

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1 Yrityksen perustiedot

Neste Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Espoo. Yhtiön osakkeet noteerataan NASDAQ Helsinki Oy:ssä. Yhtiön rekisteröity osoite on Keilaranta 21, PL 95, 00095 Neste, Suomi.

Neste Oyj tytäryrityksineen (yhdessä ”konserni”) kehittää vastuullisia ratkaisuja liikenteen, yritysten ja kuluttajien tarpeisiin. Neste auttaa asiakkaitaan pienentämään ilmastopäästöjä ja ratkaisemaan globaalia muovijätehaastetta monipuolisella uusiutuvien ja kiertotalousratkaisujen valikoimalla. Neste on maailman suurin jätteistä ja tähteistä valmistetun uusiutuvan dieselin ja uusiutuvan lentopolttoaineen tuottaja, ja tuo uusiutuvia ja kiertotalousratkaisuja myös muoviteollisuuteen. Yhtiö on myös teknologinen edelläkävijä korkealaatuisten öljytuotteiden jalostajana. Neste haluaa olla luotettava kumppani, jonka osaamista, tutkimustyötä ja vastuullisia toimintatapoja arvostetaan laajasti.

Nesteen asiakkaat hyötyvät paitsi laadukkaista tuotteista myös kattavista toimitus- ja logistiikkapalveluista niin kotimaassa kuin myös vientimarkkinoilla. Konsernin jalostamot sijaitsevat Suomen lisäksi Alankomaissa ja Singaporessa. Näiden lisäksi Neste omistaa osan perusöljyä tuottavasta laitoksesta Bahrainissa. Yhtiön liikenneasemaverkosto ja muut vähittäismyymintipisteet kattavat Suomen ja Baltian maat.

Yhtiön hallitus on hyväksynyt tämän konsernitilinpäätöksen 25.2.2020.

2 Laadintaperiaatteet

Seuraavassa esitetään tässä konsernitilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laadintaperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei toisin ole mainittu.

Laatimisperusta

Tämä konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) ja niitä koskevien tulkintojen (IFRIC) mukaisesti. Tilinpäätös täyttää myös Suomen kirjanpitolain vaatimukset sekä muut Suomessa voimassa olevat tilinpäätöksen laadintaa koskevat säännökset ja määräykset. Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisten hankintamenojen perusteella, lukuun ottamatta käypään arvoon laajan tuloslaskelman kautta arvostettavien rahoitusvarojen ja -velkojen (mukaan lukien johdannaisopimukset) kirjaamista.

Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina, ellei toisin ole mainittu. Taulukoissa esitetyt luvut ovat tarkkoja arvoja, mistä johtuen yksittäisistä luvuista lasketut summat saattavat poiketa esitetyistä summista.

Neste esittää laadintaperiaatteet kunkin liitetiedon yhteydessä parantaakseen tilinpäätöksen kunkin osa-alueen ymmärrettävyyttä. Liitetiedoissa on käytetty seuraavia symboleita **IS**, **OCI**, **BS**, ja **CF** niillä riveillä, jotka ovat täsmäytettävissä konsernin tuloslaskelmaan (**IS** – Income Statement),

laajaan tuloslaskelmaan (**OCI** – Other Comprehensive Income), taseeseen (**BS** – Balance Sheet) tai rahavirtalaskelmaan (**CF** – Cash Flow).

Käyttöön otetut uudet standardit ja niiden merkittävät muutokset ja tulkinnat

Seuraavat standardit on otettu konsernissa käyttöön 1.1.2019 alkaneella tilikaudella:

IFRS 16 Vuokrasopimukset

Neste otti IFRS 16 -standardin käyttöön 1.1.2019 soveltaen yksinkertaistettua menettelytapaa eikä oikaise aikaisempia kausia.

IFRS 16 Vuokrasopimukset, joka julkaistiin tammikuussa 2016, määrittää vuokrasopimusten kirjaamisen, arvostamisen, esittämisen ja tilinpäätöksessä esitettävien tietojen periaatteet. Standardin tavoitteena on varmistaa, että vuokralle ottaja ja vuokralle antaja antavat olennaista tietoa tavalla, joka ottaa huomioon järjestelyiden tosiasiallisen luonteen. Tämä tieto antaa tilinpäätöksen käyttäjälle perusteet arvioida vuokrasopimusten vaikutuksia yhteisön taloudelliseen asemaan, taloudelliseen toimintaan ja rahavirtaan. EU on hyväksynyt IFRS 16 standardin marraskuussa 2017 ja se on voimassa 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla.

IFRS 16 korvaa standardin IAS 17 Vuokrasopimukset sekä IFRIC 4 Miten määritetään sisältääkö järjestely vuokrasopimuksen. Standardi edellyttää vuokralle ottajan kirjaamaan varat ja velat kaikista vuokrasopimuksista taseeseensa käyttöoikeusomaisuuseräksi sekä vuokranmaksuihin liittyvän velvollisuuden velaksi. Konserni on päättänyt käyttää standardin sallimia helpotuksia, eikä sovelta standardia alle 12 kuukauden pituisiin vuokrasopimuksiin eikä vuokrasopimuksiin, joissa kohdeomaisuuserä on arvoltaan vähäinen. Näihin vuokrasopimuksiin liittyvät maksut jäävät kuluksi tuloslaskelmaan. Vuokralle ottajan on kirjattava käyttöoikeusomaisuuserä, joka kuvaa oikeutta käyttää kyseistä omaisuuserää ja vuokrasopimusvelka, joka kuvaa vuokramaksuista syntyvää vastuuta.

Konserni on käynyt läpi vuokra-, palvelu- ja hankintasopimukset ja laskenut IFRS 16 standardin vaikutukset. Muutoksen tasevaikutus ei ole merkittävä suhteessa konsernin kokonaistaseeseen. Sopimukset koostuvat pääosin maa-alueiden, laivojen, tankkien, säiliöiden ja toimitilojen vuokrista. Singaporen investointiprojekti kasvatti summaa vuoden 2019 ja tulee kasvattamaan tulevien vuosien aikana.

IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutukset on esitetty yksityiskohtaisemmin liitetiedossa 14 Aineelliset hyödykkeet.

Tulkinta IFRIC 23 Tuloverokäsittelyjä koskeva epävarmuus

Konserni alkoi soveltaa IFRIC 23 tulkintaa 1.1.2019 lähtien. Tulkinnassa selitetään laskennallisten ja kauden verotettavaan tuloon perustuvien verosaamisten ja -velkojen kirjaamista ja arvostamista, kun verokäsittelyssä on epävarmuutta. Tulkinnassa käsitellään erityisesti:

- sitä, että jokaista epävarmaa verokäsittelyä pitää tarkastella joko erikseen tai yhdessä ryhmänä riippuen siitä, kumpi tapa ennustaa epävarmuuteen tulevan ratkaisun paremmin
- sitä, että veroviranomaisen oletetaan tutkivan kaikki epävarmat verokäsittelyt ja sillä on kaikki tarvittavat tiedot,
- sitä, että epävarmuuden vaikutus tulee ottaa huomioon verojen kirjanpitokäsittelyssä, jos ei ole todennäköistä, että veroviranomaiset hyväksyvät käsittelyn, ja
- sitä, että epävarmuus määritetään joko todennäköisimmän määrän perusteella tai odotusarvo-menetelmää käyttäen riippuen siitä, kumpi menetelmä ennustaa epävarmuuteen tulevan ratkaisun paremmin.

Tulkinnalla ei ollut vaikutusta konsernin tuloslaskelmaan eikä taseeseen. Lisätietoa muutoksen vaikutuksesta on esitetty liitetiedossa 11 Tuloverot.

Uudet standardit, muutokset ja tulkinnat, joita ei ole vielä otettu käyttöön

Useita uusia standardeja, standardien muutoksia ja tulkintoja on jo julkaistu, mutta niitä ei ole sovellettu vielä tätä konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Millään käyttöön ottamattomalla IFRS- tai IFRIC-tulkinnalla ei katsota olevan merkittävää vaikutusta konsernille.

Arvioiden ja johdon harkinnan käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen kansainvälisten tilinpäätöskäytäntöjen mukaisesti edellyttää tiettyjä johdon arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksen laadintahetken taseen varojen ja velkojen määriin, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuottojen ja kuluja määriin tilikaudella. Lisäksi johdon harkintaa edellytetään sovellettaessa laadintaperiaatteita esimerkiksi myytäväksi tarkoitettuja omaisuuseriä luokiteltaessa.

Arviot ja oletukset perustuvat johdon aiempiin kokemuksiin sekä muihin tekijöihin, ja sisältävät myös tulevaisuuden tapahtumia koskevia odotuksia, joiden oletetaan olevan perusteltuja. Käytettyjä arvioita ja oletuksia arvioidaan jatkuvasti. Toteutuneet tulokset voivat poiketa tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista.

Yhtiö seuraa arvioiden ja oletusten muutoksia sekä arvioihin ja oletuksiin vaikuttavia tekijöitä käyttämällä useita sisäisiä ja ulkoisia tietolähteitä. Mahdolliset muutokset arvioissa ja oletuksissa otetaan huomioon niillä tilikausilla, joiden aikana arvio tai oletus muuttuu.

Merkittävimmät epävarmuutta sisältävät tekijät, jotka on tunnistettu konsernissa tärkeimmiksi arvioita ja johdon harkintaa vaativiksi on esitetty sen liitetiedon yhteydessä, johon nämä arviot vaikuttavat.

Laadintaperiaatteen muutos

Vaihto-omaisuuden arvostusperiaatetta on muutettu Uusiutuvat tuotteet -segmentissä vuoden 2019 viimeisen neljänneksen aikana ja vuoden 2018 vertailuluvut on oikaistu. Aiemman FIFO-menetelmän sijaan Uusiutuvien tuotteiden vaihto-omaisuuden hankintameno määritetään käyttäen painotetun keskihinnan menetelmää. Muutoksella oli 15 miljoonan euron vaikutus Nesteen vaihto-omaisuuteen 31.12.2018. Uuden laadintaperiaatteen soveltaminen mahdollistaa paremman ja yhdenmukaisemman laskentaprosessin sekä yksityiskohtaisemman analyysin, minkä ansiosta tilinpäätös antaa luotettavampaa ja merkityksellisempää informaatiota. Muutoksen vaikutukset on esitetty yksityiskohtaisemmin liitetiedossa 18 Vaihto-omaisuus.

Konsernitilinpäätöksen yhdistely

Tytärytykset

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Neste Oyj:n ja kaikki ne yhtiöt, joissa konsernilla on määräysvalta. Konsernilla on määräysvalta yrityksessä, jos se altistuu sen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon olemalla osallisena yrityksessä ja pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä valtaansa yrityksessä. Tytärytykset on yhdistetty konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan, siihen hetkeen asti, kun konsernin määräysvalta lakkaa.

Hankitut tai perustetut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen hankintamenetelmää käyttämällä. Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Luovutettu vastike sisältää mahdolliset luovutetut varat ja hankkijaosapuolelle hankinnan kohteen aiempia omistajia kohtaan syntyneet velat sekä liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset osuudet. Liiketoimintojen yhdistämiseen liittyvä mahdollinen ehdollinen vastike (lisäkauppahinta) arvostetaan käypään arvoon hankinta-ajankohdasta ja luokitellaan velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu ehdollinen vastike arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä, ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Omaksi pääomaksi luokiteltua ehdollista vastiketta ei arvosteta uudelleen. Luovutettu vastike ei sisällä hankinnasta erillisenä käsiteltäviä liiketoimia, vaan ne käsitellään hankinnan yhteydessä tulosvaikutteisesti. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluiksi toteutumishetkellä.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat katteet sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Tilikauden tuloksen erät ja muihin laajan tuloksen eriin kuuluvat erät kohdistetaan emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille ja esitetään tuloslaskelman ja muiden laajan tuloksen erien yhteydessä. Määräysvallattomien omistajien osuus esitetään omassa pääomassa erillään emoyrityksen omistajille kuuluvasta omasta pääomasta. Laaja tulos kohdistetaan emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille, vaikka tämä johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen, ellei määräysvallattomilla omistajilla ole sitovaa velvollisuutta olla kattamatta tappioita sijoituksensa ylittävältä osalta.

Kun konsernin määräysvalta lakkaa, jäljelle jäävä omistusosuus arvostetaan määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja kirjanpitoarvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti. Tämä käypä arvo toimii alkuperäisenä kirjanpitoarvona, kun jäljelle jäävää osuutta myöhemmin käsitellään

osakkuusyhtiönä, yhteisyrityksenä tai rahoitusvaroina. Lisäksi kyseisestä yrityksestä aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjattuja määriä käsitellään ikään kuin konserni olisi suoraan luovuttanut niihin liittyvät varat ja velat.

Yhteisjärjestelyt

Yhteisjärjestelyt ovat sopimukseen perustuvia järjestelyitä, jotka tuottavat yhdelle tai useammalle osapuolelle yhteisen määräysvallan. Yhteinen määräysvalta vallitsee vain silloin, kun merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät määräysvallan jakavien osapuolten yksimielistä hyväksymistä. Yhteisjärjestelyt luokitellaan yhteisiksi toiminnoiksi tai yhteisyrityksiksi sijoittajien sopimusperusteisten oikeuksien ja veloitteiden mukaan pikemmin kuin yhteisjärjestelyn juridisen rakenteen perusteella. Konserni on arvioinut yhteisjärjestelyjensä luonteen ja määritellyt ne joko yhteisyrityksiksi tai yhteisiksi toiminnoiksi.

Yhteinen toiminto on yhteisjärjestely, jossa osapuolilla, joilla on järjestelyssä yhteinen määräysvalta, on järjestelyyn liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia veloituksia. Yhteisyritys on yhteisjärjestely, jonka mukaan osapuolilla, joilla on järjestelyssä yhteinen määräysvalta, on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen.

Yhteisyritykset yhdistellään käyttämällä pääomaosuusmenetelmää. Yhteiset toiminnot yhdistellään rivi riviltä -menetelmällä, jonka perusteena on omistusosuuden mukainen osuus varoista, veloista, tuloista, kuluista ja rahavirrasta. Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa yhteisyritysosuudet kirjataan alun perin hankintamenon määräisenä, ja sitä lisätään tai vähennetään kirjaamalla konsernin osuus hankinta-ajankohdan jälkeisistä voitoista tai tappioista ja muista laajan tuloksen eristä. Jos konsernin osuus yhteisyrityksen tappioista on yhtä suuri tai suurempi kuin sen osuus yhteisyrityksestä (mukaan lukien mahdolliset pitkäaikaiset saamiset, jotka tosiasiallisesti muodostavat osan konsernin nettosijoituksesta yhteisyritykseen), konserni ei kirjaa lisää tappiota, ellei sillä ole oikeudellista tai tosiasiallista veloitetta eikä se ole suorittanut maksuja yhteisyrityksen puolesta.

Konsernin ja sen yhteisjärjestelyiden välisistä liiketapahtumista aiheutuvat realisoitumattomat voitot eliminoidaan konsernin omistusosuutta vastaavasti. Myös realisoitumattomat tappiot eliminoidaan, ellei liiketapahtuma anna viitteitä luovutetun omaisuuserän arvonalentumisesta.

Strukturoidut yhteisöt

Konserni harjoittaa liiketoimintaa erityisiin liiketoimintatarkoituksiin suunniteltujen strukturoitujen yhteisöjen kanssa. Strukturoitu yhteisö on rakennettu siten, etteivät äänioikeudet tai vastaavanlaiset oikeudet ole ratkaiseva tekijä päätettäessä, kenellä on määräysvalta yhteisössä. Esimerkki tästä on kun äänioikeudet liittyvät vain hallinnollisiin tehtäviin ja merkityksellisiä toimintoja ohjataan sopimukseen perustuvien järjestelyjen avulla.

Strukturoidut yhteisöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen, kun konsernin ja strukturoidun yhteisön välisen suhteen sisältö osoittaa konsernin käyttävän määräysvaltaa strukturoidussa yhteisössä. Konsernin osuudet konsernitilinpäätökseen yhdistelemättömistä strukturoiduista yhteisöistä vaihtelee strukturoidun yhteisön luonteesta riippuen. Yhteisöjä ei ole yhdistelty, koska konsernilla ei ole näihin määräysvaltaa äänivallan, sopimuksen, rahoitusjärjestelyjen tai vastaavien kautta.

Yhtiön johto käyttää harkintaa määritellessään strukturoitujen yhteisöjen kirjanpitokäsittelyä. Äänivallan tai vastaavien oikeuksien lisäksi johto tarkastelee muiden tekijöiden kuten järjestelyn luonnetta, sopimukseen perustuvia järjestelyjä ja vaikutusvallan tasoa strukturoiduissa yhteisöissä.

Valuuttamääräiset tapahtumat

(a) Raportointivaluutta

Kunkin konserniyrityksen tilinpäätökseen sisältyvät erät arvostetaan yrityksen pääasiallisen taloudellisen toimintaympäristön valuuttaan ('toimintavaluutta'). Emoyhtiön toimintavaluutta on euro, ja konsernitilinpäätös esitetään euroissa, joka on emoyhtiön raportointivaluutta.

(b) Valuuttamääräiset tapahtumat

Valuuttamääräiset liiketapahtumat muunnetaan toimintavaluutaksi tapahtumapäivän kurssiin tai arvostuspäivän kurssiin, jos erät on arvostettu uudelleen. Valuuttamääräisten erien suorittamisesta syntyvät kurssierot sekä valuuttamääräisten saamis- ja velkaerien tilinpäätöspäivän kurssiin muuntamisesta syntyvät kurssierot esitetään tuloslaskelmassa, ellei kyseessä ole suojauslaskennan ehdot täyttävä tulevien kassavirtojen tai ulkomaisen tytäryrityksen nettosijoituksen suojaus, jolloin kurssierot esitetään konsernin laajassa tuloslaskelmassa.

(c) Tytäryritykset

Jos tytäryrityksen toimintavaluutta on muu kuin konsernin raportointivaluutta eikä tytäryritys toimi hyperinflaatiomaassa, sen tulos ja rahoitusasema muunnetaan raportointivaluutaksi seuraavasti:

- Taseen varat ja velat muunnetaan tilinpäätöspäivän kurseilla.
- Tuloslaskelman tuotot ja kulut muunnetaan käyttämällä tilikauden keskikurssia (siinä tapauksessa, että keskikurssi ei ole riittävä arvio tapahtumapäivinä vallinneiden valuuttakurssien kumulatiivisesta vaikutuksesta, tuotot ja kulut muunnetaan käyttämällä tapahtumapäivien valuuttakursseja).
- Eri valuuttakurssien käytöstä syntyvät muuntoerot kirjataan omaksi eräkseen omaan pääomaan.

Konsernitilinpäätöksen yhdistelyssä tytäryrityksen oman pääoman muuntamisesta syntyvät muuntoerot ja nettosijoitusta suojaaviksi johdannaisopimuksiksi määriteltyjen valuuttajohdannaisten kurssierot kirjataan omaan pääomaan. Kun ulkomainen tytäryritys myydään, tällaiset kurssierot kirjataan tuloslaskelmaan osaksi myyntitulosta. Ulkomaisen tytäryrityksen hankinnasta syntyvää liikearvoa ja varojen käypään arvoon arvostamisesta hankintahetkellä syntyviä eräitä käsitellään samalla tavalla kuin ulkomaisen yrityksen tase-eriä, ja ne muunnetaan raportointivaluutaksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

3 Taloudellisten riskien hallinta

Taloudellisten riskien hallintaan liittyvät periaatteet

Hallituksen hyväksymä konsernin riskienhallintapolitiikka sekä sitä tukevat riskienhallinnan periaatteet ja ohjeistukset määrittävät suuntaviivat Nesteen kannalta merkityksellisten taloudellisten riskien tunnistamiselle, hallinnalle ja raportoinnille. Konsernin riskienhallintapolitiikka määrittelee muun muassa taloudellisten riskien ottoa säätelevät mandaatit ja limitit.

Riskienhallinnan yleisiä periaatteita ja merkittävimpiä riskitekijöitä on kuvattu vuosikertomuksen riskienhallintaa koskevassa osuudessa.

Markkinariskit

Markkinariski on riski tai epävarmuus, joka aiheutuu markkinahintojen muutoksista ja niiden vaikutuksista liiketoimintaan. Nesteen kannalta keskeisimmät markkinariskit liittyvät hyödykkeiden hintoihin sekä valuuttakurssien ja korkotason vaihteluun. Kunkin markkinariskityypin sisältö ja hallintaperiaatteet on kuvattu seuraavissa kappaleissa. Neste hallitsee markkinariskejä erilaisilla johdannaisinstrumenteilla konsernin riskienhallintapolitiikan mukaisesti. Markkinariskipositiot ovat päivittäisen seurannan ja valvonnan kohteena.

1. Hyödykehintariski

Neste kohtaa liiketoimintoissaan hyödykehintariskejä, jotka liittyvät pääasiassa raakaöljyn, uusiutuvien syöttöaineiden ja muiden syöttöaineiden markkinahintoihin sekä jalostettujen öljytuotteiden ja uusiutuvien tuotteiden markkinahintoihin. Nämä hinnat altistuvat merkittävälle vaihtelulle eri markkina-alueiden ajoittaisen ylitarjonnan ja tarjonnan tiukkuuden sekä kysynnän vaihtelun vuoksi.

Nesteen liiketoiminnan tulos perustuu ensisijaisesti uusiutuvien tuotteiden ja öljytuotteiden kysyntään ja hintoihin suhteessa raaka-aineiden tarjontaan ja hintoihin. Näillä tekijöillä sekä raaka-aineiden omalla käytöllä ja tuotantovolyyymilla on merkittävä vaikutus yhtiön Uusiutuvat tuotteet ja Öljytuotteet -segmenttien tulokseen ja rahavirtaan. Uusiutuvat tuotteet ja Öljytuotteet ovat Nesteen suurimmat segmentit liikevaihdon, tuloksen ja sidotun pääoman osalta.

Neste jakaa liikevaihtoon, tulokseen ja sidottuun pääomaan vaikuttavat hyödykehintariskit kahteen pääluokkaan: varastohintariskiin ja jalostusmarginaaliriskiin.

Varastohintariski

Hintariskien hallinnan näkökulmasta Nesteen jalostamoiden varasto koostuu kahdesta osasta. Ensimmäistä ja suurinta osaa kutsutaan perusvarastoksi ja sen koko pysyy verrattain vakaana. Toista osaa kutsutaan transaktiopositioiksi. Se on perusvarastotasosta poikkeava varaston osa, jonka koko vaihtelee päivittäin.

Perusvarasto on vähimmäistaso, jolla voidaan kohtuullisesti varmistaa, että jalostamot voidaan pitää käynnissä eikä toimituksia vaaranneta. Se koostuu varastoista jalostamoilla ja logistiikassa. Perusvarasto sisältää lakisäätöisen velvoitevaraston.

Uusiutuvien tuotteiden perusvaraston koko on noin puolet uusiutuvien tuotteiden liiketoiminnan vuosittaisesta jalostuskapasiteetista. Öljytuotteiden kohdalla perusvarasto on noin kymmenesosa fossiilisten polttoaineiden vuosittaisesta jalostuskapasiteetista.

Perusvarasto muodostaa Nesteen tuloslaskelmaan ja taseeseen kohdistuvan riskin, koska Neste arvostaa hankinnan ja valmistuksen kulut sekä raaka-aineet ja varastot painotetun keskihinnan menetelmällä. Hintariskien hallintatoimia ei kohdisteta perusvarastoon. Nesteen varastoriskien hallintaperiaatteita sovelletaan transaktiopositioon siinä määrin kuin siitä voi aiheutua rahavirtariskejä syöttöainehankintojen, jalostamon tuotannon ja jalostettujen öljytuotteiden myynnin välisten suhteiden perusteella. Nesteen riskienhallintaperiaatteen mukaisesti koko avoinna oleva transaktiopositio suojataan viipymättä.

Transaktiopositio suojauksessa käytetään johdannaisopimuksia. Koska suojauksen kohteena olevien syöttöaineiden tai jalostettujen öljytuotteiden ominaisuudet eroavat siitä, mitä johdannaisilla voidaan ostaa tai myydä, ja koska Nesteen katsauskauden aikana käyttämien syöttöaineiden ja jalostamien öljytuotteiden laatu vaihtelee, liiketoimintaan kohdistuu aina jonkinasteinen basis-riski. Basis-riski on tyypillisesti suurempi Uusiutuvat tuotteet -liiketoiminnassa kuin fossiilisen polttoaineen jalostuksessa. Tämä johtuu syöttöainevalikoiman luonteesta ja käytettävien suojausinstrumenttien niukkuudesta.

Jos raakaöljy tai tuotemarkkinat ovat contangossa, eli sen hetkiset forward hinnat ovat korkeammat kuin spot hinnat, on Nesteellä aika-ajoin mahdollisuus toteuttaa fyysisen volyymin contango-varastointia. Nämä varastot eriytetään normaalista transaktiopositioista ja suojataan sen ulkopuolella.

Jalostusmarginaaliriski

Neste altistuu Uusiutuvat tuotteet -segmentissä suuremmalle marginaalivaihtelulle kuin fossiilisen polttoaineen jalostuksessa. Uusiutuvien tuotteiden jalostusmarginaali muodostuu pääasiassa uusiutuvan tuotteen myyntihinnan ja käytetyn syöttöaineen hinnan erosta. Uusiutuvan dieselin hinnoittelun perusteena käytetyt hintanoteeraukset liittyvät ensisijaisesti öljytuotteisiin tai perinteiseen biodieseliin. Tuotehinnat vaihtelevat alueittain biomandaattien ja -kannustimien luonteen, paikallisen tarjonnan ja kysynnän sekä fossiilisten polttoaineiden hintojen mukaan. Tyypillisiä biodiesellaatuja ovat FAME (Fatty Acid Methyl Ester) ja RME (Rapeseed Methyl Ester). Pohjois-Amerikassa paikallinen biodieselreferenssi ja tyypillinen uusiutuvan polttoaineen hinnoittelun ajuri on SME (Soy Methyl Ester). Syöttöainekustannukset riippuvat syöttöainevalikoimasta ja liittyvät tyypillisesti kasviöljyihin ja rasvoihin. Syöttöaineiden hintoihin vaikuttavat päätekijät ovat kysynnän ja tarjonnan välinen suhde, satoennusteet ja paikallinen sää. Uusiutuvat tuotteet -segmentin marginaalin epävakautta hallitaan sekä operatiivisilla toimilla että marginaalisuojauksilla.

Jalostusmarginaalin vaihtelu muodostaa Öljytuotteet -segmentille merkittävän riskin, koska jalostusmarginaali on tärkeä tulokseen vaikuttava tekijä. Jalostustoiminnassa jalostusmarginaaliriski muodostuu fossiilisten polttoaineista valmistettujen tuotteiden myyntihintojen ja niiden valmistukseen käytettyjen fossiilisten syöttöaineiden hintojen ja muiden kustannusten erosta. Nesteen korkean konversioasteen jalostamot lieventävät yhtiön perinteisen öljynjalostusliiketoiminnan jalostusmarginaaliriskiä.

Marginaalin ja rahavirran varmistamiseksi Neste on määritellyt marginaalin suojausperiaatteet tärkeimmille jalostusliiketoimilleen. Uusiutuvien tuotteiden osalta suojausastetta mitataan ja seurataan prosentteina neljännesvuosittaisista myyntimääristä ja Öljytuotteiden puolella prosentteina vuotuisesta tuotantomäärästä. Uusiutuvat tuotteet -segmentissä tavoiteltu suojausaste on

tyypillisesti korkeampi ja sen voidaan odottaa vaihtelevan ajan mittaan, kun taas fossiilisten polttoaineiden osalta suojausaste on maltillinen.

Jalostusmarginaalin suojauksessa käytetään johdannaissopimuksia. Suojaukset kohdistuvat Nesteen jalostusmarginaalin osatekijöihin sekä ennustettuun tai sovittuun myyntiin ja jalostamoiden tuotantoon, jotka altistuvat kansainvälisten markkinahintojen vaihtelulle. Kuten transaktioposition suojauksessa, myös jalostusmarginaalin suojauksessa altistutaan basis-riskille, joka johtuu suojauksen kohteena olevien erien ja käytettävissä olevien johdannaistuotteiden eroista.

Liitetiedossa 19 on esitetty hyödykejohdannaisiin liittyvä konsernin avoin johdannaisspositio.

2. Valuuttariski

Keskeisin alla oleva valuutta markkinoilla, joilla Neste toimii, on Yhdysvaltain dollari, mutta Nesteen toiminta- ja raportointivaluutta on euro, minkä johdosta Nesteen liiketoimintaan kohdistuu valuuttariskejä. Nesteen valuuttariskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa epävarmuutta, jota valuuttakurssimuutokset aiheuttavat rahavirrassa, tuloksessa ja taseessa. Yleisesti ottaen tämä tapahtuu suojaamalla sovittuihin ja ennakoituihin rahavirtoihin liittyviä valuuttariskejä sekä taseeseen sisältyviä valuuttariskejä (transaktiopositio) ja niiden tytäryhtiöiden, joiden toimintavaluutta ei ole euro, omaan pääomaan liittyviä riskejä (translaatiopositio).

Transaktioriski

Pääsääntöisesti raportointisegmentit suojaavat erittäin todennäköiset valuuttamääräisiksi sovitut rahavirrat. Valuuttamääräiset nettorahavirrat ennustetaan rullaavasti seuraavan 12 kuukauden ajalta ja suojataan uusiutuvien polttoaineiden osalta keskimäärin 70-prosenttisesti kuuden ensimmäisen kuukauden ajalta ja 30-prosenttisesti kuuden seuraavan kuukauden osalta sekä fossiilisten polttoaineiden osalta keskimäärin 80-prosenttisesti kuuden ensimmäisen kuukauden ajalta ja 40-prosenttisesti kuuden seuraavan kuukauden ajalta. Riskineutraalista vertailupositioista voidaan poiketa konsernirahoituksen riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti. Tärkein suojattava valuutta on Yhdysvaltain dollari. Muita keskeisiä valuuttariskiäin vaikuttavia valuuttoja ovat Ruotsin kruunu, Norjan kruunu, Singaporen dollari ja Malesian ringgit. Konsernin nettopositiota hallitaan valuuttatermiineillä ja optioilla. Johdannaissopimukset solmitaan suojaustarkoituksessa, ja suurimpaan osaan sovelletaan IFRS:n mukaista suojauslaskentaa. Raportointisegmentit vastaavat tulevien valuuttamääräisten nettorahavirtojen ennustamisesta, ja konsernirahoitus sekä riskienhallinta vastaavat suojaustoimien toteuttamisesta. Edellä mainittujen olemassa olevien valuuttasuojausohjelmien lisäksi konserni on jatkanut Singaporen laajennusinvestoinnista johtuvien kulujen valuuttariskien suojaamista investoinnin loppuun saakka. Kyseisen riskin hallinnassa käytetään sekä valuuttatermiineitä että -optioita.

Nesteellä on taseessaan valuuttamääräisiä varoja ja velkoja, kuten valuuttamääräisiä lainoja, talletuksia, nettokäyttöpääomaa ja kassavarvoja muussa kuin kotivaluutassa. Pääperiaatteena on suojautua tältä taseriskiltä täydellisesti valuuttatermiinien avulla. Varastoihin liittyvän valuuttakurssiriskin suojaus kohdistuu perusvaraston ylittävään varasto-osuuteen samoin kuin varastohintariskien hallinta. Suojaamattomia positioita sallitaan konsernirahoituksen riskienhallintaperiaatteissa määritellyissä rajoissa. Nettokäyttöpääoma on taseen merkittävin ja eniten vaihtelua aiheuttava valuuttamääräinen erä. Monet konsernin liiketoimista liittyvät dollarimääräiseen liiketoimintaympäristöön.

Tällaisia liiketoimia ovat esimerkiksi tuotteiden ja palveluiden myynnit sekä raakaöljyn ja muiden syöttöaineiden ostot. Siksi konserni suojaa nettokäyttöpääomansa päivittäistä määrää osana edellä mainittua tasesuojausta, jonka tarkoituksena on vähentää euron ja Yhdysvaltain dollarin välisen valuuttakurssin aiheuttamaa vaihtelua. Tilikauden 2019 aikana päivittäin suojattava tasesuojauspositio vaihteli noin 453 miljoonan euron ja 1 184 miljoonan euron välillä (2018: 942 miljoonan euron ja 1 711 miljoonan euron välillä). Konsernirahoitus ja riskienhallinta vastaavat valuuttakurssiriskille altistuvien tase-erien yhdistämisestä suojattavaksi nettopositiksi sekä suojaustransaktioiden tekemisestä. Valuuttariskistä arvioidaan mittaamalla valuuttakurssivaihteluiden vaikutusta historiallisia volatiliitteettejä käyttämällä.

Liitetiedossa 19 on esitetty valuuttajohdannaisiin liittyvä konsernin avoin johdannaisspositio.

Translaatoriski

Konsernirahoitus ja riskienhallinta vastaavat myös Nesteen translaatoriskien hallinnasta. Translaatiopositio muodostuu sijoituksista tytäryrityksiin ja yhteisyrityksiin. Pääperiaatteena on olla suojaamatta translaatiopositiota. Neste saattaa kuitenkin pyrkiä vähentämään translaatoriskistä johtuvaa konsernin oman pääoman määrän vaihtelua suojaustoimenpiteillä. Konsernirahoitus ja riskienhallinta päättävät mahdollisista suojaustoimista. Vuoden 2019 lopussa suurimmat translaatiopositiot olivat Ruotsin kruunu 157 miljoonaa euroa ja Yhdysvaltain dollari 33 miljoonaa euroa (2018: Ruotsin kruunu 182 milj. euroa, Venäjän rupla 52 milj. euroa, Yhdysvaltain dollari 28 milj. euroa). Konserni ei ole suojannut positioita.

3. Korkoriski

Neste altistuu korkoriskille pääasiassa korollisten nettovelkojensa myötä. Korkoriskien hallinnan tavoitteena on vähentää korkokulujen vaihtelua tuloslaskelmassa. Konsernin velkapolitiikan riskineutraali "benchmark" duraatio on 12 kuukautta, ja duraatio voi vaihdella kuudesta 96 kuukauteen. Vuoden 2019 lopussa duraatio oli 35 kuukautta (2018: 41 kuukautta). Duraation lisäksi Neste käyttää korkovirtariskimittaria.

Konserni käyttää korkojohdannaisia velkapolitiikan duraation mukauttamiseen. Konsernirahoitus ja riskienhallinta hallinnoivat keskitetysti konsernin korkoriskipositiota. Liitetiedossa 19 on esitetty korkojohdannaisiin liittyvä konsernin avoin johdannaisspositio.

Korollisten velkojen korontarkistuksen ajankohta	1 vuoden kuluessa	1-5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
Vaihtuvakorkoiset rahoitusinstrumentit				
Lainat rahoituslaitoksilta	110	0	0	110
Muut lainat	44	0	0	44
Kiinteäkorkoiset rahoitusinstrumentit				
Joukkovelkakirjalainat	0	719	0	719
Vuokrasopimusvelat	102	125	192	419
Muut lainat	0	30	0	30
	256	874	192	1 322

4. Herkkyys markkinariskeille

Liikevoiton herkkyys konsernin liiketoimintaan liittyville markkinariskeille

Konsernin liiketoiminnan luonteen vuoksi konsernin taloudellinen tulos on herkkä edellä kuvatuille markkinariskeille. Seuraavassa taulukossa on kuvattu konsernin toiminnan kannalta keskeisten hinta- ja valuuttatekijöiden muutosten keskimääräistä vaikutusta yhtiön liikevoittoon vuonna 2020 (2019). Laskelma perustuu oletuksiin tavanomaisista markkina- ja liiketoimintaolosuhteista, eikä siinä ole otettu huomioon suojaustoimenpiteiden vaikutusta.

Keskimääräinen vaikutus liikevoittoon ilman suojauksia		2020	2019
+/- 10 %:n muutos euron ja dollarin välisessä valuuttakurssissa	milj. euroa	-282/+344	-255/+311
Kokonaisjalostusmarginaalin muutos +/-1,00 dollaria barreilta	milj. US dollaria	+/-100	+/-110
Raakaöljyn hinnan muutos +/-10 dollaria barreilta ¹⁾	milj. US dollaria	+/-100	+/-115
Uusiutuvien tuotteiden raaka-aineen hinnan muutos +/-100 dollaria tonnilta ¹⁾	milj. US dollaria	+/-140	+/-130
Uusiutuvien tuotteiden jalostusmarginaalin muutos +/-50 dollaria tonnilta ²⁾	milj. US dollaria	+/-145	+/-135

¹⁾ Varaston arvostusvoitot/-tappiot eivät sisälly vertailukelpoiseen liikevoittoon

²⁾ Perustuu nimelliskapasiteettiin

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva IFRS 7 -standardin tarkoittama herkkyys markkinariskeille

Seuraavassa on esitetty IFRS 7 -standardin edellyttämä herkkyysanalyysi. Se pyrkii havainnollistamaan konsernin tilikauden tuloksen ja oman pääoman herkkyyttä öljyn hinnan muutokselle, euron ja dollarin väliselle valuuttakurssille sekä koroille, jotka johtuvat taseeseen 31.12.2019 (31.12.2018) sisältyvistä rahoitusinstrumenteista, kuten rahoitusvaroista ja rahoitusveloista sekä johdannaissopimuksista IFRS -standardien mukaisesti. Yllä mainituille markkinariskeille herkkiä rahoitusinstrumentteja ovat nettokäyttöpääoman erät, kuten myyntisaamiset ja muut saamiset, sekä ostovelat ja muut velat, korolliset velat, talletukset, likvidit varat ja johdannaissopimukset. Käyvän arvon muutoksen oletetaan kohdistuvan täysimääräisesti omaan pääomaan niiden johdannaissopimusten osalta, joihin sovelletaan suojauslaskentaa.

Öljyn hinnan muutoksesta aiheutuvaa herkkyyttä laskettaessa on oletettu seuraavaa:

- Raakaöljyyn, öljytuotteisiin ja kasviöljyihin liittyvien johdannaissopimusten hintatason muutoksen oletetaan olevan +/-20 %
- Laskelma sisältää jalostamoiden varastoposition hintariskiä suojaaviin öljyn johdannaissopimuksiin kohdistuvan herkkyuden. Vastaava kohde-etuutena oleva varastopositio ei kuitenkaan sisälly laskelmaan, koska vaihto-omaisuutta ei luokitella rahoitusinstrumentiksi
- Laskelma sisältää ennustettua jalostusmarginaalia suojaaviin öljyn johdannaissopimuksiin kohdistuvan herkkyuden. Kohde-etuutena oleva ennustettu jalostusmarginaalipositio ei kuitenkaan sisälly laskelmaan
- Eri öljytuotelaatujen hintaeroihin kohdistuvien öljyn johdannaissopimusten herkkyys ei sisälly laskelmaan, koska hintojen ei oleteta vaihtelevan näiden sopimusten osalta
- Laskelma ei sisällä saman instrumentin eri maturiteettien välisiin hintaeroihin kohdistuvien raakaöljyn ja öljytuotteiden johdannaissopimusten herkkyyttä, koska hintojen ei oleteta vaihtelevan näiden sopimusten osalta

Euron ja dollarin välisen valuuttakurssin muutoksesta aiheutuvaa herkkyyttä laskettaessa on käytetty seuraavia oletuksia:

- Euron ja dollarin välisen valuuttakurssimuutoksen oletetaan olevan +/-10 %
- Positio sisältää dollarimääräiset rahoitusvarat ja rahoitusvelat eli korolliset velat, talletukset, myyntisaamiset ja muut saamiset sekä ostovelat ja muut velat, likvidit varat sekä johdannaissopimukset
- Positio ei sisällä tulevia dollarimääräisiä kassavirtoja

Korkotason muutoksesta aiheutuvaa herkkyyttä laskettaessa on käytetty seuraavia oletuksia:

- Korkotason muutokseksi oletetaan yksi prosenttiyksikkö
- Positio sisältää korolliset rahoitusvelat (poislukien vuokrasopimusvelat), korolliset rahoitussaamiset ja koronvaihtosopimukset, mutta pankkitilien saldot eivät ole mukana positiossa
- Vaihtuvakorkoiset rahoitusinstrumentit vaikuttavat tuloslaskelmaan lukuun ottamatta suojauslaskennan alaisia johdannaisia, jotka kirjataan omaan pääomaan

Seuraavassa taulukossa esitetty herkkyyshanalyysi ei välttämättä ole edustava, koska konserni altistuu markkinariskeille myös muiden tase-erien kuin rahoitusinstrumenttien kautta. Esimerkiksi vaihto-omaisuus on tällainen tase-erä. Herkkyyshankelmissa ei ole otettu huomioon tulevia rahavirtoja, joihin kohdistuu merkittäviä suojaustoimenpiteitä. Siksi laskelmassa vaikuttaa ainoastaan suojausinstrumentin käyvän arvon muutos. Lisäksi euron ja dollarin välisen valuuttakurssin muutokselle herkän position suuruus vaihtelee merkittävästi, joten tilinpäätöshetken tilanne ei välttämättä kuvaa keskimääräistä tilannetta tilikauden aikana. Oma pääoma -sarake sisältää suoraan omaan pääomaan kirjatut erät. Tuloslaskelmaan vaikuttavat erät eivät ole mukana omassa pääomassa.

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva IFRS 7 -standardin tarkoittama herkkyys markkinariskeille		2019		2018	
		Tuloslaskelma	Oma Pääoma	Tuloslaskelma	Oma Pääoma
+/- 20 %:n muutos öljyn hinnassa ¹⁾	milj. euroa	+/-27	+/-0	-/+ 6	+/-0
+/- 10 %:n muutos euron ja dollarin välisessä valuuttakurssissa	milj. euroa	+45/-55	+98/-116	+84/-103	+94/-104
+/- 1 %-yksikön muutos markkinakoroissa	milj. euroa	-/+1	+/-0	-/+2	+/-0

¹⁾ Sisältää raakaöljyn, öljytuotteiden ja kasviöljyjen johdannaisia

Likviditeetti- ja jälleerahoitusriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan rahoituksen riittämättömyyttä tai poikkeuksellisen korkeita rahoituskustannuksia tilanteessa, jossa liiketoiminnan olosuhteet heikentyvät odottamattomasti rahoitusta tarvittaessa. Likviditeettiriskin hallinnan tavoitteena on ylläpitää riittävä maksuvalmius ja varmistaa likviditeetin saatavuus kaikissa olosuhteissa epävarmuuden vähentämiseksi.

Liiketoiminnan rahavirta on Nesteen pääasiallinen rahoituslähde. Lisäksi konserni pyrkii alentamaan likviditeetti- ja jälleerahoitusriskiään hajauttamalla lainojensa erääntymisaikoja. Likviditeetti- ja jälleerahoitusriskiä on minimoitu myös asettamalla eräitä muita limiittejä. Lyhytaikaisten korollisten velkojen määrä on rajoitettu suurempaan seuraavista: 500 miljoonaa euroa tai 30 % korollisten velkojen kokonaismäärästä. Käyttämättömien sitovien luottoliittisopimusten ja ylimääräisten käteisvarojen yhteismäärän on aina oltava vähintään 500 miljoonaa euroa sekä riittäviä kattamaan ennustetut negatiiviset nettorahavirrat ja erääntyvät korolliset lainat 12 seuraavan kuukauden aikana.

Konsernin lainojen keskimääräinen erääntymisaika 31.12.2019 oli 3,2 vuotta (2018: 3,7 vuotta). Tärkeimmät olemassa olevat luottoliittijärjestelyt ovat sitova monivaluuttainen valmiusluottojärjestely 1 200 miljoonaa euroa, sitovat luottoliittisopimukset 150 miljoonaa euroa ja ei-sitova yritystodistusohjelma 400 miljoonaa euroa.

Likvidit varat sekä käyttämättömät sitovat luottoliittisopimukset	31.12.2019	31.12.2018
Likvidit varat	1 513	1 210
Luottoliittisopimukset, vuoden kuluessa erääntyvät	150	150
Valmiusluottojärjestelyt, yli vuoden kuluttua erääntyvät ¹⁾	1 200	1 500
Yhteensä	2 863	2 860
Lisäksi: käyttämätön yritystodistusohjelma (ei sitova)	400	400

¹⁾ EUR 1 200 miljoonan luottoliittisopimus allekirjoitettu 18.12.2019 konsernin yleisiin rahoitustarpeisiin. Luottoliittisopimuksen kesto on viisi vuotta, ja siinä on kaksi yhden vuoden lisäoptiota. Luottoliittisopimuksen marginaalia tarkistetaan sen mukaan, miten Neste edistyy kasvihuonekaasupäästöjen vähenemätavoitteessaan.

Rahoitusvelkojen sopimuksiin perustuvat maturiteetit 31.12.2019

	2020	2021	2022	2023	2024	2025–	Yhteensä
Ostovelat	1 403	0	0	0	0	0	1 403
Korolliset velat							
Joukkovelkakirjalainat	0	0	321	0	400	0	721
Lainat rahoituslaitoksilta	110	0	0	0	0	0	110
Vuokrasopimusvelat	102	54	30	21	20	192	419
Muut lainat	30	2	12	0	30	0	74
Korot	39	36	34	26	25	234	394
Yhteensä	1 684	92	397	47	475	426	3 121
Hyödykejohtannaiset	45	1	0	0	0	0	46
Koronvaihtosopimukset: tuleva (-)	0	0	0	0	0	0	0
Bruttomääräisesti toteutettavat valuuttatermiinit							
– tuleva (-)	-3 313	-200	-7	0	0	0	-3 520
– lähtevä	3 293	193	7	0	0	0	3 493
Johdannaiset yhteensä	25	-6	0	0	0	0	19

Rahoitusvelkojen sopimuksiin perustuvat maturiteetit 31.12.2018

	2019	2020	2021	2022	2023	2024–	Yhteensä
Ostovelat	1 033	0	0	0	0	0	1 033
Korolliset velat							
Joukkovelkakirjalainat	147	0	0	321	0	400	868
Lainat rahoituslaitoksilta	119	0	0	0	0	0	119
Vuokrasopimusvelat	3	6	6	6	7	73	101
Muut lainat	21	1	1	0	0	30	53
Korot	35	31	30	30	21	93	240
Yhteensä	1 358	38	37	357	28	596	2 414
Hyödykejohtannaiset	114	0	0	0	0	0	114
Koronvaihtosopimukset: tuleva (-)	-2	0	0	0	0	0	-2
Bruttomääräisesti toteutettavat valuuttatermiinit							
– tuleva (-)	-2 541	-202	-139	0	0	0	-2 882
– lähtevä	2 564	202	138	0	0	0	2 904
Johdannaiset yhteensä	135	0	-1	0	0	0	134

Luotto- ja vastapuoliriski

Luotto- ja vastapuoliriski syntyy myynti-, suojaus- ja kaupankäyntitapahtumista sekä kassavarojen sijoittamisesta. Riski syntyy siitä, että vastapuoli voi jättää sopimuksen mukaiset maksuvelvoitteensa täyttämättä. Riskin suuruus määräytyy vastapuolen luottokelpoisuuden ja avoimen saldon perusteella. Luotto- ja vastapuoliriskien hallinnan tavoitteena on minimoida tappiot, jotka syntyvät, kun vastapuoli jättää velvoitteensa suorittamatta. Luotto- ja vastapuoliriskin hallintaa koskevat liimit, mandaatit ja periaatteet on määritelty Nesteen hallituksen hyväksymässä riskienhallintapolitiikassa sekä erillisissä periaate- ja ohjetason dokumenteissa.

Riski määritellään sen Nesteelle aiheutuvan arvioitun vahingon suuruiseksi, joka syntyisi, jos vastapuoli jättäisi velvoitteensa täyttämättä. Sallitut luottoriskirajat päätetään konsernitason, määritellään eri päätöksentekotasolla ja jaetaan Nesteen raportointisegmenteille, jotka vastaavat vastapuoliriskin hallinnasta rajojen puitteissa.

Myyntisopimusten luottolimiittejä määriteltäessä arvioidaan vastapuolten luottokelpoisuus. Tällöin päätetään, myönnetäänkö luottolimiitti vai vaaditaanko vakuus, kuten remburssi, pankkitakaus tai emoyrityksen takaus. Jos vaaditaan vakuus, luottoriski arvioidaan vakuuden antajan taloudellisen tilanteen perusteella. Asiakkaalta voidaan myös vaatia ennakkomaksu ennen myytyjen tuotteiden luovuttamista, jos se katsotaan tarpeelliseksi. Lisäksi Neste voi alentaa vastapuoliriskejä myymällä myyntisaamisia kolmannelle osapuolelle, kuten pankille. Myynnin yhteydessä oikeus saamiin siirtyy pankille. Saamiset myydään ja siirretään ilman takuuta ostajan luottokelpoisuudesta ja rajallisella takautumisoikeudella. Myyjä saa pankilta myyntihetkellä suorituksen myyntisaamisistaan. Palkkiot ja muut kulut vähennetään suorituksesta tai laskutetaan erikseen.

Vastapuolille myönnettävät luottolimitit jaetaan kolmeen luokkaan sopimustyyppin mukaan: fyysisiin myyntisopimuksiin, johdannaissopimuksiin sekä sijoituksiin. Vastapuolien luottorajat on määritetty ajallisesti maksun suorittamiseen liittyvän riskin ja luottoriskiposition osalta. Konserni käyttää vastapuolen luottoriskin määrittelyssä kahdenlaisia valtuutuksia: luottoluokituslaitoksen luokittelemia vastapuolia koskevia päätöksentekovaltuutuksia ja luokittelemattomia vastapuolia koskevia päätöksentekovaltuutuksia. Pörssin ulkopuolisten johdannaissopimusten osalta (OTC-sopimukset) Neste on neuvotellut hyödyke-, päästöoikeus-, valuutta- ja korkojohdannaisia koskevat ISDA-puitesopimukset (International Swaps and Derivatives Association). Nämä sopimukset sallivat avoimen position netotuksen ja sopimuksen päättämisen maksujen laiminlyönnin seurauksena. Osaan sopimuksista sisältyy luottoriskiä vähentävä Credit Support Annex (CSA), jonka mukaan sopimuksessa määritellyn rajan ylittävälle saldolle on annettava rahavakuus tai remburssi. Joulukuun 2019 lopussa Nesteellä oli CSA sopimusten puitteissa saatuja CSA rahavakuuksia 27 miljoonaa euroa (2018: 0 miljoonaa euroa) ja maksettuja rahavakuuksia 0 miljoonaa euroa (2018: 31 miljoonaa euroa).

Netotussopimusten alaisten instrumenttien netotusten taloudelliset vaikutukset

31.12.2019	Bruttomääräisinä taseessa esitetyt rahoitusinstrumentit	Velat tai varat, joihin liittyy netotussopimuksia	Nettopositio
Rahoitusvarat			
Johdannaiset	243	54	189
Myyntisaamiset	14	1	13
Rahoitusvelat			
Johdannaiset	64	54	10
Ostovelat	2	1	1

31.12.2018	Bruttomääräisinä taseessa esitetyt rahoitusinstrumentit	Velat tai varat, joihin liittyy netotussopimuksia	Nettopositio
Rahoitusvarat			
Johdannaiset	209	62	147
Myyntisaamiset	2	1	1
Rahoitusvelat			
Johdannaiset	149	62	87
Ostovelat	19	1	18

Neste vähentää luottoriskiä tekemällä rahoitussopimuksia ainoastaan hyväksytyjen vastapuolten kanssa. Vastapuolen luottoluokituksen vähimmäisvaatimus konsernirahoituksessa on määritelty Nesteen riskienhallintapolitiikassa. Nesteen tytäryhtiöt ovat velvollisia tallettamaan ylimääräiset kassavaransa konsernin tileille. Näin varmistetaan riittävä riskienhallinta ja näkyvyys konsernin kassavaroihin.

Nesteelle vakuutusturvaa tarjoavien vakuutusyhtiöiden ja jälleenvakuuttajien osalta luottoluokituksen vähimmäisvaatimus on määritelty konsernin rahoitusperiaatteissa.

Konsernin vastapuolien määrä on suuri, ja vastapuoliriski on kansainvälisesti hajaantunut. Merkittävimmät vastapuolet ovat suuria kansainvälisiä öljy-yhtiöitä ja rahoituslaitoksia. Konsernin altistuminen odottamattomille luottotappioille yhdessä raportointisegmentissä voi kuitenkin kasvaa riskikeskittymien kautta, jos konsernilla on useita vastapuolia samalla toimialalla tai maantieteellisellä alueella, jossa tapahtuu epäsuotuisia taloudellisia, poliittisia tai muita muutoksia. Näitä riskejä pienennetään ottamalla maariskit huomioon luottopäätöksenteossa.

Yli 80 prosentilla Nesteen hyödykejohdannaissopimusten vastapuolista tai niiden emoyrityksistä oli 31.12.2019 hyvä luottoluokitus (vähintään investment grade) kansainvälisiltä luottoluokituslaitoksilta. Kaikilla konsernirahoituksen ja riskienhallinnan valuutta- ja korkojohdannaisien vastapuolilla oli

31.12.2019 hyvä luottoluokitus (vähintään investment grade). Hyödykkeiden johdannaiskauppaa tehdään myös pörssin välityksellä, mikä pienentää luottoriskiä.

Konserni arvioi myyntisaamisista odotettavissa olevat luottotappiot ja kirjaa luottotappiovarauksen perustuen historiallisesti toteutuneisiin luottotappioihin sekä nykyisiin olosuhteisiin ja makroekonomiseen analyysiin tulevaisuudesta. Luottotappiovaraus arvioidaan myyntisaamisten ikäjakaumasta segmenttikohteisesti liiketoiminta-alueeseen ja maantieteelliseen sijaintiin perustuen. Luottotappiovarauksista on kirjattu myyntisaamisista ikäjakauman mukaisesti 12 miljoonaa euroa (2018: 8 miljoonaa euroa). Myyntisaamisista kirjattu lopullinen luottotappio oli 1 miljoonaa euroa (2018: 1 miljoonaa euroa).

Myyntisaamisten ikäjakauma	Luottotappion todennäköisyys, %		Luottotappion todennäköisyys, %	
	31.12.2019		31.12.2018	
Erääntymättömät	1 507	0–0,04 %	890	0–0,04 %
1–30 päivää sitten erääntyneet	134	0,01–4 %	63	0,01–4 %
31–60 päivää sitten erääntyneet	29	5–43 %	8	5–43 %
61–90 päivää sitten erääntyneet	10	10–55 %	10	10–55 %
91–180 päivää sitten erääntyneet	1	25–100 %	1	25–100 %
Yli 180 päivää sitten erääntyneet	21	100 %	7	100 %
Myyntisaamiset yhteensä	1 702		979	
Luottotappiovaraus	-12		-8	
Myyntisaamiset, netto	1 690		972	

Avoimista myyntisaamisista 60 prosentissa (2018: 43 %) vastapuolella tai sen emoyhtiöllä on vähintään investment grade -tason luottoluokitus. Myyntisaamisista 40 prosenttia (2018: 57 %) on vastapuolilta, joilla ei ole investment grade -tason luottoluokitusta. Merkittävä osuus tästä saamisesta on suurelta joukolta yritys- ja yksityisasiakkaita.

Pääomarakenteen hallinta

Konsernin tavoitteena on varmistaa tehokas pääomarakenne, joka takaa konsernin toimintaedellytykset pääomamarkkinoilla kaikissa olosuhteissa toimialan suhdannevaihteluista huolimatta. Vaikka konsernilla ei ole luottoluokituslaitoksen myöntämää julkista luottoluokitusta, konsernin tavoitteena on ylläpitää pääomarakennetta, joka vastaa hyvän luottoluokituksen (investment grade) pääomarakennetta. Yhtiön hallitus arvioi konsernin pääomarakennetta säännöllisesti.

Konserni seuraa pääomarakenteensa kehitystä tarkastelemalla velan osuutta kokonaispääomasta eli korollisen nettovelan suhdetta korollisen nettovelan ja oman pääoman summaan. Korollinen nettovelka lasketaan vähentämällä likvidit varat korollisista veloista. Konsernin velan osuus kokonaispääomasta tulee todennäköisesti vaihtelevaan suhdannesykleihin mukaan, ja konsernin tavoitteena on pitää tunnusluku alle 40 %:n.

Velan osuus kokonaispääomasta	31.12.2019	31.12.2018
Korolliset velat	1 322	1 140
Likvidit varat	1 513	1 210
Korollinen nettovelka	-191	-70
Oma pääoma yhteensä	5 922	4 616
Korollinen nettovelka ja oma pääoma yhteensä	5 731	4 546
Velan osuus kokonaispääomasta	-3,3 %	-1,5 %

Korollisten nettovelkojen täsmäytyslaskelma	Rahat ja pankkisaamiset	Likvidit sijoitukset	Vuokrasopimusvelat	Lainat	Yhteensä
Nettovelat 1.1.2019	-1 136	-74	101	1 039	-70
Rahavirrat	-358	54	-69	-141	-513
Uudet vuokrasopimusvelat ¹⁾	0	0	399	0	399
Valuuttakurssierot ja muut arvostukset	1	0	6	36	43
Muut muutokset, joihin ei liity maksua	0	0	-19	-31	-50
Nettovelat 31.12.2019	-1 493	-19	419	903	-191

¹⁾ Sisältää IFRS 16 alkusaldot 215 milj. euroa

Korollisten nettovelkojen täsmäytyslaskelma	Rahat ja pankkisaamiset	Likvidit sijoitukset	Vuokrasopimusvelat	Lainat	Yhteensä
Nettovelat 1.1.2018	-783	0	101	1 095	412
Rahavirrat	-346	-74	-3	-68	-491
Uudet vuokrasopimusvelat	0	0	0	0	0
Valuuttakurssierot ja muut arvostukset	-7	0	3	-8	-11
Muut muutokset, joihin ei liity maksua	0	0	0	20	20
Nettovelat 31.12.2018	-1 136	-74	101	1 039	-70

4 Segmentti-informaatio

Laadintaperiaate

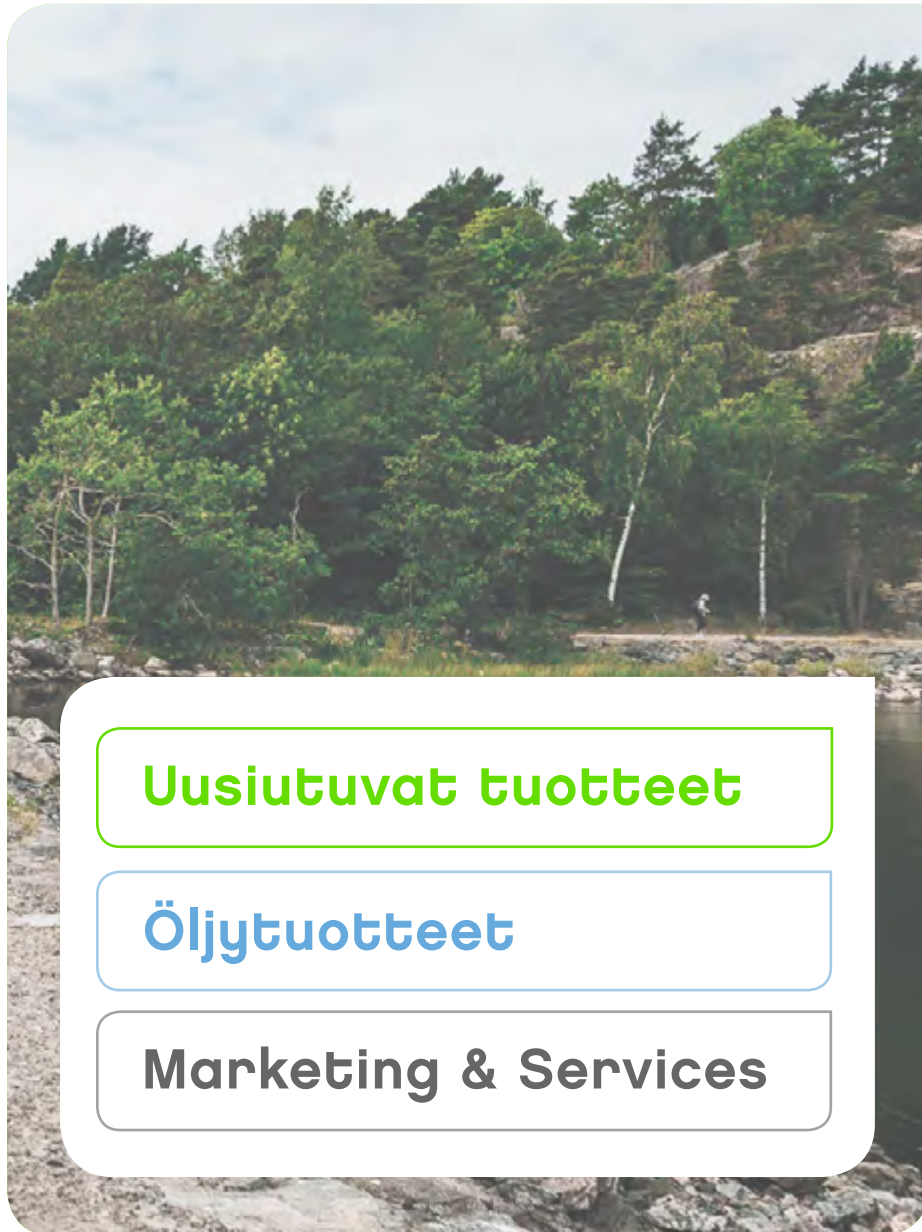
Konsernin toiminta on jaettu neljään toimintasegmenttiin: Uusiutuvat tuotteet, Öljytuotteet, Marketing & Services ja Muut. Segmenttien suoritusta tarkastellaan säännöllisesti ylimmän operatiivisen päätöksentekijän, toimitusjohtajan, toimesta, suorituksen arvioimiseksi ja resurssien kohdistamiseksi. Toimintasegmentit raportoidaan samalla tavalla kuin miten ne raportoidaan ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle.

Segmenttien tuloksellisuuden arviointi perustuu vertailukelpoiseen liikevoittoon ja vertailukelpoiseen sidotun pääoman tuottoon. Segmenttiraportoinnin laadintaperiaatteet ovat yhdenmukaiset konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteiden kanssa. Segmenttien väliset liiketapahtumat ovat markkinaehtoisia, ja ne eliminoidaan konserniyhdistelyssä. Segmenttien liikevoitto sisältää tulevien myyntien ja ostojen rahavirtoja suojaavien valuutta- ja hyödykejohdannaisten toteutuneet voitot ja tappiot, jotka on kirjattu tuloslaskelmaan.

Segmentin varat ja velat ovat sellaisia eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan. Segmentin varat muodostuvat pääasiassa aineellisista hyödykkeistä, aineettomista hyödykkeistä, osuuksista yhteisyrityksissä, vaihto-omaisuudesta sekä operatiivisista saamisista. Laskennalliset verot, korolliset saamiset ja tulevan rahavirran suojaamiseksi solmitut johdannaissopimukset eivät sisälly segmentin varoihin. Segmentin velat sisältävät operatiiviset velat, eläkeveloitteet, lyhyt- ja pitkäaikaiset vuokrasopimusvelat ja varaukset. Verot, korolliset velat ja tulevan rahavirran suojaamiseksi solmitut johdannaissopimukset eivät sisälly segmentin velkoihin.

Nesteen liiketoimintarakenne

Konsernin liiketoiminnat on ryhmitelty kolmeen liiketoiminta-alueeseen ja viiteen yhteiseen toimintoon. Liiketoiminta-alueet ovat tulosvastuisia yksiköitä ja vastaavat asiakkuuksista ja tuotteista sekä liiketoiminnan kehittämisestä. Liiketoiminta-alueet ovat Uusiutuvat tuotteet, Öljytuotteet ja Marketing & Services. Konsernin yhteisiä toimintoja ovat Talous- ja strategia, IT ja Business prosessit, Henkilöstö, HSSEQ ja hankinta, Vastuullisuus, yhteiskuntasuhteet, viestintä ja brändimarkkinointi, Innovaatiot ja Lakiasiat. Yhteiset toiminnot tukevat liiketoiminta-alueita ja muita organisaatioita ja varmistavat niiden kustannustehokkuuden, läpinäkyvyyden ja toimintatapojen yhdenmukaisuuden koko yhtiössä, kuin myös resurssien käytön ja riittävyyden.

Uusiutuvat tuotteet

Öljytuotteet

Marketing & Services

Toimintasegmentit

Konsernin toimintasegmentit kattavat seuraavat liiketoiminnot:

Uusiutuvat tuotteet -segmentti tuottaa, markkinoi ja myy uusiutuvaa dieseliä, uusiutuvaa lentopolttoainetta ja ratkaisuja, uusiutuvia liuottimia ja biomuovien raaka-aineita, jotka perustuvat Nesteessä kehitettyyn teknologiaan, kotimaisille ja kansainvälisille tukkumarkkinoille. Uusiutuvaa dieseliä valmistetaan Porvoon, Singaporen ja Rotterdamin jalostamoilla, joiden yhteiskapasiteetti on 3,0 miljoonaa tonnia vuodessa.

Öljytuotteet -segmentti valmistaa, markkinoi ja myy laajaa tuotevalikoimaa vähähiilisiä ratkaisuja, jotka perustuvat laadukkaisiin öljytuotteisiin ja niihin liittyviin palveluihin globaalille asiakaskunnalle. Tuotevalikoima sisältää dieselpolttoaineet, bensiinit, lento- ja laivaliikenteen polttoaineet, kevyet ja raskaat polttoöljyt, perusöljyt, bensiinikomponentit, erikoispolttoaineet, kuten pienmoottoribensiini, liuottimet, nestekaasut ja bitumit. Öljytuotteet jalostetaan Nesteen Suomen jalostamoilla Porvoossa ja Naantalissa. Perusöljyä valmistetaan myös yhteisjärjestelyssä Bahrainissa. Vuotuinen raakaöljyn jalostuskapasiteetti on 14 miljoonaa tonnia vuodessa. Neste Shippingin rahtaustoiminto raportoidaan osana Öljytuotteiden segmenttiä.

Marketing & Services -segmentti markkinoi ja myy öljytuotteita sekä näihin liittyviä palveluita suoraan loppukäyttäjille. Tärkeimpiä asiakkaita ovat yksityisautoilijat, teollisuus, kuljetusyri-tykset, maanviljelijät sekä öljylämmittäjät. Liikennepolttoaineita markkinoidaan ja myydään sekä Nesteen oman vähittäismyyntiverkoston kautta että suoramyytinä.

Muut -segmentti sisältää suunnittelu- ja teknologiaratkaisuyritys Neste Engineering Solutionsin, Nesteen ja Petróleos de Venezuelan omistaman yhteisyrityksen Nynas AB:n (Nesteen omistusosuus 49,99 %) sekä konsernin yhteiset kustannukset.

Edellä esitettyihin segmentteihin ei sisälly sellaisia segmenttejä, joihin olisi yhdistelyä useampia pienempiä segmenttejä.

Tuloslaskelman rivi 'Liiketoiminnan muut kulut' sisältää seuraavat liiketoimintasegmenteille keskeiset kuluerät:

Uusiutuvat tuotteet: kunnossapitokulut, suunnittelu- ja konsultointipalvelut, vuokrat, muut kiinteistökulut, matkustus-, HSE- ja markkinointikulut sekä vakuutusmaksut

Öljytuotteet: kunnossapitokulut, suunnittelu- ja konsultointipalvelut, vuokrat, muut kiinteistökulut, HSE-kulut ja vakuutusmaksut

Marketing & Services: kunnossapitokulut, vuokrat, muut kiinteistökulut ja markkinointikulut.

Konsernin asiakasrakenne oli vuosina 2019 ja 2018 sellainen, ettei suuria keskittymiä muodostunut millään maantieteellisellä alueella tai toimintasegmentillä.

Konsernin toimintasegmenttien tiedot 31.12.2019 ja 31.12.2018 on esitetty alla olevassa taulukossa.

2019	Uusiutuvat tuotteet ¹⁾	Öljytuotteet	Marketing & Services	Muut	Eliminoinnit	Konserni	Liite
IS Ulkoinen liikevaihto	3 654	7 984	4 157	44	0	15 840	
Sisäinen liikevaihto	379	2 433	36	202	-3 049	0	
IS Liikevaihto yhteensä	4 033	10 416	4 193	246	-3 049	15 840	5
IS Liiketoiminnan muut tuotot	-1	7	32	27	-15	50	6
IS, CF Osuus yhteisyritysten tuloksesta	0	0	0	-52	0	-52	15
IS Materiaalit ja palvelut	-1 773	-9 350	-3 966	-77	2 929	-12 238	7
IS Henkilöstökulut	-63	-136	-37	-162	4	-395	8
IS, CF Poistot ja arvonalentumiset	-166	-232	-33	-71	0	-502	
IS Liiketoiminnan muut kulut	-182	-300	-88	-33	130	-474	9
IS Liikevoitto	1 847	406	102	-123	-2	2 229	
IS Rahoitustuotot ja -kulut						-163	10
IS Voitto ennen veroja						2 067	
IS Tuloverot						-278	11
IS Tilikauden voitto						1 789	
Vertailukelpoinen liikevoitto	1 599	386	77	-98	-2	1 962	
varaston arvostusvoitot/-tappiot	137	43	0	0	0	180	
avoimien hyödyke- ja valuuttajohdannaisten käypien arvojen muutokset	101	-32	0	0	0	69	
omaisuuden myyntivoitot/-tappiot	0	0	27	9	0	37	
arvonalentumiset	0	23	0	-34	0	-11	
muut oikaisut	10	-15	-3	0	0	-7	
IS Liikevoitto	1 847	406	102	-123	-2	2 229	

¹⁾ Yhdysvaltain takautuvalla BTC-verohelpotuspäätöksellä vuodelle 2018 ja 2019 oli 372 miljoonan euron positiivinen vaikutus Uusiutuvat tuotteet -segmentin vuoden 2019 liikevoittoon.

2019	Uusiutuvat tuotteet	Öljytuotteet	Marketing & Services	Muut	Eliminoinnit	Konserni	Liite
Investoinnit	424	373	37	56	0	890	
Segmentin varat	3 606	3 906	577	352	-322	8 119	
BS Osuudet yhteisyrityksissä	0	22	0	0	0	22	15
BS Laskennalliset verosaamiset						40	11
Kohdistamattomat varat						1 612	
BS Varat yhteensä	3 606	3 928	577	352	-322	9 793	
Segmentin velat	757	1 673	406	147	-313	2 670	
BS Laskennalliset verovelat						255	11
Kohdistamattomat velat						947	
BS Velat yhteensä	757	1 673	406	147	-313	3 872	
Segmentin sidottu pääoma	3 137	2 314	235	213	-9	5 890	
Sidotun pääoman tuotto, %	77,4	16,2	35,3	-208,0			
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %	67,0	15,4	26,7	-165,6			

2018	Uusiutuvat tuotteet ¹⁾	Öljytuotteet ²⁾	Marketing & Services	Muut ³⁾	Eliminoinnit	Konserni	Liite
IS Ulkoinen liikevaihto	2 943	7 601	4 279	95	0	14 918	
Sisäinen liikevaihto	298	2 504	36	169	-3 007	0	
IS Liikevaihto yhteensä	3 241	10 105	4 315	264	-3 007	14 918	5
IS Liiketoiminnan muut tuotot	1	7	6	18	-15	17	6
IS, CF Osuus yhteisyritysten tuloksesta	0	3	0	-12	0	-9	15
IS Materiaalit ja palvelut	-2 036	-9 140	-4 097	-78	2 890	-12 462	7
IS Henkilöstökulut	-47	-147	-35	-174	3	-400	8
IS, CF Poistot ja arvonalentumiset	-128	-345	-25	-116	0	-614	
IS Liiketoiminnan muut kulut	-137	-312	-88	-24	131	-429	9
IS Liikevoitto	895	170	77	-122	2	1 022	
IS Rahoitustuotot ja -kulut						-75	10
IS Voitto ennen veroja						947	
IS Tuloverot						-172	11
IS Tilikauden voitto						775	
Vertailukelpoinen liikevoitto	983	397	77	-36	2	1 422	
varaston arvostusvoitot/-tappiot	-165	-108	0	0	0	-273	
avoimien hyödyke- ja valuuttajohdannaisten käypien arvojen muutokset	82	35	0	0	0	117	
omaisuuden myyntivoitot/-tappiot	0	2	0	0	0	2	
arvonalentumiset ^{2), 3)}	0	-112	0	-86	0	-198	
muut oikaisut	-4	-44	0	0	0	-48	
IS Liikevoitto	895	170	77	-122	2	1 022	

¹⁾ Yhdysvaltain takautuvalla BTC-verohelpotuspäätöksellä vuodelle 2017 oli 140 miljoonan euron positiivinen vaikutus Uusiutuvat tuotteet -segmentin vuoden 2018 liikevoittoon.

²⁾ Neste Oil Bahrainin varat, yhteensä 112 milj. euroa kirjattiin alas johtuen epäsuotuisasta verotuspäätöksestä joulukuussa 2018.

³⁾ Nesteen osuudesta Nynas AB:ssa kirjattiin 86 miljoonan euron arvonalentumistappio syyskuussa 2018.

2018	Uusiutuvat tuotteet	Öljytuotteet	Marketing & Services	Muut	Eliminoinnit	Konserni	Liite
Investoinnit	159	196	28	55	0	438	
Segmentin varat	2 459	3 727	551	318	-384	6 672	
BS Osuudet yhteisyrityksissä	0	23	0	83	0	106	15
BS Laskennalliset verosaamiset						35	11
Kohdistamattomat varat						1 397	
BS Varat yhteensä	2 459	3 750	551	401	-384	8 210	
Segmentin velat	457	1 492	302	215	-380	2 087	
BS Laskennalliset verovelat						260	11
Kohdistamattomat velat						1 247	
BS Velat yhteensä	457	1 492	302	215	-380	3 594	
Segmentin sidottu pääoma	2 002	2 257	249	186	-4	4 691	
Sidotun pääoman tuotto, %	48,1	6,7	29,1	-73,7			
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %	52,8	15,7	29,1	-21,7			

Maantieteelliset tiedot

Konsernilla on tuotantolaitoksia Suomessa, Singaporessa, Alankomaissa sekä Bahrainissa ja vähittäismyymntiverkostoa Suomessa, Virossa, Latviassa sekä Liettuassa. Seuraavassa taulukossa on esitetty konsernin liikevaihto kohdistettuna asiakkaan sijaintimaan mukaan riippumatta tuotteen tai palvelun alkuperämaasta, sekä pitkäaikaiset varat ja investoinnit kohdistettuna kohdemaan mukaan.

Pitkäaikaiset varat pitävät sisällään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä osuudet yhteisyrityksissä. 'Muut Pohjoismaat' sisältää Ruotsin, Norjan, Tanskan ja Islannin. 'Itämeren alue' sisältää Viron, Latvian, Liettuan, Venäjän ja Puolan. Konsernin toiminnot tällä maantieteellisellä alueella muodostuvat pääasiassa vähittäismyynnistä kyseisissä maissa.

2019	Suomi	Muut Pohjois-maat	Itämeren alue	Muut Euroopan maat	Pohjois- ja Etelä-Amerikka	Muut maat	Konserni
IS Liikevaihto kohdemaan mukaan	5 058	2 602	1 210	4 965	1 729	275	15 840
Pitkäaikaiset varat	2 675	2	82	701	43	841	4 344
Investoinnit	335	4	44	96	61	350	890

2018	Suomi	Muut Pohjois-maat	Itämeren alue	Muut Euroopan maat	Pohjois- ja Etelä-Amerikka	Muut maat	Konserni
IS Liikevaihto kohdemaan mukaan	5 130	2 682	1 268	3 723	1 611	504	14 918
Pitkäaikaiset varat	2 513	124	99	670	0	560	3 967
Investoinnit	281	0	12	58	0	85	438

5 Liikevaihto

Laadintaperiaate

Tuotteiden myynnistä syntyvät tuotot kirjataan konsernin tuloslaskelmaan, kun tuotteiden omistukseen sisältyvä määräysvalta sekä merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tuotteiden vaihdosta kirjataan tuottoa vain silloin, kun tuotteita vaihdetaan erilaisiin tuotteisiin. Kiinteähintaiset suunnittelu- ja rakennussopimukset tuloutetaan valmiusasteen mukaisesti tehtyjen työtuntien perusteella. Tappiovaraus kirjataan, kun siihen havaitaan tarve ja summa voidaan arvioida luotettavasti. Teknologialisenssien myynti tuloutetaan, kun oleelliset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet ostajalle. Palveluiden myynnistä syntyvät tuotot kirjataan, kun palvelu on suoritettu.

Liikevaihto kirjataan bruttomenetelmällä, kun yhteisö toimii päämiehenä ja kantaa liiketoimintaan liittyvät merkittävät riskit ja edut. Päämiehen lukuun kerätyt liiketoiminnan tuotot eivät ole liikevaihtoa, vaan ne käsitellään komissiona. Liikevaihto sisältää varsinaisen liiketoiminnan tuotot vähennettynä käteisalennuksilla ja välillisillä veroilla, kuten arvonalisäverolla ja öljytuotteiden valmistajan suorittamalla polttoaineverolla, sekä lakisääteisellä huoltovarmuusmaksulla.

Low Carbon Fuels Standard (LCFS) ja Renewable Identification Number (RIN) -sertifikaatit kirjataan liikevaihtoon. Blender's Tax Credit vaikuttaa liikevaihtoon ja materiaalit ja palvelut erään, jos Yhdysvaltojen hallitus päättää sen myöntää. Päätös tehdään vuosittain. Blenders Tax Credit on polttoaineen jakelijoille tarkoitettu kannustin, joka edistää uusiutuvan polttoaineen käyttöä helpottamalla biomandaattien ehtojen saavuttamista.

	2019	2018
Tuotteiden myynti	15 726	14 779
Palvelujen myynti	101	132
Rojalit	4	6
Muu	8	2
IS Liikevaihto	15 840	14 918

Tuotteiden myynti sisältää konsernin omien jalostamoiden, muiden tuotantolaitosten ja vähittäismyyntiketjun tuotemyynnin, muun jalostettujen öljytuotteiden ja raaka-aineiden myynnin sekä öljytradingin. Valmiiden öljytuotteiden vähittäismyyntihintaan sisältyvä polttoainevero, 1 478 milj. euroa (2018: 1 452 milj. euroa), sisältyy liikevaihdon tuotemyyntiin. Vastaava summa sisältyy valmiiden öljytuotteiden hankintahintaan 'Materiaalit ja palvelut' liitetiedossa 7.

Tuotteiden myyntiin sisältyvä öljytrading sisältää kansainvälisillä ja alueellisilla markkinoilla käydyin fyysisen tradingkaupan kaupankäynnin tuloksen, joka syntyy lyhyellä aikavälillä tapahtuvasta öljytuotteiden ja raaka-aineiden hankinnasta ja edelleen myynnistä ja jonka tarkoituksena on hyötyä taloudellisesti hintojen ja marginaalien lyhyen aikavälin vaihtelusta.

Myyntiin kohdentuvien johdannaisopimusten, jotka täyttävät rahavirran suojauksen ehdot, nettovoitot ja -tappiot sisältyvät liikevaihtoon ollen -85 milj. euroa (2018: -9 milj. euroa).

Palvelujen myynti muodostuu pääasiassa kuljetuspalveluista ja Neste Engineering Solutionsista, joka kuuluu Muut-segmenttiin.

Liikevaihto kategoriittain

	2019					2018				
	Uusiutuvat tuotteet	Öljytuotteet	Marketing & Services	Muut	Yhteensä	Uusiutuvat tuotteet	Öljytuotteet	Marketing & Services	Muut	Yhteensä
Polttoaineet ¹⁾	3 648	7 138	4 028	0	14 814	2 942	6 699	4 147	0	13 788
Kevyet tisleet	92	3 231	1 012	0	4 336	130	2 971	1 110	0	4 211
Keskitisleet	3 555	3 472	3 011	0	10 039	2 812	3 312	3 032	0	9 156
Raskas polttoöljy	0	434	5	0	439	0	416	5	0	421
Muut tuotteet	7	800	118	0	925	2	877	119	0	999
Muut palvelut	0	46	11	44	101	0	24	12	95	132
IS Yhteensä	3 654	7 984	4 157	44	15 840	2 943	7 601	4 279	95	14 918

¹⁾ Kevyet tisleet sisältävät moottoribensiinin, bensiinikomponentit, nestekaasun, uusiutuvan naftan ja biopropanin. Keskitisleet sisältävät dieselin, lentopetrolin, matalarikkiset laivapolttoaineet, lämmitysöljyn, uusiutuvan dieselin ja uusiutuvan lentopolttoaineen. RIN- (Renewable Identification Number), ja LCFS- (Low Carbon Fuels Standard) sertifikaatit, sekä BTC:t (Blender's Tax Credits) sisältyvät vastaaviin polttoainekategorioiden Uusiutuvat tuotteet -segmentissä.

Liikevaihdon tuloutusajankohta

	2019					2018				
	Uusiutuvat tuotteet	Öljytuotteet	Marketing & Services	Muut	Yhteensä	Uusiutuvat tuotteet	Öljytuotteet	Marketing & Services	Muut	Yhteensä
Yhtenä ajankohtana siirrettävät tuotteet	3 654	7 937	4 147	0	15 739	2 943	7 577	4 266	0	14 787
Yhtenä ajankohtana siirrettävät palvelut	0	46	11	2	59	0	24	12	2	38
Ajan kuluessa siirrettävät palvelut	0	0	0	42	42	0	0	0	93	93
IS Yhteensä	3 654	7 984	4 157	44	15 840	2 943	7 601	4 279	95	14 918

Liikevaihto toimintasegmenteittäin

2019	Uusiutuvat tuotteet	Öljytuotteet	Marketing & Services	Muut	Eliminoinnit	Yhteensä
Ulkoisen liikevaihto	3 654	7 984	4 157	44	0	15 840
Sisäinen liikevaihto	379	2 433	36	202	-3 049	0
IS Liikevaihto yhteensä	4 033	10 416	4 193	246	-3 049	15 840

2018	Uusiutuvat tuotteet	Öljytuotteet	Marketing & Services	Muut	Eliminoinnit	Yhteensä
Ulkoisen liikevaihto	2 943	7 601	4 279	95	0	14 918
Sisäinen liikevaihto	298	2 504	36	169	-3 007	0
IS Liikevaihto yhteensä	3 241	10 105	4 315	264	-3 007	14 918

Liikevaihto kohdemaan mukaan	2019					2018				
	Uusiutuvat tuotteet	Öljytuotteet	Marketing & Services	Muut	Yhteensä	Uusiutuvat tuotteet	Öljytuotteet	Marketing & Services	Muut	Yhteensä
Suomi	33	2 009	2 991	25	5 058	4	1 986	3 069	70	5 130
Muut Pohjoismaat	1 386	1 188	27	2	2 602	1 640	998	34	10	2 682
Itämeren alue	6	67	1 137	0	1 210	0	95	1 173	0	1 268
Muut Euroopan maat	1 000	3 952	2	12	4 965	363	3 349	2	9	3 723
Pohjois- ja Etelä-Amerikka	1 197	530	0	2	1 729	913	698	0	0	1 611
Muut maat	32	239	0	4	275	23	475	0	6	504
IS Yhteensä	3 654	7 984	4 157	44	15 840	2 943	7 601	4 279	95	14 918

6 Liiketoiminnan muut tuotot

Laadintaperiaate

Muu kuin varsinaisen toiminnan liikevaihto kirjataan muihin tuottoihin. Muita tuottoja ovat esimerkiksi aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot sekä vuokratuotot.

	2019	2018
Tytäryhtiöosakkeiden myyntivoitot	37	0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot	0	3
Vuokratuotot	3	3
Valtion avustukset	5	4
Vakuutuskorvaukset	0	1
Muut	5	6
IS Liiketoiminnan muut tuotot	50	17

Valtion avustukset liittyvät pääasiassa varustamotoimintaan, joka on oikeutettu hakemaan tiettyjä avustuksia Suomen lainsäädännön perusteella. Lisätietoa tytäryhtiöiden myynnistä on esitetty liitetiedossa 27.

7 Materiaalit ja palvelut

	2019	2018
Materiaalit ja tarvikkeet	12 359	12 279
Varaston muutos	-204	94
Ulkopuoliset palvelut	82	89
IS Materiaalit ja palvelut	12 238	12 462

Valmiiden öljytuotteiden vähittäismyyntihintaan sisältyvä polttoainevero 1 478 milj. euroa (2018: 1 452 milj. euroa) sisältyy materiaaleihin ja tarvikkeisiin. Vastaava summa sisältyy liikevaihtoon liitetiedossa 5. Vaihto-omaisuuden arvostusperiaatteen muutoksen vaikutus varaston muutokseen oli 4 milj. euroa vuonna 2018. Lisätietoa muutoksesta löytyy liitetiedosta 18.

Ilman suojauslaskentaa olevien hyödyke- ja valuuttajohdannaisten nettovoitot ja -tappiot olivat 42 milj. euroa (2018: -69 milj. euroa). Ostoihin liittyvien johdannaisten, jotka täyttävät rahavirran suojauksen ehdot, nettotulos oli 0 milj. euroa (2018: 0 milj. euroa). Molemmat edellä mainitut erät sisältyvät materiaaleihin ja tarvikkeisiin.

8 Henkilöstökulut

	2019	2018
Palkat ja palkkiot	320	316
Sosiaalikulut	19	19
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	42	47
Eläkekulut – etuusperusteiset järjestelyt	6	8
Muut kulut	8	10
IS Henkilöstökulut	395	400

Henkilöstö (keskimäärin)	2019	2018
Uusiutuvat tuotteet	539	372
Öljytuotteet	1 676	1 709
Marketing & Services	1 338	1 482
Muut	1 922	1 905
	5 474	5 468

9 Liiketoiminnan muut kulut

	2019	2018
Kunnossapitokulut	152	154
Palvelut	171	118
Vuokrat ja muut kiinteistökulut	35	49
Vakuutukset	20	18
Muut	96	89
IS Liiketoiminnan muut kulut	474	429

Palvelut sisältävät suunnittelu- ja konsultointipalvelut, tietojärjestelmäpalvelut, tutkimus- ja laboratoriapalvelut sekä muut palvelut. Muut kulut muodostuvat matkustus-, terveys-, turvallisuus- ja ympäristö- sekä mainoskuluista.

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät. Tutkimusmenot sisältyvät tuloslaskelman liiketoiminnan muihin kuluihin.

Tilintarkastajan palkkiot, PricewaterhouseCoopers, 1 000 euroa	2019	2018
Lakisääteinen tilintarkastus	1 388	1 310
Veroneuvonta	23	5
Muut palvelut	275	589
	1 686	1 904

PricewaterhouseCoopers Oy:n suorittamat muut kuin lakisääteiset tilintarkastuspalvelut Neste-konsernin yhtiöille tilikaudella 2019 olivat yhteensä 239 tuhatta euroa (2018: 562 tuhatta euroa). Palvelut koostuivat veroneuvonnasta 3 tuhatta euroa (2018: 5 tuhatta euroa) ja muista palveluista 236 tuhatta euroa (2018: 557 tuhatta euroa).

10 Rahoitustuotot ja -kulut

	2019	2018
Rahoitustuotot		
Korkotuotot jaksotettuun hankintamenoön kirjatui- rahoitusvaroista	10	7
	10	7
Rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön kirjatui- rahoitusveloista		
Vuokrasopimusvelat	-23	-14
Muut rahoitusvelat	-23	-29
Lainasaamisten alaskirjaukset ¹⁾	-59	0
Muut rahoituskulut	-4	-5
	-109	-48
Kurssierot ja käypien arvojen muutokset		
Jaksotettuun hankintamenoön kirjatut rahoitusvarat ja -velat	-44	11
Tulosvaihteisesti kirjatut rahoitusvarat ja -velat	-20	-45
	-64	-34
IS Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-163	-75

¹⁾ Nynasin lainasaamisen alaskirjaus vuonna 2019

Liikevoittoon ja aineellisiin hyödykkeisiin sisältyvät johdannaissopimusten nettovoitot ja -tappiot

	2019	2018
Valuuttajohdannaiset, suojauslaskennan alaiset ¹⁾		
Sisältyvät liikevaihtoon	-85	-9
Sisältyvät materiaalit ja palvelut -erään	0	0
Sisältyvät aineellisiin hyödykkeisiin	3	0
Valuutta- ja hyödykejohdannaiset, ilman suojauslaskentaa		
Sisältyvät materiaalit ja palvelut -erään	42	-69
	-40	-78

¹⁾ Raportointikauden aikana kirjattu tehottomuus oli 1,6 milj. euroa (2018: 0 milj. euroa).

11 Tuloverot

Laadintaperiaate

Konsernin veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot ja aikaisempien tilikausien verojen oikaisu sekä laskennallisten verojen muutos. Jakamattomista ulkomaisista voittovaroista tehty laskennallisen veron kirjaus perustuu oletettuihin olosuhteisiin ja johdon näkemykseen jaettavista voittovaroista. Suoraan omaan pääomaan tai laajaan tuloslaskelmaan kirjattavien erien verovaikutus kirjataan vastaavaan erään.

Konserni on soveltanut IFRIC 23:n tulkintaa tuloverokäsittelyjä koskevasta epävarmuudesta 1.1.2019 lähtien. Mikäli epävarmoja veropositioita koskevia oikaisuja tehdään tilanteissa, joissa ei ole todennäköistä, että veroviranomainen ja/tai tuomioistuin hyväksyisi tietyt verokäsittelyt, konserni valitsee velan kirjaamiseksi tavan, joka paremmin kuvaa epävarmuuden toteutumista joko velan todennäköisimmän määrän perusteella tai velan odotetun arvon ennusteen perusteella.

Laskennallinen verovelka ja verosaaminen lasketaan velkamenetelmän mukaisesti kaikista taseen kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välisistä väliaikaisista eroista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan niin suurena kuin se todennäköisesti voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä tilinpäätöspäivänä voimassa olevia verokantoja ja olettamalla, että ne ovat voimassa, kun laskennallinen verosaaminen realisoidaan tai verovelka maksetaan.

Laskennallisia verovelkoja ja -saamia netotetaan silloin, kun on laillinen oikeus netottaa tulo-verosaamia ja -velkoja ja kun laskennalliset verot kohdistuvat samaan veronsaajaan. Verotappioista ja muista käyttämättömistä verohyvityksistä on kirjattu laskennallinen verosaaminen sen verohyödyn osalta, jonka katsotaan olevan todennäköisesti hyödynnettävissä tulevaisuuden verotettavia tuloja vastaan.

Arvioiden ja johdon harkinnan käyttö

Tuloverojen, epävarmojen veropositioiden ja laskennallisten verosaamisten ja verovelkojen määrittäminen sekä laskennallisen verosaamisen määrän kirjaaminen edellyttävät johdon arvioita.

Konsernilla on laskennallisia verosaamia ja verovelkoja, joiden arvioidaan realisoituvan kirjattaviksi tuloslaskelmaan tiettyinä ajanjaksoina tulevaisuudessa. Laskennallisten verosaamisten ja verovelkojen laskennassa konsernin on tehtävä tietyt tulevaisuuden veroseuraamuksiin liittyviä oletuksia ja arvioita. Tällaiset veroseuraamukset johtuvat varojen ja velkojen tilinpäätökseen kirjattujen kirjanpitoarvojen ja niiden verotuksellisten arvojen eroista.

Tuloveron tärkeimmät osatekijät	2019	2018
Tilikauden verot	255	172
Tilikaudella kirjatut oikaisu aikaisempien tilikausien veroihin	38	-2
Laskennallisten verojen muutos	-16	2
IS Tuloverot	278	172

Tuloverojen täsmäytys Suomen yhteisöverokannan mukaiseen tuloveroon

	2019	2018
IS Voitto ennen veroja	2 067	947
Suomen verokannan mukainen tulovero 20 %	-413	-189
Suomen ja ulkomaisten tytäryritysten verokantojen ero	198	69
Vähennyskeltottomat kulut	-2	-1
Neste Oil Bahrain W.L.L. varojen arvonalentuminen ¹⁾	-31	-22
Nynas AB varojen arvonalentuminen	-19	-17
Verovapaa tulo	6	1
Tuloverot jakamattomista voittovaroista	-1	0
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-1	1
Yhteisyritysten nettotulokset	-10	-2
Laskennallisten verosaamisten arvostus	-4	-9
Muut	-1	-1
IS Tuloverot	-278	-172
Efektiiivinen verokanta	13 %	18 %

¹⁾ Sisältää vuonna 2019 kirjaukset välimiesriita-asian ja vuosia 2012–2017 koskeneen veroriidan sovintoista Bahrainissa sekä näiden takia osittain peruutetut Bahrainin varojen arvonalentumiset.

Konsernin efektiiivinen verokanta oli alempi kuin Suomen lakisääteinen verokanta (20 %). Tämä johtuu pääasiassa siitä, että Nesteellä on liiketoimintaa Virossa, Liettuassa, Singaporessa ja Sveitsissä, joissa on Suomea matalampi verotus. Tästä alemmasta verokannasta merkittävin osa liittyy Singaporeen ja Uusiutuvien tuotteiden kasvaneeseen kannattavuuteen. Nesteen Uusiutuvien tuotteiden jalostamoinvestointeihin Singaporessa vuosina 2008–2010 sovelletaan Singaporen lainsäädännön mukaista verovapautta vuosina 2010–2023. Efektiiivinen verokanta kasvoi vuonna 2019 johtuen Nynas AB -yhteisyritykseen liittyvistä arvonalentumiskirjauksista, välimiesriita-asian ja vuosien 2012–2017 veroriidan sovintojen vaikutuksista Bahrainissa sekä Neste Oil Bahrainin tappioista, joista ei kirjata laskennallista verosaamista.

IFRIC 23 -tulkinnan käyttöönotolla ei ollut vaikutusta konsernitiilinpäätöksen tulokseen eikä konsernin taloudelliseen asemaan. Konserni katsoi veroilmoittamisensa, veroasioidensa hoidon sekä verotarkastustensa perusteella todennäköiseksi, että veroviranomaiset hyväksyvät sen verokäsittelyt. Konserni on katsonut 31.12.2019, ettei Neste Oil Bahrainin osalta ole tarvetta oikaisuun perustuen sovintoon vuosia 2012–2017 koskevassa veroriita-asiassa Bahrainissa.

Laskennallisten verosaamisten ja verovelkojen muutos 2019	1.1.2019	Tuloslaskelmaan kirjatu erät	Laajaan tuloslaskelmaan kirjatu erät	Hankitut / myydyt liiketoiminnot	Kurssierot ja muut muutokset	31.12.2019
Verotappiot	1	2	0	0	0	3
Varaukset	4	7	0	0	0	11
Eläkkeet	25	0	-2	0	0	22
Käyttöomaisuus	27	-21	0	0	0	6
Johdannaissopimukset	5	0	-5	0	0	1
Muut väliaikaiset erot	8	2	0	0	0	10
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	70	-9	-7	-1	0	53
Netotettu laskennallista verovelkaa vastaan	-35	22	0	0	0	-13
BS Laskennalliset verosaamiset	35	12	-7	-1	0	40
Tuloverot jakamattomista voittovaroista	11	0	0	0	0	11
Käyttöomaisuus	282	-26	0	-1	0	255
Johdannaissopimukset	1	-1	0	0	0	0
Muut väliaikaiset erot	1	0	0	0	0	1
Laskennalliset verovelat yhteensä	295	-26	0	-1	0	267
Netotettu laskennallista verosaamista vastaan	-35	22	0	0	0	-13
BS Laskennalliset verovelat	260	-5	0	-1	0	255

Laskennallisten verosaamisten ja verovelkojen muutos 2018	1.1.2018	Tuloslaskelmaan kirjatu erät	Laajaan tuloslaskelmaan kirjatu erät	Hankitut / myydyt liiketoiminnot	Kurssierot ja muut muutokset	31.12.2018
Verotappiot	2	-1	0	0	0	1
Varaukset	4	0	0	0	0	4
Eläkkeet	26	0	-1	0	0	25
Käyttöomaisuus	25	2	0	0	0	27
Johdannaissopimukset	0	0	5	0	0	5
Muut väliaikaiset erot	7	1	0	0	0	8
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	63	2	4	0	0	70
Netotettu laskennallista verovelkaa vastaan	-27	-8	0	0	0	-35
BS Laskennalliset verosaamiset	36	-5	4	0	0	35
Tuloverot jakamattomista voittovaroista	11	0	0	0	0	11
Muu käyttöomaisuus	278	4	0	0	0	282
Johdannaissopimukset	5	0	-4	0	0	1
Muut väliaikaiset erot	1	0	0	0	0	1
Laskennalliset verovelat yhteensä	295	4	-4	0	0	295
Netotettu laskennallista verosaamista vastaan	-27	-8	0	0	0	-35
BS Laskennalliset verovelat	269	-4	-4	0	0	260

Verotappioita ja muita käyttämättömiä verohyvityksiä, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, on yhteensä 89 miljoonaa euroa (2018: 52 milj. euroa). Näistä suurin osa liittyy Neste Oil Bahrainiin. Verotappioista 4 miljoonaa euroa (2018: 2 milj. euroa) vanhenee vuosina 2020–2027 ja 85 miljoonaa euroa (2018: 50 milj. euroa) voi hyödyntää ilman aikarajoitetta.

Tytärtyhtiöiden jakamattomien voittovarojen osalta on kirjattu laskennallinen verovelka, jos voitonjaon yhteydessä tulisi maksettavaksi tuloveroa.

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät laskennalliset verot:

	2019		
	Ennen veroja	Verokulu (-) / tuotto	Verojen jälkeen
OCI Etuuspohjaisen eläkejärjestelyn uudelleenarvostaminen	11	-2	8
OCI Muuntoerot	45	0	45
Rahavirran suojaukset			
OCI kirjattu omaan pääomaan	-36	10	-26
OCI siirretty tuloslaskelmaan	81	-15	66
OCI Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltyjen sijoituskohteiden osuus muista laajan tuloksen eristä	8	0	8
OCI Muut laajan tuloksen erät	108	-7	101
	2018		
	Ennen veroja	Verokulu (-) / tuotto	Verojen jälkeen
OCI Etuuspohjaisen eläkejärjestelyn uudelleenarvostaminen	6	-1	4
OCI Muuntoerot	-16	0	-16
Rahavirran suojaukset			
OCI kirjattu omaan pääomaan	-64	11	-53
OCI siirretty tuloslaskelmaan	9	-2	7
OCI Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltyjen sijoituskohteiden osuus muista laajan tuloksen eristä	-4	0	-4
OCI Muut laajan tuloksen erät	-70	9	-61

12 Osakekohtainen tulos ja osakekohtainen osinko

Osakekohtaiset tunnusluvut on laskettu ja vertailutiedot oikaistu maksuttoman osakeannin (split) jälkeisellä osakkeiden lukumäärällä. Nesteen varsinainen yhtiökokous päätti maksuttomasta osakeannista 2.4.2019.

Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto kauden aikana ulkona olevien osakkeiden oikaistun lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Laimennusvaikutuksella oikaistussa osakekohtaisessa tuloksessa otetaan huomioon osakepohjaisten kannustinjärjestelmien laimentava vaikutus, 1 579 540 osaketta (2018: 1 744 916). Yhtiö ei ole myöntänyt osakeoptioita.

	2019	2018
IS Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, milj. euroa	1 788	775
Ulkona olevien osakkeiden oikaistun lukumäärän painotettu keskiarvo vuoden aikana, 1 000 kpl	767 632	767 466
IS Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa / osake)	2,33	1,01
Osakkeiden oikaistun lukumäärän painotettu keskiarvo vuoden aikana, mukaan lukien omat osakkeet, 1 000 kpl	769 211	769 211
IS Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa / osake)	2,32	1,01

Osakekohtainen osinko

Vuonna 2019 osinkoa maksettiin 0,76 euroa osakkeelta, yhteensä 583 milj. euroa (2018: 0,57 euroa osakkeelta, yhteensä 435 milj. euroa). Yhtiökokoukselle, joka kokoontuu 7.4.2020, ehdotetaan, että osinkoa jaettaisiin 0,92 euroa osaketta kohti eli yhteensä 706 milj. euroa, ja ylimääräistä osinkoa 0,10 euroa osaketta kohti eli yhteensä 77 milj. euroa. Tällöin osinko vuodelta 2019 olisi yhteensä 783 milj. euroa. Ehdotettua osinkoa ei ole kirjattu osinkovelaksi tässä tilinpäätöksessä.

13 Aineettomat hyödykkeet

Laadintaperiaate

Aineettomat hyödykkeet kirjataan liikearvoa lukuun ottamatta alkuperäiseen hankintamenuon ja poistetaan tasapoistoin niiden taloudellisena pitoaikana. Aineettomat hyödykkeet muodostuvat seuraavista eristä:

Tietokoneohjelmat

Tietokoneohjelmien lisenssit aktivoidaan hankintamenuon ja ohjelman käyttöön saattamisesta aiheutuneiden menojen arvoon. Menot sisältävät ohjelmistokehitykseen kohdistuvat työntekijäkustannukset sekä asiantuntijapalkkiot, jotka vaikuttavat suoraan hyödykkeen toimintakuntoon saattamiseen. Aktivointi riippuu käytettävästä teknologiasta; esimerkiksi pilvipalveluita ei aktivoida. Hankintamenuon poistetaan tasapoistoina lisenssien arvioituna taloudellisena pitoaikana (3–5 vuotta). Tietokoneohjelmien päivitykseen ja ylläpitoon liittyvät menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Tavaramerkit ja lisenssit

Tavaramerkeillä ja lisensseillä on määriteltävissä oleva taloudellinen pitoaika, ja ne arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä kertyneillä poistoilla. Tavaramerkit ja lisenssit poistetaan tasapoistoina taloudellisena pitoaikanaan (3–10 vuotta).

Liikearvo

Liikearvo muodostuu hankitun tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksen siitä konsernille kuuluvan nettovarallisuuden käyvästä arvosta, joka hankintahetkellä ylittää hankintamenuon. Tytäryritysten hankintaan liittyvä liikearvo sisältyy aineettomiin oikeuksiin. Taseeseen merkitty liikearvo testataan arvonalentumisen varalta ja kirjataan taseeseen hankintamenuon vähennettynä kertyneillä arvonalentumisilla. Testaus suoritetaan vuosittain sekä tarpeen vaatiessa, jos on viitteitä arvonalentumisesta. Tehtyjä arvonalentumispoistoja ei peruuteta. Myydyn yrityksen myyntivoitto tai tappio sisältää myytyyn yritykseen kohdistuneen liikearvon tasearvon. Liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille. Kohdistaminen tehdään niille rahavirtaa tuottaville yksiköille, joiden odotetaan hyötyvän siitä hankinnasta, josta liikearvo on syntynyt.

Diskonttokorko edustaa liiketoiminta-alueittain määritettyä pääoman tuottovaatimusta (WACC) verojen jälkeen, jota oikaistaan testauksen yhteydessä verovaikutuksella. Tuottovaatimuksen laskentakomponentit ovat riskitön tuotto prosentti, markkinariskipreemio, toimialakohtainen betakerroin, tavoitepääomarakenne, vieraan pääoman kustannus sekä maariskit. WACC prosentit ovat eritelty jokaiselle rahavirtaa tuottavalle yksikölle erikseen alla olevassa taulukossa. WACC %:ia ja kasvuprosenttia käytetään ainoastaan arvonalentumistestaukseen.

Uusiutuissa tuotteissa suunnitelmien tärkeimmät oletukset liittyvät marginaalitasoon ja myyntivolyymeihin ja Öljytuotteissa öljytuotteiden kysyntään ja marginaalitasoon. Neste Engineering Solutions -alokonsernissa suunnitelmien tärkeimmät oletukset liittyivät suunnittelu- ja projektijohdopalveluiden kysyntään ja hintatasoon sekä laskutusasteeseen. Arvonalentumistestauksen tärkein muuttuja on käyttökatteeseen vaikuttava laskutusaste.

Päästöoikeudet

Tulevan päästöoikeuskauden vajetta kattamaan ostetut päästöoikeudet kirjataan aineettomiin oikeuksiin hankintamenuon, ja ilmaiseksi saadut päästöoikeudet arvostetaan nimellisarvoonsa eli nolnaan.

Päästöoikeuksien palautusvelvollisuuden kattamiseksi kirjataan varaus, jos ilmaiseksi saadut ja vajetta kattamaan hankitut päästöoikeudet eivät kata toteutuneita päästöjä. Varaus arvostetaan sen todennäköiseen arvoon veloitteen toteutumisajankohtana. Toteutuneiden päästöjen ja saatujen päästöoikeuksien erotus sekä varauksen todennäköisessä arvossa tapahtuvat muutokset kirjataan liikevoittoon.

Muun kuin rahoitusvaroihin kuuluvan omaisuuserän arvonalentuminen

Poistoja ei kirjata aineettomista hyödykkeistä, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajoittamaton tai jotka eivät vielä ole käyttövalmiita. Tällaisille aineettomille hyödykkeille tehdään vuosittain arvonalentumistesti. Arvonalentumistesti tehdään myös omaisuuserille, joita poistetaan niiden taloudellisena pitoaikana, jos on viitteitä siitä, että niiden tasearvo ylittää niiden kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappio kirjataan konsernin tuloslaskelmaan siinä määrin kuin tasearvo ylittää omaisuuserän kerrytettävissä olevan rahamäärän. Omaisuuserän kerrytettävissä oleva rahamäärä on nettomyyntihinta tai sitä korkeampi käyttöarvo. Liikearvoa lukuun ottamatta muuhun kuin rahoitusvaroihin kuuluvaan omaisuuserään tehtyjen arvonalentumisten perusteet tarkistetaan tilinpäätöspäivänä mahdollisen arvonalentumisen peruuttamisen toteamiseksi.

Arvioiden ja johdon harkinnan käyttö

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvonalentumista testataan aina kun on viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo saattaa olla alentunut. Kun kerrytettävissä oleva rahamäärä on kirjanpitoarvoa pienempi, arvonalentumistappio kirjataan välittömästi kuluksi ja kirjanpitoarvoa pienennetään vastaamaan kerrytettävissä olevaa rahamäärää.

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuvien laskelmien avulla. Näissä laskelmissa ennakoitujen rahavirrat perustuvat johdon hyväksymiin, kolmen vuoden ajanjakson kattaviin taloudellisiin suunnitelmiin. Näiden laskelmien laadinta edellyttää johdon arvioita tulevaisuuden odotuksista. Tärkeimpiä oletuksia ovat arviot liiketoiminnan tulevista kassavirroista sekä korkokannasta, jolla nämä kassavirrat diskontataan nykyhetkeen.

2019	Liikearvo	Tietokone- ohjelmat ja muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	24	264	289
Kurssierot	0	0	0
Yrityshankinnat	0	0	0
CF Lisäykset	0	45	45
Vähennykset	-9	-2	-11
Uudelleenryhmittelyt	0	0	0
Hankintameno 31.12.2019	16	308	323
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2019	0	165	165
Kurssierot	0	0	0
Vähennykset	0	0	0
Uudelleenryhmittelyt	0	-4	-4
Tilikauden poistot	0	27	27
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019	0	188	188
BS Kirjanpitoarvo 1.1.2019	24	99	124
BS Kirjanpitoarvo 31.12.2019	16	120	135

2018	Liikearvo	Tietokone- ohjelmat ja muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	11	228	240
Kurssierot	0	0	0
Yrityshankinnat	13	2	15
CF Lisäykset	0	34	34
Vähennykset	0	-1	-1
Uudelleenryhmittelyt	0	1	1
Hankintameno 31.12.2018	24	264	289
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2018	0	140	140
Kurssierot	0	0	0
Vähennykset	0	-1	-1
Uudelleenryhmittelyt	0	1	1
Tilikauden poistot	0	25	25
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018	0	165	165
BS Kirjanpitoarvo 1.1.2018	11	88	100
BS Kirjanpitoarvo 31.12.2018	24	99	124

Liikearvon arvonalentumistestaus

Konserniliikearvo on allokoitu seuraaville konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille: Uusiutuvat tuotteet -segmentti ja Liikennepolttoaineet osana Öljytuotteet-raportointisegmenttiä. Neste Engineering Solutions -al konserni oli osa Muut-segmenttiä.

Segmenttitason yhteenveto liikearvon kohdistamisesta:

	WACC%	2019	2018
Uusiutuvat tuotteet	6,1	13	13
Öljytuotteet	5,9	2	2
Muut	5,3	0	9
		16	24

10 %:n lasku rahavirroissa tai 2 prosenttiyksikön nousu diskonttokorossa ei johtaisi tilanteeseen, jossa rahavirtaa tuottavien yksikköjen kirjanpitoarvo ylittäisi niiden kerrytettävissä olevan rahamäärän. Kolmen vuoden ajanjakson jälkeiset rahavirrat on arvioitu käyttäen 1,0 % nimellistä kasvuprosenttia.

14 Aineelliset hyödykkeet

Laadintaperiaate

Aineelliset hyödykkeet koostuvat pääosin jalostamoista ja muista tuotantolaitoksista, varastosäiliöistä ja merenkulkulaivastosta sekä polttonesteiden vähittäismyyntiketjun koneista ja kalustosta. Konserni omistaa asemaverkoston kauppiasemia lukuun ottamatta. Aineelliset hyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla. Alkuperäinen hankintameno koostuu hyödykkeen välittömästä hankinnasta aiheutuneista menoista sekä alkuperäisen arvion mukaiset menot hyödykkeen purkamisesta ja siirtämisestä sekä sen sijaintipaikan palauttamisesta alkuperäiseen tilaan. Hankintamenoon saattaa sisältyä valuuttamääräisiin hankintoihin kohdistuvia tulevan kassavirran suojaustuloksia, jotka on kirjattu omasta pääomasta osaksi hankintamenoa. Hankitun tytäryrityksen aineelliset hyödykkeet arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä.

Myöhemmin syntyviä menoja sisällytetään hyödykkeen kirjanpitoarvoon tai merkitään taseeseen erillisenä omaisuuseränä ainoastaan silloin, kun on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Jalostamoissa ja muissa tuotantolaitoksissa 3–5 vuoden välein toteutettavien määräaikaisten kunnossapitoseisokkien menot kirjataan taseeseen ja poistetaan seisokkien välisenä aikana. Muut korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Maa-alueita ei poisteta. Kalliovaraston pohjalle jäävä raakaöljy ja tuotantoprosessissa käytettävät katalyyttien jalometallit sisältyvät muihin aineellisiin hyödykkeisiin, ja ne poistetaan mahdollisen käytön mukaan substanssipoistoina. Aineellisten hyödykkeiden poistot lasketaan hankintameno ja jäännösarvon erotuksesta tasapoistoina niiden arvioidulle taloudelliselle pitoajalle seuraavien poistoaikojen mukaan:

Rakennukset ja rakennelmat, mukaan lukien terminaalit	20–40 vuotta
Tuotantokoneet ja kalustot	15–20 vuotta
Merenkulkulaivasto	15–20 vuotta
Vähittäismyyntiketjun koneet ja kalusto	5–15 vuotta
Muut kulkuneuvot, koneet ja kalusto	3–15 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	20–40 vuotta

Hyödykkeiden jäännösarvot ja taloudelliset pitoajat tarkistetaan tilinpäätöspäivänä. Jos ne eroavat aikaisemmista arvioista, poistoaikoja muutetaan vastaavasti. Hyödykkeen kirjanpitoarvosta vähennetään arvonalentumistappio, jotta kirjanpitoarvo vastaa hyödykkeen kerrytettävissä olevaa rahamäärää, jos kirjanpitoarvo on tätä arvoa suurempi. Aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot lasketaan vertaamalla myyntihintaa kirjanpitoarvoon. Myyntivoitot ja -tappiot kirjataan tuloslaskelmaan, ja ne sisältyvät 'Liiketoiminnan muihin tuottoihin' tai 'Liiketoiminnan muihin kuluihin'.

Vieraan pääoman menot, jotka välittömästi johtuvat ehdot täyttävän omaisuuserän, kuten uuden tuotantolaitoksen tai tuotantolinjan hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta, muodostavat osan kyseisen omaisuuserän hankintamenoista. Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi.

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät. Tutkimusmenot sisältyvät tuloslaskelman liiketoiminnan muihin kuluihin. Kehitysmenoja aktivoidaan ainoastaan silloin, kun ne täyttävät tiukat ehdot eli liittyvät esimerkiksi uusiin tuotteisiin, jotka ovat kaupallisesti ja teknisesti käyttökelpoisia. Konsernin kehitysmenot eivät pääosin täytä aktiivoinnin edellytyksiä, ja ne kirjataan kuluksi syntymiskaudella.

IFRS 16

Käyttöoikeusomaisuuserät arvostetaan hankintamenoon, joka sisältää seuraavat erät:

- vuokrasopimusvelan alkuperäinen määrä
- ennen sopimuksen alkamisajankohtaa maksetut vuokrat vähennettyinä mahdollisilla saaduilla kannustimilla
- alkuvaiheen välittömät menot

Käyttöoikeusomaisuuseristä tehdään poistot yleensä tasaerinä omaisuuserän taloudellisena vaikutusaikana tai sitä lyhyempänä vuokra-aikana.

2019	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	75	2 442	4 787	286	154	7 745
Laadintaperiaatteen muutos, IFRS 16	153	7	6	49	0	215
Oikaistu kirjanpitoarvo kauden alussa	228	2 450	4 793	335	154	7 960
Kurssierot	1	7	3	0	0	11
Lisäykset	45	64	138	107	489	844
Yrityshankinnat	1	0	0	0	0	1
Vähennykset	-31	-72	-83	-57	-2	-246
Uudelleenryhmittelyt	1	19	20	3	-43	0
Hankintameno 31.12.2019	245	2 467	4 871	388	599	8 570
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2019	0	1 069	2 858	78	1	4 007
Kurssierot	0	5	3	0	0	7
Vähennykset	0	-46	-56	-4	0	-105
Uudelleenryhmittelyt	3	-1	-1	0	1	2
Tilikauden poistot	12	81	334	46	1	473
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019	14	1 108	3 138	121	3	4 384
BS Kirjanpitoarvo 1.1.2019	75	1 373	1 929	207	153	3 737
Oikaistu kirjanpitoarvo 1.1.2019	228	1 380	1 935	257	153	3 953
BS Kirjanpitoarvo 31.12.2019 ¹⁾	231	1 359	1 733	268	597	4 187

¹⁾ Vuonna 2018 tehty Neste Oil Bahrain W.L.L:n aineellisten hyödykkeiden alaskirjaus on edelleen voimassa. Muun omaisuuden alaskirjaus 30 milj. euroa on peruttu vuoden 2019 tuloslaskelmalla Bahrainia koskeneen välimiesriita-asian ja veroriidan sovinnon seurauksena.

Aineelliset hyödykkeet sisältävät käyttöoikeusomaisuushyödykkeitä, joissa konserni on vuokralleottaja IFRS 16 -standardin mukaisesti. Alla oleva taulukko esittelee IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutukset:

2019	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	153	7	6	49	0	215
Kurssierot	0	0	0	-1	0	-1
Lisäykset	42	11	54	82	0	188
Vähennykset	-16	0	-1	-2	0	-19
Hankintameno 31.12.2019	178	18	59	128	0	383
Tilikauden poistot	12	4	12	39		68
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019	12	4	12	39	0	68
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	153	7	6	49	0	215
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	166	14	47	89	0	316

2018	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	76	2 288	4 563	267	274	7 468
Kurssierot	-1	-8	-4	0	0	-13
Lisäykset	1	56	184	49	98	388
Vähennykset	0	-3	-66	-26	-1	-97
Uudelleenryhmittelyt	0	109	109	-4	-216	-2
Hankintameno 31.12.2018	75	2 442	4 787	286	154	7 745
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2018	0	971	2 557	84	0	3 612
Kurssierot	0	-4	-2	0	0	-7
Vähennykset	0	8	-76	-1	0	-70
Uudelleenryhmittelyt	0	0	7	-8	0	-1
Tilikauden poistot ¹⁾	0	95	373	3	1	473
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018	0	1 069	2 858	78	1	4 007
BS Kirjanpitoarvo 1.1.2018	76	1 317	2 006	182	274	3 856
BS Kirjanpitoarvo 31.12.2018	75	1 373	1 929	207	153	3 737

¹⁾ Neste Oil Bahrain W.L.L:n aineellisia hyödykkeitä kirjattiin alas 82 milj. euroa ja muuta omaisuutta 30 milj. euroa, yhteensä 112 milj. euroa, jotka on kirjattu arvonalentumisena konsernin tuloslaskelmalla.

Rahoitusleasing 2018

Rahoitusleasingsopimuksiksi luokitellaan aineellisten hyödykkeiden vuokrasopimukset, joissa konsernille siirtyä olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista. Tällaisilla sopimuksilla hankitut omaisuuserät merkitään vuokrakauden alkaessa taseeseen määrään, joka vastaa vuokrauksen kohteena olevan omaisuuden käypää arvoa tai tätä alemmaa vähimmäisvuokrien nykyarvoa vuokrakauden alussa. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoituskuluihin ja velan maksuun. Vastaava leasingvuokravastuu rahoituskuluilla vähennettynä merkitään korollisiin velkoihin. Rahoitusjärjestelyyn liittyvä korkokustannus kirjataan tuloslaskelmaan vuokrakauden aikana siten, että jäljellä olevalle velalle muodostuu kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasingsopimuksella hankitut omaisuuserät poistetaan niiden taloudellisena pitoaikana tai sitä lyhyempänä vuokra-aikana.

Järjestelyä, joka ei täytä rahoitusleasingin luokitteluvaatimuksia mutta siirtää oikeuden käyttöä omaisuuserää ja siirtää vuokralle ottajalle oikeuden kontrolloida omaisuuserän käyttöä, tarkastellaan IFRIC 4 -tulkintojen pohjalta.

Muut vuokrasopimukset 2018

Muita vuokrasopimuksia ovat vuokrasopimukset, joissa omistukselle ominaiset olennaiset riskit ja edut jäävät vuokranantajalle. Näiden sopimusten perusteella suoritettavat maksut, jotka liittyvät aineellisiin hyödykkeisiin, kirjataan vuokranantajan myöntämällä kannustimilla vähennettynä tuloslaskelmaan tasasuuruusina erinä vuokra-ajalle jaksotettuna.

Rahoitusleasing

Koneisiin ja kalustoon sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittuja hyödykkeitä, joissa konserni on vuokralleottaja, seuraavassa taulukossa esitetyt määrät:

	2018
Hankintameno	132
Kertyneet poistot	48
Kirjanpitoarvo	84

Vieraan pääoman aktivoidut menot

Investointihankkeisiin liittyviä korkokuluja on aktivoitu 3,0 milj. euroa (2018: 0,9 milj. euroa) liittyen Öljytuotteisiin ja Singaporen laajennukseen. Erä sisältyy 'Aineellisiin hyödykkeisiin'. Korkoprosenttina on käytetty kuukausittain laskettua konsernin keskimääräistä korollisten velkojen korkokantaa. Keskimääräiseksi aktivointikorkokannaksi muodostui 2,1 % (2018: 3,2 %).

15 Osuudet yhteisyrityksissä

Kirjanpitoarvo	2019	2018
Tilikauden alussa 1.1.	106	213
IS, CF Osuus yhteisyritysten tuloksesta	-52	-9
Muuntoerot	-5	-8
OCI Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltyjen sijoituskohteiden osuus muista laajan tuloksen eristä	8	-4
Arvon alentumiset ¹⁾	-36	-86
Muut muutokset	1	0
BS Tilikauden lopussa 31.12.	22	106

¹⁾ Nesteen osuus Nynas AB:sta testattiin arvonalentumisen varalta ja tuloksena kirjattiin 86 miljoonan euron arvonalentumistappio vuonna 2018. Alaskirjauksen taustalla olivat nykyiset Yhdysvaltojen pakotteet ja Venezuelan epävakaa tilanne. Normaalin arvonalentumistestauksen tuloksena Neste teki 36 miljoonan euron alaskirjauksen vuonna 2019, joka koski osakeomistusta Nynas AB:ssa. Nynasin osakeomistus on nyt kokonaan alaskirjattu. Nynas AB on hakeutunut yrityssaneeraukseen 13.12.2019. Tällä toimenpiteellä Nynasin hallitus pyrkii löytämään pidemmän aikavälin ratkaisun sen toimintojen turvaamiseksi. Yhtiön toimintoihin ovat vakavasti vaikuttaneet tänä vuonna sanktiot, jotka koskevat Nynasin enemmistöosakasta, Venezuelan valtion omistamaa PdVSA-yhtiötä.

Konsernin merkittävimmät sijoitukset julkisesti noteeraamattomiin yhteisyrityksiin tilikauden lopussa on esitetty seuraavassa taulukossa:

	Kotipaikka	Liiketoiminta-suhteen luonne	2019	2018
			Omistus-osuus (%)	Omistus-osuus (%)
Glacia Limited	Bermuda	Liite 1	50,00	50,00
Nynas AB (publ)	Ruotsi	Liite 2	49,99	49,99
Kilpilahti Power Plant Ltd	Suomi	Liite 3	40,00	40,00

Liite 1: Glacia Limited on 50/50-omistusosuudella Nesteen ja Stena-konserniin kuuluvan Stena Maritime AG:n yhteisyritys. Yhtiö omistaa Aframax-kokoluokan raakaöljytankkerin, joka on liittynyt Nesteen laivastoon tammikuussa 2007.

Yhtiön johto on luokitellut tämän omistuksen yhteisyritykseksi, koska se on järjestelty erillistä sijoitusvälinettä käyttäen, jonka oikeudellinen muoto erottaa järjestelyn varat ja velat osakkeenomistajien varoista ja veloista. Varojen ja velkojen kohdistamiseen liittyvien merkittävien päätösten tekeminen vaatii kaikkien osakkeenomistajien yksimielistä hyväksyntää.

Liite 2: Nynas AB (publ) on ruotsalainen yhtiö, joka on erikoistunut markkinoimaan ja tuottamaan bitumituotteita Euroopassa ja nafteenisia perusöljyjä maailmanlaajuisesti. Neste omistaa yhtiön osakkeista 49,99 %. Loput 50,01 % Nynasin osakkeista omistaa venezuelalaisen öljy-yhtiön tytäryritys, Petróleos de Venezuela S.A. Nynasia johdetaan 50/50-yhteisyrityksenä, vaikka toinen omistaja omistaa enemmistön osakepääomasta.

Yhtiön johto on luokitellut tämän omistuksen yhteisyritykseksi, koska se on järjestelty erillistä sijoitusvälinettä käyttäen, jonka oikeudellinen muoto erottaa järjestelyn varat ja velat osakkeenomistajien varoista ja veloista sekä sijoittajien sopimuksen ehdot ja edellytykset ja muut faktat ja olosuhteet eivät anna Neste Oyj:lle tai Petróleos de Venezuela S.A.:lle oikeuksia Nynas AB (publ) varoihin tai velvollisuuksia sen velkoihin.

Liite 3: Kilpilahden Voimalaitos Oy on yhteisyritys, joka tuottaa höyryä ja muita käyttöhyödykkeitä Nesteen jalostamon ja Borealoksen petrokemiantuotannon tarpeisiin Porvoossa. Neste ja Veolia omistavat Kilpilahden Voimalaitos Oy -nimisestä yhteisyrityksestä kumpikin 40 % ja loput 20 % omistaa Borealis.

Yhtiön johto on luokitellut tämän omistuksen yhteisyritykseksi, koska se on järjestelty erillistä sijoitusvälinettä käyttäen, jonka oikeudellinen muoto erottaa järjestelyn varat ja velat osakkeenomistajien varoista ja veloista ja merkittävien päätösten tekeminen vaatii kaikkien osakkeenomistajien yksimielistä hyväksyntää. Uuden voimalaitoksen kapasiteetti on tarkoitettu palvelemaan myös ulkoisia asiakkaita Nesteen ja Borealoksen lisäksi, ja siten optimoimaan kaikkien osakkeenomistajien tuottoja. Johto on myös huomionnut, että Kilpilahden Voimalaitos Oy vastaa voimalaitostoiminnoista itsenäisesti, Veolian operoimana.

Yhteisyritykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen.

Yhteenvedo konsernin yhteisyritysten tilinpäätöstiedoista:

	Kilpilahden Voimalaitos Oy		Glacia Limited		Nynas AB (publ)	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Pitkäaikaiset varat	398	370	22	25	563	599
Lyhytaikaiset varat						
Rahat ja pankkisaamiset	15	56	25	20	244	96
Muut lyhytaikaiset varat (pl. rahat ja pankkisaamiset)	78	56	0	0	719	745
Lyhytaikaiset varat yhteensä	93	112	25	21	963	840
Pitkäaikaiset velat						
Rahoitusvelat (pl. ostovelat ja varaukset)	380	384	0	0	672	683
Muut pitkäaikaiset velat	0	0	0	0	127	119
Pitkäaikaiset velat yhteensä	380	384	0	0	799	802
Lyhytaikaiset velat						
Rahoitusvelat (pl. ostovelat ja varaukset)	21	0	0	0	29	28
Muut lyhytaikaiset velat	66	82	2	0	501	271
Lyhytaikaiset velat yhteensä	87	82	2	0	530	299
Nettovarallisuus	24	15	46	46	198	338
Liikevaihto	173	146	6	8	1 629	1 589
Poistot ja arvonalentumiset	4	5	4	3	65	61
Korkotuotot	0	0	1	0	1	3
Korkokulut	4	3	0	0	40	34
Tuloverot	0	0	0	0	29	-4
Voitto/tappio	0	1	-1	2	-131	-24

Taloudellista informaatiota koskevan yhteenvedon täsmäyttäminen

Taloudellista informaatiota koskevan yhteenvedon täsmäyttäminen yhteisyritysten kirjanpitoarvoon.

	Kilpilahden Voimalaitos Oy		Glacia Limited		Nynas AB (publ)	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Nettovarallisuus 1.1.	2	10	44	41	166	376
Investointi yhteisyritykseen	5	3	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	0	1	-1	2	-104	-24
Muut laajan tuloksen erät	-6	-12	1	1	9	-14
Nettovarallisuus 31.12.	0	2	44	44	71	338
Arvonalentumiset	0	0	0	0	-71	-173
Osuus yhteisyrityksessä	0	1	22	22	0	83
Kirjanpitoarvo	0	1	22	22	0	83

Nynas AB (publ):n virallista tilinpäätöstä ei julkaista konsernin raportointiaikataulun mukaisesti. Nynas AB (publ) 2019 ja 2018 tilinpäätöstiedot perustuvat 30.9.2019 ja 30.9.2018 osavuositarkastuksiin. Glacia Limited:in ja Kilpilahden Voimalaitos Oy:n osuudet ovat yhdistelty yhtiöiden alustavien raportointikauden tuloksien mukaan.

Liiketoimet yhteisjärjestelyjen kanssa on esitetty liitetiedossa 25.

Vastuusitoumukset liittyen konsernin osuuksiin yhteisjärjestelyissä on eritelty liitetiedossa 28.

16 Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

Konsernin rahoitusvarat ja -velat on luokiteltu IFRS 9 -standardin mukaan. Rahoitusvarojen ja -velkojen laadintaperiaatteet, luokitteluperusteet sekä muuta informaatiota löytyy liitetiedoista 17 ja 21.

31.12.2019 Tase-erä	Johdannaiset, suojaus- laskenta	Käypä arvo tulos- vaikutteisesti	Jaksotettu hankinta- meno	Kirjan- pitoarvo	Käypä arvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
BS Pitkäaikaiset saamiset		4	52	56	56			
BS Johdannaissopimukset	7	0		7	7		7	
BS Muut rahoitusvarat		5		5	5			5
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myyntisaamiset ja muut saamiset ¹⁾			1 911	1 911	1 911			
BS Johdannaissopimukset	21	214		236	236	0	236	
BS Lyhytaikaiset sijoitukset			19	19	19			
BS Rahat ja pankkisaamiset			1 493	1 493	1 493			
Rahoitusvarat	28	223	3 476	3 727	3 727			
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
BS Korolliset velat			1 080	1 080	1 110	749	361	
BS Johdannaissopimukset	0	1		1	1		1	
BS Muut pitkäaikaiset velat			21	21	21			
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
BS Korolliset velat			242	242	242		242	
BS Johdannaissopimukset	14	49		63	63	6	57	
BS Ostovelat ja muut velat			1 990	1 990	1 990			
Rahoitusvelat	14	50	3 333	3 397	3 427			

¹⁾ poislukien muut kuin rahoituserät

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit sekä korolliset velat on luokiteltu tasoihin käyvän arvon määrittämiseen käytettävien arvostusmenetelmien syöttötietojen perusteella:

Taso 1: täysin samanlaisille varoille ja veloille noteerattuja (oikaisemattomia) hintoja toimivilla markkinoilla

Taso 2: muita kuin tasolle 1 kuuluvia noteerattuja hintoja, jotka ovat havainnoitavissa omaisuuserälle tai velalle joko suoraan tai epäsuorasti

Taso 3: varoja tai velkoja koskevat syöttötiedot, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon.

Tasolla 1 olevat korolliset velat ovat listattuja joukkovelkakirjalainoja. Tasolla 1 olevat johdannaissopimukset ovat hyödyke johdannaisia, jotka on arvostettu suoraan pörssinoteeraukseen. Käypä arvo tulosvaikutteisesti -kategoriaan luokitellut muut rahoitusvarat koostuvat listaamattomista 5 miljoonan euron arvoisista osakkeista, joiden arvoa ei voida luotettavasti määrittää. Muiden rahoitusinstrumenttien käyvät arvot eivät poikkea merkittävästi niiden kirjanpitoarvosta. Pitkäaikaisissa saamisissa oleva 4 miljoonan euron vaihtovelkakirjalaina on luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti tasolle 3.

Vuoden 2019 aikana ei ollut siirtoja käypien arvojen tasojen 1 ja 2 välillä. Tasolta 3 ei ollut siirtoja muille tasolle eikä sinne ollut siirtoja muilta tasoilta. Tilikaudella ei ole luokiteltu muita rahoitusvaroja kuin suojauslaskennan alaiset johdannaiset arvostettavaksi käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta.

31.12.2018 Tase-erä	Johdannaiset, suojauslaskenta	Käypä arvo tulosvaikutteisesti	Jaksotettu hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
BS Pitkäaikaiset saamiset			87	87	87			
BS Johdannaissopimukset	1	2		3	3		3	
BS Muut rahoitusvarat		5		5	5			5
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myyntisaamiset ja muut saamiset ¹⁾			1 224	1 224	1 224			
BS Johdannaissopimukset	3	203		206	206	11	194	
BS Lyhytaikaiset sijoitukset			74	74	74			
BS Rahat ja pankkisaamiset			1 136	1 136	1 136			
Rahoitusvarat	4	209	2 521	2 735	2 735			
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
BS Korolliset velat			849	849	870	740	130	
BS Johdannaissopimukset	0	0		0	0		0	
BS Muut pitkäaikaiset velat			14	14	14			
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
BS Korolliset velat			291	291	295	151	143	
BS Johdannaissopimukset	33	116		149	149	1	147	
BS Ostovelat ja muut velat			1 749	1 749	1 749			
Rahoitusvelat	33	116	2 902	3 052	3 076			

¹⁾ poislukien muut kuin rahoituserät

Tilikauden 2018 aikana ei ollut siirtoja käypien arvojen tasojen 1 ja 2 välillä. Tasolta 3 ei ollut siirtoja muille tasoille eikä sinne ollut siirtoja muilta tasoilta.

17 Rahoitusvarat

Laadintaperiaate

Rahoitusvarat luokitellaan kolmeen pääryhmään: jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat ja käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat. Luokittelu riippuu yrityksen toimintamallista sekä kyseisten rahoitusvarojen sopimukseen perustuvista kassavirroista. Varat kirjataan lyhytaikaisiin rahoitusvaroihin, ellei niiden eräpäivä ole yli 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä, jolloin ne ovat pitkäaikaisia rahoitusvaroja. Varojen hankinnat ja myynnit kirjataan selvityspäivänä (pois lukien johdannaiset, liitetieto 19). Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun oikeus rahoitusvaraan liittyvään kassavirtaan on lakannut tai siirtynyt pois konsernista ja kun rahoitusvaran omistukseen liittyvät riskit ja hyödyt ovat siirtyneet pois konsernista.

Jaksotettu hankintameno -ryhmään sisältyvät likvidit varat sekä myynti- ja lainasaamiset, jotka liiketoimintamallin mukaan pidetään ainoastaan sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi ja kyseiset rahavirrat koostuvat yksinomaan pääoman ja koron maksuista. Nämä rahoitusvarat arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon käyttäen efektiivisen koron menetelmää.

Käypä arvo tulosvaikutteisesti -ryhmä koostuu oman pääoman ehtoista sijoituksista (suojauslaskennan alaisuuteen kuulumattomien johdannaisten lisäksi). Noteeraamattomat osakkeet voidaan esittää hankintahintaan luotettavien käypien arvojen puuttuessa. Oman pääoman ehtoihin sijoituksiin liittyvät voitot tai tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja kuluihin.

Likvidit varat

Likvidit varat koostuvat rahoista ja pankkisaamisista sekä lyhytaikaisista sijoituksista. Rahat ja pankkisaamiset sisältävät käteisvarat sekä alkuperäiseltä maturiteetiltaan enintään kolmen kuukauden mittaiset pankkitalletukset ja muut erittäin likvidit sijoitukset. Lyhytaikaiset sijoitukset koostuvat pankkitalletuksista ja muista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden alkuperäinen maturiteetti on kolmesta kuukaudesta vuoteen.

Arvon alentuminen

Jaksotettuun hankintamenoon kirjatuille velkainstrumenteille sovelletaan yleistä, odotettuihin luottotappioihin perustuvaa lähestymistapaa ja kriteerien täyttyessä luottotappiovaraus kirjataan tulosvaikutteisesti. Lopullinen luottotappio kirjataan saatavakohtaisesti tehdyn harkinnan perusteella. Myyntisaamisten luottotappiovarauksiin sovelletaan IFRS 9 -standardin yksinkertaistettua lähestymistapaa. Jokaisella liiketoiminnolla on myyntisaamisille oma luottotappioiden laskentamatriisi johtuen liiketoimintojen luonteiden erilaisuudesta. Liiketoimintojen laskentamatriisi pohjautuvat historiallisesti toteutuneisiin luottotappioihin sekä nykyisiin olosuhteisiin ja makroekonomiseen analyysiin tulevaisuudesta. Luottotappiovaraukset sekä luottotappiot kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin.

Likvidit varat	2019	2018
BS Lyhytaikaiset sijoitukset	19	74
BS, CF Rahat ja pankkisaamiset	1 493	1 136
Likvidit varat	1 513	1 210

Likvideihin varoihin liittyvä maksimiluottoriski on niiden kirjanpitoarvo. Lisätietoa luottoriskistä on esitetty liitetiedossa 3. Likvideistä varoista ei ole kirjattu luottotappiovarausta sen ollessa suuruudeltaan epäolennainen.

Myynti- ja muut saamiset	2019	2018
Myyntisaamiset	1 690	972
Muut saamiset	199	228
Ennakkomaksut	1	9
Siirtosaamiset	25	23
BS Myyntisaamiset ja muut saamiset	1 915	1 231
Myyntisaamiset ja muut saamiset poislukien muut kuin rahoituserät	1 911	1 224

Lyhytaikaisten myynti- ja muiden saamisten luonteesta johtuen niiden kirjanpitoarvon oletetaan olevan sama kuin käypä arvo. Myyntisaamisiin ja muihin saamisiin liittyvä maksimiluottoriski on niiden kirjanpitoarvo. Myyntisaamisten ikäjakauma ja tietoa luottotappiovarauksesta sekä toteutuneesta luottotappiosta on esitetty liitetiedossa 3, Taloudellisten riskien hallinta, 'Luotto ja vastapuoliriski' -osiossa.

Pitkäaikaiset rahoitusvarat	2019	2018
Pitkäaikaiset korolliset saamiset	35	86
Muut saamiset	21	1
BS Pitkäaikaiset saamiset	56	87
BS Muut rahoitusvarat	5	5

Pitkäaikaisen rahoitussaamisten käypä arvo ei poikkea merkittävästi kirjanpitoarvosta, joka vastaa myös niihin liittyvää maksimiluottoriskiä. Luottotappiovarausta ei ole kirjattu, koska se on suuruudeltaan epäolennainen. Muut rahoitusvarat koostuvat listaamattomista osakkeista.

18 Vaihto-omaisuus

Laadintaperiaate

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempana nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritellään käyttäen painotetun keskihinnan menetelmää. Uusiutuvien tuotteiden segmentissä vaihto-omaisuuden arvostusta muutettiin vuoden 2019 viimeisen neljänneksen aikana. Aiemman FIFO-menetelmän sijaan Uusiutuvien tuotteiden vaihto-omaisuuden hankintameno määritetään käyttäen painotetun keskihinnan menetelmää. Muutoksella oli 15 miljoonan euron vaikutus Nesteen vaihto-omaisuuteen 31.12.2018. Uuden laadintaperiaatteen soveltaminen mahdollistaa paremman ja yhdenmukaisemman laskentaprosessin sekä yksityiskohtaisemman analyysin, minkä ansiosta tilinpäätös antaa luotettavampaa ja merkityksellisempää informaatiota. Muutoksen vaikutukset on esitetty yksityiskohtaisemmin taulukossa alla. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenoon sisällytetään raaka-aineet, välittömät valmistuspalkat, muut välittömät menot sekä osuus valmistuksen yleiskustannuksista (määritelty normaalitoiminta-asteen mukaan). Nettorealisointiarvo on tavallisessa liiketoiminnassa saatu arvioitu myyntihinta vähennettynä arvioituilla välittömällä myyntikuluilla. Trading-tarkoituksessa hankitut varastot arvostetaan tilinpäätöspäivänä käypään arvoon vähennettynä välittömällä myyntikuluilla. Standardivaraosat sisällytetään vaihto-omaisuuteen ja kirjataan tulosvaikutteisesti käytön mukaan. RIN (Renewable Identification Number) ja LCFS (Low Carbon Fuels Standard) -sertifikaatit ovat osa Uusiutuvat tuotteet -segmentin vaihto-omaisuutta ja ne kirjataan Valmiit tuotteet ja tavarat -ryhmään.

Arvioiden ja johdon harkinnan käyttö

Nettorealisointiarvo perustuu luotettavimpiin arviointihetkellä käytettävissä oleviin arvioihin. Arvioita tehtäessä otetaan huomioon raportointikauden jälkeiset myyntihinnan ja myyntikulujen vaihtelut siinä määrin kuin niistä on lisänäyttöä raportointikauden päättyessä.

	2019	2018
Materiaalit ja tarvikkeet	519	527
Valmiit tuotteet ja tavarat	1 156	933
Muu vaihto-omaisuus	3	7
BS Vaihto-omaisuus	1 678	1 467

Öljyn hinnanmuutoksista johtuvat kumulatiiviset varastovoitot yhteensä 180 milj. euroa (2018: tappiot 273 milj. euroa) sisältäen 99 milj. euroa (2018: 191 milj. euroa) varaston alaskirjausta tilikauden lopussa.

Vaihto-omaisuuden arvostusperiaatteen muutoksen vaikutus 1.1.2019 avaavaan taseeseen

	31.12.2018	Arvostus- periaatteen muutos	1.1.2019
VARAT			
Laskennalliset verosaamiset	34	2	35
Vaihto-omaisuus	1 482	-15	1 467
Varat yhteensä	8 224	-14	8 210
OMA PÄÄOMA			
Kertyneet voittovarot	4 588	-14	4 574
Oma pääoma yhteensä	4 630	-14	4 616
Oma pääoma ja velat yhteensä	8 224	-14	8 210

Vaihto-omaisuuden arvostusperiaatteen muutoksen vaikutus konsernin tuloslaskelmaan

	1-12/2018
Materiaalit ja palvelut	4
Liikevoitto	4
Tuloverot	0
Kauden voitto	3

19 Johdannaissopimukset

Laadintaperiaate

Johdannaissopimukset merkitään taseeseen käypään arvoon kaupankäyntipäivänä, ja arvostetaan uudelleen käypään arvoon tilinpäätöspäivinä. Valuuttatermiinisopimuksien ja koronvaihtosopimusten käyvät arvot on laskettu tulevien kassavirtojen nykyarvona ja valuuttaoptioiden Black and Scholes –optiohinnoittelumallilla. Pörsseissä noteerattujen hyödykejohdannaisten käyvät arvot perustuvat pörssinoteerauksiin ja OTC-hyödykejohdannaisten käyvät arvot niistä aiheutuvien kassavirtojen nykyarvoon. Kaikkien johdannaisten käyvät arvot lasketaan käyttäen markkinoilla todennettavissa olevia tilinpäätöspäivän valuuttakursseja, korkoja, volatilitetteja ja hyödykehintanoteerauksia. Johdannaissopimukset sisältyvät lyhytaikaisiin rahoitusvaroihin tai -velkoihin, paitsi yli 12 kuukauden kuluttua tilinpäätöspäivästä realisoituvat, jotka kirjataan pitkäaikaisiin rahoitusvaroihin tai -velkoihin.

Pääsääntöisesti johdannaissopimukset solmitaan suojaustarkoituksissa, mutta kaikkiin sopimuksiin ei sovelleta suojauslaskentaa. Suojauslaskennan alaisuuteen kuulumattomien johdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmassa liikevoittoon tai rahoitustuottoihin ja -kuluihin suojatun kohteen luonteen mukaisesti. Johdannaisten vaikutus tuloslaskelmaan on esitetty liitetiedossa 10.

Kun johdannaissopimus on määritetty suojauslaskennan alaiseksi, arvostuserosta syntyvän voiton tai tappion kirjaamistapa riippuu suojatun kohteen luonteesta. Konserni määrittelee suojauslaskennan alaiset johdannaiset joko erittäin todennäköisten ennakoitujen liiketoimien suojaukseksi (rahavirran suojaus), taseeseen merkittyjen varojen tai velkojen tai taseeseen merkitsemättömien kiinteäehtoisten sitoumusten suojaukseksi (käyvän arvon suojaus) tai ulkomaisiin tytäryrityksiin tehtyjen nettosijoitusten suojaukseksi.

Jos johdannaissopimus täyttää rahavirran suojauksen ehdot ja sen suojausvaikutus voidaan osoittaa tehokkaaksi, käyvän arvon muutos kirjataan omaan pääomaan. Omaan pääomaan kertyneet voitot ja tappiot siirretään ennakoituja myyntejä suojaavien erien osalta liikevaihtoon silloin, kun suojauskohde vaikuttaa tulokseen ja investointien suojausten osalta aineellisten hyödykkeiden hankintamenuon. Valuuttatermiinisopimukseen liittyvät korkopisteet ja valuuttaoptioiden aika-arvo ovat liiketoimeen liittyviä, jolloin näiden omaan pääomaan kirjattu käyvän arvon muutos kirjataan joko tuloslaskelmaan tai hankintamenuon oikaisuksi suojaussuhteen mukaisesti. Rahavirran suojauksissa suojauskohteiden ja suojausinstrumenttien kriittiset ehdot ovat samat ja suojauskohteille sovelletaan suojausastetta 1:1. Tehottomaan osuuteen liittyvä mahdollinen voitto tai tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Vaihtuvakorkoisia lainoja suojaavien koronvaihtosopimusten kertynyt korko kirjataan tuloslaskelman rahoituskuluihin. Jos ennakoidun liiketapahtuman ei enää odoteta tapahtuvan, omaan pääomaan kirjattu kertynyt voitto tai tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan.

Käyvän arvon suojausiksi määritettyjen ja nämä ehdot täyttävien koronvaihtosopimusten käypien arvojen muutokset kirjataan tuloslaskelman rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Tuloslaskelman rahoitustuottoihin ja -kuluihin kirjataan myös omaisuuserän tai velan suojatun osan käyvän arvon muutokset, jotka kompensoivat johdannaissopimusten tulosvaikutusta. Tehottomaan osuuteen liittyvä voitto tai tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan.

Konserni dokumentoi sopimuksen solmimishetkellä suojauksen kohteen ja suojaavan instrumentin välisen yhteyden sekä riskienhallintapolitiikan tarkoituksen ja strategian suojaustoimenpiteiden tekemiseen. Myös suojauksen tehokkuuden arviointi dokumentoidaan sekä suojaussuhteen alkaessa että suojaussuhteen voimassaoloaikana vuosineljänneksittäin sen todentamiseksi, että suojaustransaktiot ovat tehokkaita suojaamaan käyvän arvon muutoksia tai tulevia rahavirtoja.

	31.12.2019					31.12.2018				
	Nimellisarvo maturiteetin mukaan		Käypä arvo			Nimellisarvo maturiteetin mukaan		Käypä arvo		
	< 1 vuosi	> 1 vuosi	Positiivinen	Negatiivinen	Netto	< 1 vuosi	> 1 vuosi	Positiivinen	Negatiivinen	Netto
Valuutta- ja korkojohdannaiset										
Valuuttatermiinit	1 691	200	27	13	14	1 297	340	3	27	-24
Valuuttaoptiot										
Ostetut	259	0	1	0	1	320	0	0	3	-3
Asetetut	259	0	0	1	-1	320	0	1	3	-2
Rahavirran suojaukseksi määritellyt johdannaiset	2 209	200	28	14	14	1 936	340	3	33	-29
Koronvaihtosopimukset	0	0	0	0	0	74	0	1	0	1
Käyvän arvon suojaukseksi määritellyt johdannaiset	0	0	0	0	0	74	0	1	0	1
Koronvaihtosopimukset	0	0	0	0	0	26	0	0	0	0
Valuuttatermiinit	1 602	0	18	4	14	1 269	0	4	2	2
Ilman suojauslaskentaa olevat johdannaiset	1 602	0	18	4	14	1 295	0	5	2	2
Hyödykejohdannaiset										
Öljy- ja kasviöljyjohdannaiset										
Myydyt termiinit, miljoonaa bbl	18	0	15	34	-19	18	0	184	2	182
Ostetut termiinit, miljoonaa bbl	18	0	181	3	179	18	0	1	112	-111
Sähkö- ja kaasujohdannaiset										
Ostetut termiinit, GWh	2 122	898	0	9	-9	2 258	823	15	0	15
Ilman suojauslaskentaa olevat johdannaiset			197	46	151			200	114	86
Johdannaiset yhteensä			243	64	179			209	149	60
joista										
BS Pitkäaikaiset johdannaissopimukset			7	1	6			3	0	3
BS Lyhytaikaiset johdannaissopimukset			236	63	173			206	149	57

Konserni käyttää valuutta-, korko- ja hyödykejohdannaisia hallitakseen markkinariskejä (liitetieto 3). Konsernin hyödykejohdannaissopimuksiin ei sovelleta suojauslaskentaa vaikka sopimukset tehdään pääasiassa suojaustarkoituksessa. Konsernin käyttämiä hyödykejohdannaisia ovat öljy-, kasviöljy- rahti-, sähkö- ja kaasujohdannaiset. Konserni käyttää suojausinstrumentteina termiinejä.

Konserni on määritellyt tietyt valuutta- ja korkojohdannaiset tulevan liiketapahtuman eli rahavirran suojausiksi. Tällaisia johdannaissopimuksia ovat esimerkiksi konsernin riskienhallintapolitiikan mukaisesti seuraavan 12 kuukauden ennakoituja Yhdysvaltojen dollarin tai Ruotsin kruunun määräisiä myyntejä suojaavat valuuttajohdannaiset (liitetieto 3). Rahavirran suojausiksi ovat myös Singaporen investoinnin kuluja suojaavat valuuttajohdannaiset. Konserni käyttää suojausinstrumentteina valuuttatermiinejä ja -optioita. Vuonna 2018 tietyt koronvaihtosopimukset oli määritelty käyvän arvon suojaukseksi. Näistä kirjattiin 2018 vuoden tuloslaskelmaan -1 milj euroa ja suojauksen kohteesta 1 milj. euroa. Vuoden 2019 lopussa ei ole koronvaihtosopimuksia.

20 Oma pääoma

Osakepääoma

Kaupparekisteriin merkitty emoyhtiön osakepääoma 31.12.2019 oli 40 000 000 euroa jaettuna 769 211 058 samanarvoiseen osakkeeseen. Osakkeen nimellisarvoa ei ole määritelty. Osakepääoma on kokonaan maksettu. Osakepääomassa ei ole tapahtunut muutoksia vuosina 2019 tai 2018.

	Osakkeiden lukumäärä, 1 000 kpl	Omat osakkeet, 1 000 kpl	Ulkona olevat osakkeet, 1 000 kpl
1.1.2019	256 404	-574	255 830
Osakeanti	512 807	-1 147	511 660
Omien osakkeiden luovutus		194	194
31.12.2019	769 211	-1 527	767 684
1.1.2018	256 404	-614	255 790
Omien osakkeiden luovutus		40	40
31.12.2018	256 404	-574	255 830

Osakeanti

Neste Oyj:n yhtiökokouksen 2.4.2019 päättämässä maksuttomassa osakeannissa (ns. split) annetut 512 807 372 uutta osaketta on merkitty kaupparekisteriin. Maksuttoman osakeannin tavoitteena oli yhtiön osakkeen likviditeetin parantaminen. Maksuttomassa osakeannissa annettiin uusia osakkeita omistuksen mukaisessa suhteessa siten, että kutakin osaketta kohti annettiin 2 uutta osaketta. Lisäksi maksuttomassa osakeannissa annetaan vastaavasti maksutta uusia osakkeita yhtiölle itselleen yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden perusteella. Neste Oyj:n osakkeiden kokonaisuus määrä maksuttoman osakeannin jälkeen on 769 211 058 osaketta.

Omat osakkeet

Neste Oyj on luovuttanut 23.9.2019 yhteensä 25 429 yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta osakepalkkiona toimitusjohtaja Peter Vanackerille. Osakkeet on luovutettu vastikkeetta osakepalkkiojärjestelmän 2016 ehtojen mukaisesti. Omien osakkeiden luovuttaminen perustuu Neste Oyj:n hallituksen päätökseen, jonka hallitus teki yhtiökokouksen 5.4.2018 hallitukselle antaman omien osakkeiden luovuttamista koskevan valtuutuksen nojalla. Osakeluovutuksen jälkeen yhtiön hallussa on 1 527 458 omaa osaketta.

Neste Oyj on luovuttanut 15.3.2019 yhteensä 168 099 yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta vastikkeetta osakepalkkiojärjestelmään 2016 kuuluville avainhenkilöille osakepalkkiojärjestelmän ehtojen mukaisesti. Osakkeiden luovuttaminen suunnatulla maksuttomalla osakeannilla perustuu Neste Oyj:n yhtiökokouksen 5.4.2018 hallitukselle antamaan valtuutukseen. Luovutuksen jälkeen yhtiön hallussa oli 1 552 887 omaa osaketta. Luvut on esitetty Neste Oyj:n yhtiökokouksen 2.4.2019 päättämän maksuttoman osakeannin (ns. split) jälkeisten osakemäärien mukaisesti.

Neste Oyj on luovuttanut 15.3.2018 yhteensä 39 883 yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta vastikkeetta osakepalkkiojärjestelmään 2013 kuuluville avainhenkilöille osakepalkkiojärjestelmän ehtojen mukaisesti. Osakkeiden luovuttaminen suunnatulla maksuttomalla osakeannilla perustuu Neste Oyj:n yhtiökokouksen 1.4.2015 hallitukselle antamaan valtuutukseen. Luovutuksen jälkeen yhtiön hallussa oli 573 662 omaa osaketta, joiden hankintameno on vähennetty yhtiön omasta pääomasta.

Muu oma pääoma

Vararahasto sisältää muuta sidottua pääomaa kuin osakepääomaa.

Käyvän arvon rahastot sisältävät rahavirran suojaukseksi solmittujen ja suojauslaskennan ehdot täyttävien johdannaisopimusten käyvän arvon muutoksen tehokkaan osan, suoraan omaan pääomaan kirjatut erät liittyen muihin rahoitusvaroihin sekä osakkeina selvitettävistä osakeperusteista maksuista tuloslaskelman kulukirjausta vastaavan määrän.

Muuntoerot sisältävät konsernitilinpäätöksen yhdistelyssä tytäryrityksen oman pääoman muuntamisesta syntyvät muuntoerot, ulkomaisten tytäryrityksen nettosijoituksen suojauksen käypien arvojen muutokset sekä ulkomaisten tytäryritysten tuloslaskelman keskikurssilla muuntamisesta ja taseen tilinpäätöspäivän kurssilla muuntamisesta syntyvät kurssierot.

21 Rahoitusvelat

Laadintaperiaate

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintameno (paitsi johdannaiset, joiden laadintaperiaate on esitetty liitetiedossa 19). Jaksotettuun hankintameno kirjatut velat merkitään taseeseen selvityspäivänä alun perin saatujen varojen arvoon vähennettynä välittömällä kuluilla. Myöhemmin ne arvostetaan jaksotettuun hankintameno ja saatujen nettovarojen ja lainan nimellismäärän erotus kirjataan korkokuluksi lainan juoksuaikana efektiivisen koron menetelmällä. Velat kirjataan pitkäaikaisiin velkoihin, paitsi alle 12 kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä erääntyvät lainat, jotka kirjataan lyhytaikaisiin. Rahoitusvelka kirjataan pois taseesta, kun velkaan liittyvä velvoite on täytetty, kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Käytössä oleva pankkitiliin limiitti kirjataan taseeseen lyhytaikaisiin velkoihin. Valmiusluottojärjestelyiden palkkiot on aktivoitu ja jaksotetaan luottojärjestelyn voimassaoloajalle.

Joukkovelkakirjojen käypä arvo perustuu markkinanoteerauksiin. Muiden jaksotettuun hankintameno kirjattujen korollisten velkojen käypä arvo on määritelty diskontatun kassavirran menetelmällä diskonttaamalla tilinpäätöshetken markkinakorolla.

Pitkäaikaiset rahoitusvelat	2019	2018
Joukkovelkakirjalainat	719	719
Lainat rahoituslaitoksilta	0	0
Vuokrasopimusvelat	317	98
Muut lainat	44	32
Muut pitkäaikaiset velat	19	13
Siirtovelat	2	1
Yhteensä	1 101	863
BS joista korollisia	1 080	849

Lyhytaikaiset rahoitusvelat	2019	2018
Joukkovelkakirjalainat	0	148
Lainat rahoituslaitoksilta	110	119
Vuokrasopimusvelat	102	3
Muut lainat	30	21
Saadut ennakot	27	15
Ostovelat	1 403	1 033
Muut lyhytaikaiset velat	457	588
Siirtovelat	103	113
Yhteensä	2 232	2 040
BS joista korollisia	242	291

Rahoitusvelkojen käyvät arvot löytyvät liitetiedosta 16. Korollisten velkojen koronmuutosten ajankohdat on esitetty liitetiedossa 3, Taloudellisten riskien hallinta, Markkinariskit -osiossa.

Listatut joukkovelkakirjalainat

Liikkeeseenlasku/Eräpäivä	Koron peruste	Korko, %	Efektiivinen korko, %	Valuutta	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo
2015/2022	Kiinteä	2,1250	2,2080	EUR	321	320
2017/2024	Kiinteä	1,5000	1,5080	EUR	400	399
Yhteensä					721	719

Rahoitusleasingvelkojen tulevat vähimmäisleasingmaksut ja niiden nykyarvo taseessa	2018		
	Vähimmäis-leasing-maksut	Tulevat rahoituskulut	Vähimmäis-leasing-maksujen nykyarvo
Yhden vuoden kuluessa	17	13	3
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	83	59	24
Yli viiden vuoden kuluttua	158	85	73
Leasingmaksut yhteensä	258	157	101

2018 rahoitusleasingvelat raportoitiin edellisen vuokrasopimusstandardin IAS 17 mukaisesti. Rahoitusleasingvelat sisältävät Singaporen jalostamoon liittyviä sopimuksia. Sopimukset on tehty kahden paikallisen yrityksen kanssa, jotka tarjoavat käyttöhyödykkeitä sekä terminaalipalveluja. Suurimmat sopimusten piirissä olevat omaisuuserät ovat säiliöt ja laiturei, joita käytetään jalostamon tuotteiden ja raaka-aineiden logistikkaan ja laitteet, joita käytetään jalostamon sivutuotteiden kierrätykseen. Leasingmaksujen kestoajat ovat 15 ja 30 vuoden välillä.

22 Varaukset

Laadintaperiaate

Konsernin tiettyihin toimintoihin liittyvä niiden luonteen vuoksi ympäristökustannusten ja -vastuiden riski, joka aiheutuu valmistettaessa, käytettäessä, varastoitaessa, sijoitettaessa, kuljetettaessa meri- ja maateitse sekä myytäessä aineita, joita ympäristöön joutuessaan saatetaan pitää ympäristön pilaantumista aiheuttavina. Myös kiinteistöjen tai liiketoimintojen ostaminen tai omistaminen voi johtaa korvausvastuuseen.

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite aikaisemman tapahtuman seurauksena ja on todennäköistä, että veloitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta, jonka määrä on luotettavasti arvioitavissa. Varauksia voi syntyä ympäristövelvoitteista, oikeudenkäynneistä, uudelleenjärjestelyistä ja tappiollisista sopimuksista. Ympäristövaraukset merkitään taseeseen ympäristölainsäädännön ja muiden määräysten voimassa olevan tulkinnan mukaisesti silloin, kun yllä mainitut varauksen kirjaamisedellytykset täyttyvät. Konsernin eläkevaraukset on kirjattu taseeseen.

Jos samankaltaisia veloitteita on useita, voimavarojen siirtymisen todennäköisyys määritetään tarkastelemalla veloitteiden ryhmää yhtenä kokonaisuutena. Varaus kirjataan, vaikka voimavarojen siirtymisen todennäköisyys olisi pieni jokaisen samaan ryhmään kuuluvan yksittäisen erän osalta.

Varauksena kirjattava määrä on niiden menojen nykyarvo, joita veloitteen täyttämisen odotetaan edellyttävän. Nykyarvon laskennassa käytetään ennen veroja määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja kyseistä veloitetta koskevista erityisriskeistä tarkasteluhetkellä. Ajan kulumisesta johtuva varauksen lisäys kirjataan korkokuluksi.

Arvioiden ja johdon harkinnan käyttö

Varausten kirjausedellytyksistä päätettäessä ja varausten määrää määritettäessä joudutaan käyttämään arvioita veloitteen olemassaolosta ja määrästä. Kirjattu määrä on paras arvio veloitteen aiheuttamista kustannuksista tilinpäätöshetkellä tai jos sen siirtäisi kolmannelle osapuolelle. Arvio aikaisemman tapahtuman taloudellisista vaikutuksista edellyttää johdon harkintaa, joka perustuu aiempiin samankaltaisiin tapahtumiin ja tarvittaessa ulkopuolisten asiantuntijoiden näkemyksiin. Arviot voivat poiketa tulevaisuudessa toteutuvan veloitteen määrän ja olemassaolon osalta. Tunnistettujen varausten lisäksi, konsernilla on joitakin taseen ulkopuolisia vastuita, joista tulevaisuudessa mahdollisesti toteutuvia veloituksia (ajoitus, kustannukset) ei voida ennustaa luotettavasti.

Ympäristövastuut ovat merkittävien taseessa esitetty varaus. Ympäristövastuut perustuvat johdon tekemään parhaaseen arvioon kunnostamiskustannuksista. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun yhtiö on laatinut ja julkaissut yksityiskohtaisen suunnitelman uudelleenjärjestelystä.

	Ympäristö- varaukset	Päästö- oikeuksien palautus- velvoite	Muut varaukset	Yhteensä
BS Tilikauden alussa 1.1.2019	58	2	40	100
Varausten lisäykset	29	4	3	36
Tilikauden aikana käytetyt varaukset	0	-2	-40	-42
Peruutetut käyttämättömät varaukset	0	0	0	0
BS Tilikauden lopussa 31.12.2019	86	4	3	93

	Ympäristö- varaukset	Päästö- oikeuksien palautus- velvoite	Muut varaukset	Yhteensä
BS Tilikauden alussa 1.1.2018	54	0	1	55
Varausten lisäykset	8	2	40	49
Tilikauden aikana käytetyt varaukset	-2	0	-1	-3
Peruutetut käyttämättömät varaukset	-1	0	0	-1
BS Tilikauden lopussa 31.12.2018	58	2	40	100

Ympäristövaraukset koostuvat pääasiassa konsernin ARO-varauksista (Asset Retirement Obligation), jotka liittyvät vähittäismyynniasemiin ja jalostamoihin, joiden odotetaan realisoituvan 1–50 vuodessa. Konserni kirjaa varauksen purkamisesta syntyvistä kustannuksista siinä suuruudessa, kuin se on velvollinen puhdistamaan jo tehtyä vahinkoa. Varaukset diskontataan niissä tapauksissa kun rahan aika-arvon muutos on oleellinen.

Konsernin varauksiin sisältyvä kurssiero on epäolennainen.

Päästöoikeudet

Nesteen Suomen jalostamot Porvoossa ja Naantalissa kuuluvat Euroopan unionin päästökaup-pajärjestelmään, ja jalostamoille myönnettiin yhteensä 20,4 miljoonaa tonnia päästöoikeuksia kaudelle 2013–2020. Oman toiminnan päästöjen lisäksi Neste varautuu hankkimaan oikeuksia kattamaan myös joidenkin jalostamolle hyödykkeitä toimittavien kumppaneiden päästöjä varten. Päästöoikeuksien palautusvelvollisuuden kattamiseksi kirjataan varaus, jos ilmaiseksi saadut ja vajetta kattamaan hankitut päästöoikeudet eivät kata toteutuneita päästöjä. Tulevan päästöoikeus-kauden vajetta kattamaan ostetut päästöoikeudet kirjataan aineettomiin oikeuksiin hankintamenoon, ja ilmaiseksi saadut päästöoikeudet arvostetaan nimellisarvoonsa eli nolnaan.

Konsernitaseessa 31.12.2019 sisältyy päästöoikeuksien palautusvelvollisuuden kattamiseen liittyvä varaus 4,3 milj. euroa (31.12.2018: 1,9 milj. euroa). Tilikaudella 2019 toteutuneet hiilidioksi-dipäästöt olivat 3,5 milj. tonnia (2018: 3,2 milj. tonnia). Konsernin päästöoikeuksien nettomyynnit ja -hankinnat olivat 31. joulukuuta 2019 päättyneellä tilikaudella 0,9 milj. tonnia (2018: 0,4 milj. tonnia).

23 Työsuhde-etuuksista johtuvat velvoitteet

Laadintaperiaate

Konserniyhtiöillä on eri maissa pääasiassa eläkevakuutusyhtiöissä hoidettuja eläkejärjestelyjä, jotka kattavat maiden lainsäädännölliset ja sopimukselliset vaatimukset. Eläkejärjestelyt koostuvat sekä maksupohjaisista että etuuspohjaisista järjestelyistä. Eläkevakuutusyhtiössä vakuutettu Suomen lakisääteinen työeläke käsitellään maksupohjaisena järjestelynä konsernitilinpäätöksessä.

Maksupohjaisiin järjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota suoritus koskee. Maksupohjaisissa järjestelyissä konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan eläke-etuuksien maksamisesta. Järjestelyt, jotka eivät täytä maksupohjaisen järjestelyn ehtoja, käsitellään etuuspohjaisina järjestelyinä.

Etuuspohjaisissa eläkejärjestelyissä konsernille voi jäädä järjestelystä velvoitteita tai varoja tilikauden maksun suorittamisen jälkeen. Etuuspohjainen velvoite kuvaa maksettavista etuuksista johtuvien tulevien rahavirtojen nykyarvoa, joka on laskettu ennakoituun etuusyksikköön perustuvalla menetelmällä (projected unit credit method). Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttauskorkona yritysten liikkeelle laskemien korkealaatuisten, vastaavan maturiteetin omaavien joukkovelkakirjojen (AA-luokitus) korkoa. Eläkemenot on kirjattu tuloslaskelmaan kuluksi jakamalla kustannus työntekijöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen laskelmien perusteella. Nettokorko sisältyy tuloslaskelman rahoituskuluihin.

Konsernitaseeseen merkitty velka (tai varat) on etuuspohjaisen velvoitteen eläkevastuun määrä tilinpäätöshetkellä vähennettynä järjestelyyn liittyvien varojen käyvällä arvolla. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, jotka syntyvät kokemusperäisistä oikaisuksista ja muutoksista vakuutusmatemaattisissa oletuksissa, kirjataan omaan pääomaan muihin laajan tuloksen eriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Konsernin etuuspohjaisille eläkejärjestelyille tehdään vakuutusmatemaattiset arvostukset vuosittain.

Varauksena kirjattava määrä on niiden menojen nykyarvo, joita velvoitteen täyttämisen odotetaan edellyttävän. Nykyarvon laskennassa käytetään ennen veroja määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja kyseistä velvoitetta koskevista erityisriskeistä tarkasteluhetkellä. Ajan kulumisesta johtuva varauksen lisäys kirjataan korkokuluksi.

Arvioiden ja johdon harkinnan käyttö

IAS 19 -standardin mukainen etuuspohjainen eläkelaskenta perustuu seuraaviin johdon arvioita edellyttäviin tekijöihin: tilikauden eläkekulun ja eläkevelvoitteen laskemisessa käytettävä diskonttaus-korko, palkkatason tuleva kehitys ja vakuutusyhtiön asiakashyvitys. Näissä oletuksissa tapahtuvilla muutoksilla voi olla merkittävä vaikutus eläkevastuuseen ja tulevaan eläkekuluun.

Konsernilla on etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä Suomessa, Belgiassa, Sveitsissä ja Hollannissa. Merkittävimmät eläkejärjestelyt ovat Suomessa, joka kattaa 97 % (2018: 97 %) konsernin etuuspohjaisista velvoitteista ja 97 % konsernin järjestelyyn kuuluvien varojen kokonaismäärästä. Suomen lisäeläkejärjestely, joka kattaa merkittävän osan etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä on ollut suljettu 1.1.1994 lähtien. Vakuutettu lisäeläkejärjestely muodostuu etuuspohjaisista ryhmäeläke-vakuutuksista, jotka ovat rakenteeltaan samanlaisia lukuun ottamatta vanhuuseläkeikää ja eläkkeen karttumissääntöjä.

Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet ovat pitkäaikaiseen työsuhteeseen liittyviä palkkioita, jotka käsitellään IAS 19 mukaisina rahastoimattomina etuuspohjaisina järjestelyinä.

Suomen etuuspohjaisen eläkejärjestelyn ominaispiirteet

Konsernilla on Suomessa vapaaehtoinen rajattua työntekijäryhmää koskeva lisäeläkejärjestely kokonaiseläkekarttuman kattamiseksi. Lisäeläkejärjestely hoidetaan vakuutusyhtiössä.

Eläkejärjestelyn lisäeläke-etuus määräytyy vakuutussovimuksessa määritellyn kokonaiseläkkeen perusteella, joka on kokonaiseläkkeen ja lakisääteisen eläkkeen erotus laskettuna 63 vuoden iästä vanhuseläkkeen osalta. Kokonaiseläke on eläkejärjestelystä riippuen enintään 60 % tai 66 % lisäeläkepalkasta, joka määräytyy indeksillä tarkistettujen eläketapahtumaa edeltäneiden 10 vuoden ansioiden perusteella. Sopimuksen mukaisia etuuksia ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke sekä hautausavustus. Vakuutetut vanhuuseläkeiät ovat 60, 62 ja 65 vuotta. Joissakin vakuutussovimuksissa lisäeläketurvaan sisältyy myös oikeus varhennettuun vanhuuseläkkeeseen.

Vakuutusyhtiö perii vuosittain työnantajalta vakuutusmaksua karttuvien etuuksien kattamiseksi. Vakuutusmaksut määritetään niin, että vanhuuseläke-etuus on kokonaan rahastoitu eläkeikään mennessä. Lisäksi työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeitä rahoitetaan työssäoloaikana perittävillä riski-vakuutusmaksuilla. Vakuutusmaksut perustuvat viimeiseen tiedossa olevaan palkkatasoon, johon ei huomioida tulevia palkankorotusoletuksia, sekä kiinteään 1,5 % laskuperustekorkoon. Vakuutusyhtiö takaa eläkevaroille vakuutusmaksujen laskennassa käytettävää korkoa vastaavan korkotuoton.

Työnantajan maksamat lisämaksut kattavat vuoden aikana tapahtuneen eläkeindeksin nousun. Vakuutusyhtiön maksama indeksihyvitys laskee lisämaksua. Vakuutusyhtiö määrittää indeksihyvityksen suuruuden vuosittain.

Konserni on vakuuttanut etuuksien indeksikorotukset vuosittain sitä mukaan, kuin etuuksia on korotettu. Jos vakuutusyhtiön myöntämä asiakashyvitys ei riitä kattamaan vuosittaisia indeksikorotuksia, vakuutusyhtiö perii työnantajalta vakuutusmaksua, jota käytetään vuotuisten indeksikorotusten kattamiseen. Vakuutusyhtiön asiakashyvitys vaihtelee vuosittain.

Etuspohjaisiin järjestelyihin liittyvät riskit

Etuspohjaiset järjestelyt altistavat konsernin useille riskeille. Työnantajan etuspohjaiseen veloitteeseen vaikuttaa diskonttokorko, jonka määrittely pohjautuu raportointitietojen joukkovelkakirjalainoihin. Laskennassa käytetyn diskonttokoron aleneminen kasvattaa etuspohjaista veloitetta. Kuitenkin, diskonttokoron tuoton aleneminen kasvattaa omaisuuserän käypää arvoa, jolloin tuotossa tapahtunut muutos vaikuttaa vain osittain etuspohjaiseen nettovelkaan.

Järjestelyn etuudet on sidottu työeläkeindeksiin, johon vaikuttavat inflaatio ja yleinen ansiotasoindeksi. Korkeampi inflaatio nostaa työeläke-indeksiä, joka lisää eläkevelkaa sekä vuotuisia työnantajalta perittäviä vakuutusmaksuja.

Työsuhteessa olevien henkilöiden ansiotasoindeksiä korkeampi palkkakehitys lisää järjestelyn luovuttavia etuuksia samalla kasvattaen eläkevelkaa ja työnantajan vuosittaisia vakuutusmaksuja henkivakuutusyhtiölle.

Jos henkilöiden toteutunut elin aika poikkeaa oletetusta, kantaa vakuutusyhtiö tästä aiheutuvan pitkäikäisyysriskin. Mahdolliset elinajaoletusten tarkistukset laskentaoletuksissa vaikuttavat IFRS:n mukaiseen työnantajan eläkevastuuseen. Vakuutusyhtiö vastaa elinajanodotteen liittyvistä riskeistä kokonaan jo maksettujen etuuksien osalta. Kuolevuusriski vaikuttaa työnantajaan vain, jos vakuutusyhtiö kuolevuusoletuksen muuttamisen johdosta korottaa tulevaisuudessa kertyvien etuuksien maksua.

Etuspohjaiset veloitteet

Etuspohjaisten järjestelyiden tulovaikutteinen kulu	2019	2018
Työsuoritukseen perustuva kulu	6	8
Nettokorko (+kulu/-tuotto)	2	2
Uudelleen arvostaminen, muut pitkäaikaiseen työsuhteeseen liittyvät palkkiot	0	0
Tulovaikutteisesti kirjattu kulu etuspohjaisista järjestelyistä	8	10

Etuspohjaisen eläkejärjestelyn uudelleenmäärittäminen	2019	2018
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot		
Väestötilastollisten oletusten muutokset	0	0
Taloudellisten oletusten muutokset	-41	15
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto, poislukien nettokorkoon liittyvät erät	41	-13
Kokemusperäiset muutokset	10	4
Laaajaan tuloksetmaan kirjattu, uudelleenmäärittämisestä johtuva vaikutus yhteensä	10	7

Taseeseen merkityt erät	2019	2018
Rahastoitujen etuspohjaisten veloitteiden nykyarvo	487	464
Rahastoimattomien etuspohjaisten veloitteiden nykyarvo	8	8
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-385	-349
BS Etuspohjainen nettovelka	111	124

Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvän arvon muutokset	2019	2018
Varat 1.1.	349	370
Korkotuotot	5	5
Varojen tuotto, poislukien nettokorkokuluun sisältyvä korkotuotto	41	-13
Työnantajan suorittamat maksut	11	11
Maksetut etuudet	-21	-25
Varat 31.12.	385	349

Järjestelyn varat ovat vakuutusyhtiöiden vastuulla ja osana vakuutusyhtiöiden sijoitusomaisuutta. Niiden jakautumisesta omaisuuslajeittain ei ole saatavissa järjestelykohtaisia tietoja.

Järjestelyyn sisältyvän veloitteen nykyarvon muutos	2019		2018	
	Rahastoidut	Rahastoimattomat	Rahastoidut	Rahastoimattomat
Velvoite 1.1.	464	8	493	9
Kauden työsuoritukseen perustuva kulu	6	1	7	1
Korkokulu	7	0	7	0
Vakuutusmatemaattisista oletamista johtuvat muutokset	30	0	-19	0
Veloitteen täyttäminen	0	0	0	0
Maksetut etuudet	-20	-1	-24	-1
Velvoite 31.12.	487	8	464	8

Arvioidut maksusuoritukset etuspohjaisiin järjestelyihin vuonna 2020 ovat 12 milj. euroa.

Keskeiset vakuutusmatemaattiset oletukset (ilmoitettu painotettuina keskiarvoina)	2019	2018
Diskonttokorko, %		
Suomi	0,55 %	1,57 %
Muut maat	0,82 %	1,19 %
Tuleva palkankorotus, %		
Suomi	2,6 %	3,0 %
Muut maat	2,0 %	2,0 %
Vakuutusyhtiön asiakashyvitys, %		
Suomi	0,0 %	0,0 %
Muut maat	0,0 %	0,0 %
Etuuksien korotus, %		
Suomi	1,4 %	1,7 %
Muut maat	0,0 %	0,0 %

Merkittävien vakuutusmatemaattisten olettamien herkkyyshanalyysi

Jokseenkin mahdolliset muutokset tietyissä merkityksellisissä vakuutusmatemaattisissa oletuksissa muiden muuttujien pysyessä ennallaan olisivat vaikuttaneet etuuspohjaiseen veloitteeseen seuraavasti:

Olettamat	Muutos olettamassa		Vaikutus etuuspohjaiseen veloitteeseen	
			2019	2018
Diskonttokorko				
	0,50 % korotus	milj. euroa	-35	-31
	0,50 % vähennys	milj. euroa	35	34
Palkankorotusolettama				
	0,50 % korotus	milj. euroa	4	4
	0,50 % vähennys	milj. euroa	-3	-4
Etuuksien korotus				
	0,50 % korotus	milj. euroa	30	28
	0,50 % vähennys	milj. euroa	-27	-25

- 0,50 % korotus/vähennys diskonttokorossa aiheuttaisi 7,0 %/7,2 %:n vähennyksen/korotuksen etuuspohjaisessa eläkeveloitteessa
- 0,50 % korotus/vähennys palkankorotusolettamassa aiheuttaisi 0,9 %/0,5 %:n korotuksen/vähennyksen etuuspohjaisessa eläkeveloitteessa
- 0,50 % korotus/vähennys työeläkeindeksissä aiheuttaisi 6,1 %/5,5 %:n korotuksen/vähennyksen etuuspohjaisessa eläkeveloitteessa

Yllä kuvattu herkkyyshanalyysi ei välttämättä anna oikeaa kuvaa muutosten todellisista vaikutuksista. Jos useampi oletamus muuttuisi samanaikaisesti, näiden muutosten yhteisvaikutus ei välttämättä olisi sama kuin yksittäisten muutosten summa. Jos oletukset muuttuvat toisin kuin yllä kuvatuissa määrin, ei vaikutus etuuspohjaiseen veloitteeseen ole välttämättä lineaarinen.

Diskonttaamattoman eläkevastuun maturiteettijakauma	2019
Seuraavan 12 kk:n kuluessa	20
1-5 vuotta	92
5-10 vuotta	104
Yli 10 vuotta	310
Yhteensä	526

Etuuspohjaisen veloitteen keskimääräinen kesto raportointikauden päättyessä on 14 vuotta.

24 Osakeperusteiset maksut

Laadintaperiaatteet

Osakepalkkiojärjestelmät käsitellään kirjanpidossa osakkeina selvittävänä järjestelynä siltä osin, jonka osallistujat saavat osakkeina kuin myös siltä osin, joka maksetaan rahana verojen ja muiden lakisääteisten maksujen suorittamiseksi. Ansaittu palkkio sosiaalikuluihin kirjataan tuloslaskelmaan ansaintajaksolle ja rajoitusjaksolle jaksotettuna. Järjestely arvostetaan kokonaisuudessaan osakepalkkion myöntöhetken käypään arvoon ja tuloslaskelmakirjausta vastaava summa kumuloidaan omaan pääomaan. Palkkion maksuhetkellä realisoituva erotus kirjataan niin ikään omaan pääomaan.

Yhtiön osakepohjaisten kannustinjärjestelmien tarkoituksena on yhdenmukaistaa omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi sekä sitouttaa avainhenkilöt yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyinen yhtiön osakkeiden omistukseen perustuva palkkiojärjestelmä. Hallitus valitsee vuosittain ylimmästä johdosta ja avainhenkilöistä henkilöt kannustinjärjestelmän piiriin.

1.1.2019 alkaen voimassa ollut osakepalkkiojärjestelmä

Neste Oyj:n hallitus päätti 12.12.2018 uuden osakepohjaisen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän perustamisesta yhtiön johdolle ja valituille avainhenkilöille. Järjestelmä koostuu suoriteperusteisesta osakepalkkiojärjestelmästä ("PSP") päärakenteena sekä ehdollisesta osakepalkkiojärjestelmästä ("RSP") täydentävänä osakepalkkiojärjestelmänä erityistilanteita varten.

Suoriteperusteinen osakepalkkiojärjestelmä (PSP) koostuu kolmesta vuosittain alkavasta yksittäisestä osakepalkkio-ohjelmasta, joista kukin sisältää kolmen vuoden pituisen ansaintajakson sekä mahdollisen osakepalkkion maksamisen sen jälkeen. Kyseiset kolme ohjelmaa alkavat vuosina 2019, 2020 ja 2021. Kunkin yksittäisen ohjelman alkaminen edellyttää hallituksen erillistä päätöstä.

Ensimmäinen ohjelma (PSP 2019-2021) alkoi vuoden 2019 alusta ja sen nojalla mahdollisesti suoritettavat osakepalkkiot maksetaan keväällä 2022 edellyttäen, että hallituksen ohjelmalle asettama suoritustavoite saavutetaan. Mahdollinen osakepalkkio maksetaan Neste Oyj:n osakkeina (vähennettynä soveltuvalle ennakonpidätyksellä). Suoritusmittari, jonka perusteella PSP 2019-2021-ohjelman nojalla mahdollisesti suoritettava osakepalkkio maksetaan, on yhtiön osakkeen kokonais-tuoton suhteellinen kehitys verrattuna STOXX Europe 600 indeksiin.

Osallistujalle muuttuvien palkitsemisjärjestelmien nojalla yksittäisenä vuonna maksettavien palkkioiden yhteisarvo, mukaan lukien pitkän aikavälin kannustinjärjestelmä sekä vuosittainen lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmä, ei saa ylittää 120 prosenttia osallistujan kiinteästä bruttomääräisestä vuosipalkasta. Mikäli osallistujan työsuhde päättyy ennen osakepalkkion maksamisajankohtaa, hän ei pääsääntöisesti ole oikeutettu palkkioon ohjelman perusteella. Järjestelmään ei kuulu erillistä rajoitusjaksoa kolmen vuoden suoritusjakson jälkeen.

Ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä (RSP) koostuu vuosittain alkavista erillisistä ehdollisista osakepalkkio-ohjelmista. Kukin ohjelma koostuu kolmen vuoden pituisesta rajoitusjaksosta, jonka jälkeen ohjelman puitteissa luvutut osakepalkkiot maksetaan osallistujille Nesteen osakkeina (vähennettynä soveltuvalle ennakonpidätyksellä). Kunkin yksittäisen ohjelman alkaminen edellyttää hallituksen erillistä päätöstä. Edellytyksenä osakepalkkion maksamiselle yksittäiselle osallistujalle

ehdollisen osakepalkkiojärjestelmän perusteella on, että osallistujan työsuhde Nesteessä jatkuu palkkioiden maksamisajankohtaan saakka.

Ensimmäinen ohjelma ehdollisessa osakepalkkiojärjestelmässä (RSP 2019–2021) alkoi vuoden 2019 alusta ja sen nojalla mahdollisesti suoritettavat osakepalkkiot maksetaan keväällä 2022.

Neste soveltaa osakeomistussääntöä yhtiön johtoryhmän jäseniin. Sen mukaan johtoryhmän kunkin jäsenen odotetaan säilyttävän omistuksessaan vähintään puolet yhtiön osakepalkkiojärjestelmästä saamista osakkeista kunnes hänen osakeomistuksensa arvo Nesteessä vastaa vähintään hänen kiinteän bruttomääräisen vuosipalkkansa määrää.

1.1.2016 alkaen voimassa ollut osakepalkkiojärjestelmä

Yhtiön hallitus päätti 14.12.2015 uuden osakeperusteisen kannustinjärjestelmän perustamisesta konsernin ylimmälle johdolle ja avainhenkilöille. Järjestelmä koostuu kolmesta erillisestä ohjelmasta, jolla kullakin on 3 vuoden ansaintajakso. Ohjelmat ovat alkaneet vuosien 2016, 2017 ja 2018 alussa. Mahdolliset maksut suoritetaan vuosina 2019, 2020 ja 2021 osaksi yhtiön osakkeina ja osaksi käteismaksuna. Rahana maksettava osuus kattaa palkkioista aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut.

Ansaintakriteerit ansaintajaksoille 2016–2018, 2017–2019 ja 2018–2020 ovat konsernin kumulatiivinen vertailukelpoinen vapaa kassavirta (75 %) ja yhtiön osakkeen kokonaistuotto verrattuna STOXX Europe 600 indeksiin (25 %). Tavoiteansaintatase allokatiohetkellä toimitusjohtajalle ja konsernin johtoryhmälle 2016–2018 ansaintajaksolla on noin 40 % kiinteästä vuosipalkasta. 2017–2019 ja 2018–2020 ansaintajaksolla tavoitetaso on noin 30 % kiinteästä vuosipalkasta. Maksimitavoitetaso toimitusjohtajalle on 100 % kiinteästä vuosipalkasta ja johtoryhmän jäsenille noin 80 %. Palkkiot osakeohjelmasta ja vuositason lyhyen aikavälin kannustinohjelman perusteella yhteensä maksettavat palkkiot eivät voi minään vuonna ylittää 120 % ohjelmaan osallistujan kiinteästä vuosipalkasta.

Palkkion saajat eivät saa myydä tai luovuttaa palkkioksi saamiaan osakkeita ansaintajaksoa seuraavan rajoitusajanjakson aikana. Rajoitusajanjakso on kolme vuotta 2016–2018 ohjelmassa ja yksi vuosi 2017–2019 ja 2018–2020 ohjelmissa.

Vuoden 2016–2018 osakepalkkio-ohjelmalle asetettu konsernin kumulatiivisen vapaan kassavirran maksimipalkkiotase saavutettiin täysin, minkä lisäksi yhtiön osakkeen kokonaistuotto verrattuna STOXX Europe 600 indeksiin ylitti asetetun maksimitavoitteen selvästi. Maksetun palkkion brutto-osakemäärä oli 412 472 osaketta (osakesplitin jälkeen) vastaten noin 13,0 miljoonaa euroa. Palkkion saajille luovutettiin 193 528 osaketta ja loppuosa maksettiin käteisenä verojen ja muiden lakisääteisten maksujen suorittamista varten. Osakkeen käyvät arvot luovutushetkillä olivat 31,6 euroa (15.3.2019) ja 29,8 euroa (23.9.2019). Konsernin johtoryhmän jäsenille luovutettiin 49 030 osakkeen arvoa vastaava palkkio.

1.1.2013 alkaen voimassa ollut osakepalkkiojärjestelmä

Yhtiön hallitus päätti 13.12.2012 uuden osakeperusteisen kannustinjärjestelmän perustamisesta konsernin ylimmälle johdolle ja avainhenkilöille. Kannustinjärjestelmää sovelletaan kolmen vuoden jaksoissa, jotka ovat alkaneet vuosina 2013, 2014 ja 2015.

Ansaintajakson 2013–2015 ansaintakriteerit olivat konsernin vertailukelpoinen vapaa rahavirta (75 %) ja Uusiutuvat Tuotteet -liiketoimintayksikön vertailukelpoinen liikevoitto (25 %). Ansaintajaksojen 2014–2016 sekä 2015–2017 ansaintakriteerit olivat konsernin kumulatiivinen vertailukelpoinen vapaa rahavirta (75 %) ja osakkeen kokonaistuotto suhteessa kymmeneen öljyalalla toimivan yrityksen vertailuryhmään (25 %). Osakeohjelman ja vuositason lyhyen aikavälin kannustinohjelman perusteella yhteensä maksettavat palkkiot eivät voi minään vuonna ylittää 120 % ohjelmaan osallistujan kiinteästä vuosipalkasta.

Palkkion saajat eivät saa myydä tai luovuttaa palkkioksi saamiaan osakkeita ansaintajaksoa seuraavan rajoitusajanjakson aikana. Rajoitusajanjakso on kolme vuotta yhtiön toimitusjohtajan sekä johtoryhmän osalta, ja yksi vuosi muiden palkkion saajien osalta.

Osakepalkkiojärjestelmän kirjanpitolukemääräyksissä käytetyt oletukset on kerrottu seuraavissa taulukoissa:

Järjestelmä	Osakepalkkiojärjestelmä 2018	Osakepalkkiojärjestelmä 2016			Osakepalkkiojärjestelmä 2013		
	Osakealokaatio	Osakealokaatio			Raha-alokaatio		
Järjestelmän tyyppi		Järjestelmä 2018–2020	Järjestelmä 2017–2019	Järjestelmä 2016–2018	Järjestelmä 2015–2017	Järjestelmä 2014–2016	Järjestelmä 2013–2015
Instrumentti	Järjestelmä 2019–2021						
Myöntämispäivät	6.5.2019	11.1.2018	19.1.2017	1.2.2016	11.2.2015	1.2.2014	10.2.2013
Osakepalkkion käypä arvo myöntämishetkellä, euroa	26,70	16,87	10,06	8,70	-	-	-
Osakekurssi myöntämishetkellä, euroa	28,94	18,82	11,41	9,58	-	-	-
Ansaintajakson alkamispäivä	1.1.2019	1.1.2018	1.1.2017	1.1.2016	1.1.2015	1.1.2014	1.1.2013
Ansaintajakson päättymispäivä	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Rajoitusjakson päättymispäivä	31.3.2022	31.3.2022	31.3.2021	30.4.2022	31.3.2019/ 31.3.2021	31.3.2018/ 31.3.2020	31.3.2019
Muutokset tilikauden aikana, osakealokaatio ¹⁾	Osakkeet	Osakkeet	Osakkeet	Osakkeet			
Osakepalkkioiden määrä kauden alussa, kpl	0	500 868	477 156	733 356			
Kauden aikana myönnetty	353 150	0	25 296	0			
Kauden aikana menetetyt	2 600	22 443	3 225	324 109			
Kauden aikana vapautuneet	0	0	0	68 834			
Osakepalkkioiden määrä kauden lopussa, kpl	350 550	478 425	499 227	340 413			
Järjestelmän piiriin kuuluvien henkilöiden lukumäärä kauden lopussa	93	107	79	82	7	6	0
Osakekurssi tilinpäätöspäivänä, euroa ²⁾	31,02	31,02	31,02	31,61	17,78	11,32	8,84
Ansaintakriteerien toteumaoletus, %	57 %	88 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Arvio palautuvien osakepalkkioiden määrästä ennen rajoitusjakson päättymistä, %	10 %	10 %	5 %	0 %	0 %	0 %	0 %

¹⁾ Muutokset raha-alokaatioissa tilikauden aikana: 141 195 osaketta vapautunut 2013–2015 järjestelmästä, 22 524 osaketta vapautunut 2014–2016 järjestelmästä sekä 162 996 osaketta vapautunut 2015–2017 järjestelmästä.

²⁾ Osakekohtaiset luvut on laskettu ja vertailutiedot oikaistu maksuttoman osakeannin (split) jälkeisellä osakkeiden lukumäärällä. Nesteen varsinainen yhtiökokous päätti maksuttomasta osakeannista 2.4.2019.

Osakkeen arvo myöntämishetkellä, eli osakkeen käypä arvo, on määritelty seuraavasti: osakkeen myöntämishetken arvo on myöntämispäivän osakekurssi vähennettynä arvioiduilla ansaintajakson aikana maksettavilla osingoilla.

Tuloslaskelmaan sisältyvä kulu on eritelty seuraavassa taulukossa:

	2019	2018
Osakeperusteisten maksujen kuluvaikutus, osakkeina maksettavat	1	2
Osakeperusteisten maksujen kuluvaikutus, käteisenä maksettavat	3	2
Tuloslaskelman kulukirjaus yhteensä	4	5

Tilikausilla 2020–2022 realisoituvan kulukirjauksen arvioidaan 31.12.2019 olevan 9 miljoonaa euroa. Todellinen määrä voi poiketa arvioidusta.

25 Lähipiiritapahtumat

Suomen valtiolla on 44,3 % omistusosuudella määräysvalta konserniin. Loput 55,7 % osakkeista on laajasti jakautunut eri sijoittajille.

Konsernin lähipiiriin kuuluvat tytäryhtiöt, yhteisjärjestelyt, (liitetieto 26) ja yhteisöt, joissa määräysvaltaa käyttää Nesteen merkittävien osakkeenomistaja Suomen valtio. Lähipiiriin kuuluvat myös hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet (yrityksen johtoon kuuluvat avainhenkilöt) ja yrityksen johtoon kuuluvien avainhenkilöiden läheiset perheenjäsenet sekä yritykset, joissa heillä tai heidän perheenjäsenillään on määräysvalta.

Konsernin emoyritys on Neste Oyj. Liiketoimet konsernin ja sen lähipiiriin kuuluvien tytäryritysten kesken on eliminoitu konserniyhdistelyssä, eivätkä ne sisälly tämän liitetiedon lukuihin. Muiden lähipiiriin kuuluvien yritysten kanssa tehdyt liiketoimet on eritelty alla olevassa taulukossa. Kaikki liiketoimet Nesteen ja muiden suomalaisten valtionyhtiöiden välillä tapahtuvat markkinaehtoisesti.

Liiketoimet lähipiirin kanssa

2019	Tavaroiden ja palveluiden myynnit	Tavaroiden ja palveluiden ostot	Saamiset	Rahoitus- tuotot ja -kulut ¹⁾	Velat
Yhteisyritykset	170	179	94	-54	13
Muu lähipiiri	46	79	9	0	7
	216	258	102	-54	19

¹⁾ sisältää 59 miljoonan euron lainasaamisen alaskirjauksen Nynasiltä

2018	Tavaroiden ja palveluiden myynnit	Tavaroiden ja palveluiden ostot	Saamiset	Rahoitus- tuotot ja -kulut	Velat
Yhteisyritykset	224	165	156	3	5
Muu lähipiiri	39	118	11	0	2
	263	283	167	3	6

Yrityksen johtoon kuuluvien avainhenkilöiden tai heidän määräysvallassaan olevien yritysten kanssa ei ollut merkittäviä liiketoimia.

Valtaosa Nesteen ja sen yhteisyritysten välisistä liiketoimista ovat Nynas AB:n ja Kilpilahden Voimalaitoksen kanssa. Liiketoimet Nynas AB:n kanssa ovat pitkäaikaisen sopimuksen mukaisesti bitumituotteiden myyntiä Nesteen Suomen jalostamolta Naantalista sekä prosessiöljyn myyntiä Nesteen Suomen jalostamolta Porvoosta. Nesteen liiketoimet Kilpilahden Voimalaitoksen kanssa muodostuvat pääasiassa höyryn ostosta sekä raskaan polttoöljyn, veden ja asfalteenin myynnistä.

Hallituksen ja ylimmän johdon palkat ja palkkiot

1 000 euroa	2019	2018
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	4 157	4 211
Lakisääteiset eläkkeet	660	676
Lisäeläkkeet	401	1 536
Osakeperusteiset etuudet	2 720	1 799
Yhteensä (sisältää lakisääteiset eläkkeet)	7 939	8 222

Ylin johto koostuu toimitusjohtajasta sekä johtoryhmän jäsenistä. Ylimmältä johdolta ei ole ollut lainasaamia 31.12.2019 eikä 31.12.2018.

Nesteen toimitusjohtajalle ja johtoryhmän jäsenille myönnettyjen osakepalkkioiden määrät on kerrottu liitetiedossa 24, Osakeperusteiset maksut.

Toimitusjohtajan sekä johtoryhmän palkat ja palkkiot

1 000 euroa	Toimitusjohtaja		Aiempi toimitusjohtaja	Johtoryhmä	
	2019	2018	2018	2019	2018
Vuosittaiset palkkiot					
Peruspalkka	935	150	582	2 079	1 980
Verotettavat etuudet	33	0	18	120	108
Vuosikannustinpalkkio (lyhytaikainen kannustinjärjestelmä)	0	0	252	539	641
Vuosittaiset palkkiot yhteensä	967	150	852	2 737	2 730
Pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän palkkiot					
Lisäeläkemaksut	0	0	1 092	401	444
Osakepalkkiojärjestelmä	1 165	0	554	1 556	1 245
Palkkiot yhteensä	2 132	150	2 498	4 694	4 419

Hallituksen jäsenten palkkiot

1 000 euroa	2019	2018
Hallituksen jäsenet 31.12.2019		
Matti Kähkönen	78	77
Elizabeth Burghout, 5.4.2018 alkaen	53	45
Sonat Burman-Olsson, 2.4.2019 alkaen	48	0
Martina Flöel	55	61
Jean-Baptiste Renard	53	61
Jari Rosendal, 5.4.2018 alkaen	46	37
Willem Schoeber	56	61
Marco Wirén	50	55
Hallituksen aiemmat jäsenet		
Jorma Eloranta, 5.4.2018 asti	0	21
Laura Raitio, 2.4.2019 asti	14	61
Hallituksen kaikki jäsenet yhteensä	452	480

Hallituksen palkkiot sisältävät vuosipalkkion sekä kokouspalkkion, joka maksetaan jokaisesta kokouksesta sekä hallituksen valiokuntien kokouksista, joihin hallituksen jäsen osallistuu. Hallituksen jäsenet eivät kuulu yhtiön palkitsemisjärjestelmien piiriin, eivätkä siten saa tulos- tai osakepalkkiota.

Toimitusjohtajan molemminpuolinen irtisanomisaika on 6 kuukautta. Jos yhtiö irtisanoa toimitusjohtajan, hän on oikeutettu irtisanomisajan (6 kuukautta) palkan lisäksi 6 kuukauden palkkaa vastaavaan erorahaan. Toimitusjohtajan eläkeikä on Suomen työntekijän eläkelain (TyEL) mukainen.

Aiempien toimitusjohtajien eläkejärjestelmien vastuut 31.12.2019 olivat 1 186 tuhatta euroa (2018: 1 376 tuhatta euroa).

26 Konserniyitykset

Tytäryritys	Konsernin omistusosuus, %	Maa
Kiinteistö Oy Espoon Keilaranta 21	100,00 %	Suomi
Navidom Oy	50,00 %	Suomi
Neste (Shanghai) Trading Company Limited (uusi)	100,00 %	Kiina
Neste (Suisse) S.A.	100,00 %	Sveitsi
Neste AB	100,00 %	Ruotsi
Neste Affiliate B.V.	100,00 %	Alankomaat
Neste Australia Pty Ltd (uusi)	100,00 %	Australia
Neste Canada Inc.	100,00 %	Kanada
Neste Components B.V.	100,00 %	Alankomaat
Neste Demeter B.V.	51,00 %	Alankomaat
Neste Eesti AS	100,00 %	Viro
Neste Engineering Solutions B.V.	100,00 %	Alankomaat
Neste Engineering Solutions Oy	100,00 %	Suomi
Neste Engineering Solutions Pte. Ltd.	100,00 %	Singapore
Neste Germany GmbH (uusi)	100,00 %	Saksa
Neste Insurance Limited	100,00 %	Guernsey
Neste Italy S.R.L.	100,00 %	Italia
Neste Markkinointi Oy	100,00 %	Suomi
Neste NV	100,00 %	Belgia
Neste Netherlands B.V.	100,00 %	Alankomaat
Neste Oil Bahrain W.L.L.	100,00 %	Bahrain
Neste Shipping Oy	100,00 %	Suomi
Neste Singapore Pte. Ltd.	100,00 %	Singapore
Neste US, Inc.	100,00 %	Yhdysvallat
Neste USA, L.L.C.	100,00 %	Yhdysvallat
NSE Biofuels Oy Ltd	100,00 %	Suomi
SIA Neste Latvija	100,00 %	Latvia
UAB Neste Lietuva	100,00 %	Liettua
US Active Oy	100,00 %	Suomi

Osakkuusyritys	Konsernin omistusosuus, %	Maa
Neste Arabia Co. Ltd. (ei toiminnassa)	48,00 %	Saudi-Arabia

Yhteisjärjestely	Konsernin omistusosuus, %	Luokittelu	Maa
A/B Svartså Vattenverk – Mustijoen Vesilaitos O/Y	40,00 %	Yhteinen toiminto	Suomi
Bahrain Lube Base Oil Company B.S.C. (Closed)	45,00 %	Yhteinen toiminto	Bahrain
Glacia Limited	50,00 %	Yhteisyritys	Bermuda
Kilpilahden Voimalaitos Oy	40,00 %	Yhteisyritys	Suomi
Nynas AB (publ)	49,99 %	Yhteisyritys	Ruotsi
Oy Innogas Ab	50,00 %	Yhteinen toiminto	Suomi
Tahkoluodon Polttoöljy Oy	31,50 %	Yhteinen toiminto	Suomi
Tapaninkylän Liikekeskus Oy	40,03 %	Yhteinen toiminto	Suomi

Taloudellista tietoa tytäryrityksistä, joissa määräysvallattomilla omistajilla on merkittävä omistusosuus

	Neste Demeter B.V.		Navidom Oy	
	2019	2018	2019	2018
Määräysvallattomien omistajien omistusosuus	49,00 %	49,00 %	50,00 %	50,00 %
Lyhytaikaiset varat	76	34	0	0
Pitkäaikaiset varat	0	0	0	0
Lyhytaikaiset velat	51	31	0	0
Pitkäaikaiset velat	21	0	0	0
Liikevaihto	382	109	1	1
Tilikauden voitto	2	1	0	0
Osingonjako määräysvallattomille omistajille	-1	0	0	0
Liiketoiminnan rahavirta	-7	6	0	0
Investointien rahavirta	-10	6	0	0
Rahoituksen rahavirta	20	-11	0	0

Konsernitiilinpäätökseen sisältyvät strukturoidut yhteisöt

Vuonna 2015 Neste myi koko osakekantansa Aurora Kilpilahti Oy:stä (ennen: Kilpilahden Sähkönsiirto Oy) InfraVian hallinnoimalle infra-rahastolle Infravia European Fund II:lle. Kaupan jälkeen Nesteellä ei ole suoria eikä epäsuoria omistuksia yhtiössä. Aurora Kilpilahti Oy on vastuussa korkea- ja keskijännitteisen sähkön jakelusta Kilpilahden teollisuusalueella, missä Nesteen Suomen jalostamo Porvoossa sijaitsee. Nesteen lisäksi Aurora Kilpilahti Oy:n asiakkaisiin kuuluvat myös muut alueella toimivat yritykset.

Koska Kilpilahden sähköjakeluverkko vaatii merkittäviä investointeja, Neste valitsi InfraVian sen sähköjakelukumppanikseen edistääkseen investointien tehokasta toteutusta ja varmistaakseen luotettavan sähköjakelun Kilpilahdessa.

Sopimusjärjestelyjen puitteissa Aurora Kilpilahti Oy:n kanssa, Neste toimittaa pienen ja jatkuvasti vähenevän osan käyttöpalveluista, joita tarvitaan sähköjakelussa. Nesteellä on rajoitettu mahdollisuus vaikuttaa Aurora Kilpilahti Oy:n kehitysinvestointeihin. Aurora Kilpilahti Oy jakaa sähköä Nesteelle ja Neste pysyy sähköjakeluverkon kapasiteetin pääasiallisena käyttäjänä. Aurora Kilpilahti Oy toimii Nesteeltä 30 vuodeksi vuokratulla maa-alueella ja Aurora Kilpilahti Oy:llä on optio jatkaa vuokrasopimusta. Neste ei ole tarjonnut minkäänlaista taloudellista tai muuta tukea Aurora Kilpilahti Oy:lle ilman sopimuksellista veloitetta.

Edellä mainittujen tekijöiden perusteella Neste on määrittänyt, että sillä on rajallista vaikutusvaltaa, mutta ei määräysvaltaa Aurora Kilpilahti Oy:ssä ja käsittelee yhtiötä konsernitiilinpäätökseen sisältyväksi strukturoituna yhteisönä. Yhtiön johto on arvioinut suurimman mahdollisen tappion ottaen huomioon Nesteen osallistumisen luonteen Aurora Kilpilahti Oy:ssä sekä yhtiön merkityksestä Nesteelle operatiivisesta näkökulmasta. Nesteen altistuminen riskille on pääosin riippuvainen sähköjakeluverkon tehokkaasta toiminnasta.

Konsernitiilinpäätökseen sisältyvät strukturoidut yhteisöt

Neste on käsitellyt vuonna 2014 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen ja Huoltovarmuuskeskuksen kanssa tehdyt alusten takaisinvuokraussopimukset strukturoituna yhteisönä. Neste takaa järjestelyssä aluksien jäännösarvon sekä tietyn takuutuoton.

27 Yrityshankinnat ja -myynnit

Yrityshankinnat

2019

Tilikaudella 2019 ei ollut merkittäviä yrityshankintoja.

2018

Neste ja Demeter Holding B.V. sopivat toukokuussa 2018, että Neste ostaa 51 % hollantilaisen eläinrasvoja ja -proteiineja toimittavan IH Demeter B.V.:n (Internationale Handelmaatschappij 'Demeter' B.V.) osakkeista. Viranomaiset hyväksyivät hankinnan ja kauppa toteutui 31.8.2018, jolloin Nesteestä tuli yhtiön määräysvaltainen osakkeenomistaja. Aiemmat omistajat jatkavat määräysvallat-tomina yhteisomistajina ja heidän osuutensa on laskettu suhteellisenä osuutena hankinnan kohteen nettovarallisuudesta. Uuden yhtiön nimi on Neste Demeter B.V. ja se on osa Uusiutuvat tuotteet -segmenttiä.

Hankinta on tärkeä askel Nesteen kasvustrategiassa, joka tähtää maailmanlaajuiseen jäte- ja tähderaaka-aineiden hankinnan vahvistamiseen raaka-aineiden saatavuuden ja kilpailukyvyyn takaamiseksi. Yrityksenä IH Demeter B.V.:llä on pitkä historia, ja se on ollut Nesteen luotettava yhteistyökumppani. Tehokkaan logistiikkajärjestelmän ansiosta yrityksellä on hyvät edellytykset palvella Nestettä ja toimittaa tulevaisuudessa raaka-aineita Nesteen uusiutuvien tuotteiden jalostamoille.

Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo sisältää toimittajasuhteet, jotka on kirjattu aineettomiin hyödykkeisiin. Liikearvo on verotuksessa vähennyskelpoton. Hankintaan liittyvät kulut on kirjattu konsernin tuloslaskelman erään 'Liiketoiminnan muut kulut'. Hankinnalla ei ole merkittävää vaikutusta konsernin liikevaihtoon eikä tulokseen. Viimeisen neljänneksen aikana nettovarallisuuden käypä arvo muuttui hieman, sillä eläkevelvoitteet kirjattiin IAS 19 -standardin mukaisesti. Lopullinen kauppahinta tarkentui niin ikään viimeisen neljänneksen aikana.

Hankittujen varojen ja velkojen arvot hankintahetkellä	Kirjanpitoarvo
Aineettomat hyödykkeet	2
Aineelliset hyödykkeet	0
Laskennalliset verosaamiset	0
Vaihto-omaisuus	28
Myyntisaamiset ja muut saamiset	6
Rahat ja pankkisaamiset	0
Varat yhteensä	37
Korolliset velat	12
Laskennalliset verovelat	1
Eläkevelvoitteet	0
Verovelat	2
Ostovelat ja muut velat	19
Velat yhteensä	33
Nettovarallisuuden käypä arvo	3
Luovutettu vastike	15
Määräysvallattomien omistajien suhteellinen osuus nettovarallisuudesta	2
Nettovarallisuuden käypä arvo	-3
Liikearvo	13
Hankinnan rahavirtavaikutus	2018
Rahana maksettu vastike	-15
Hankinnan kohteen rahat ja pankkisaamiset	0
Hankintaan liittyvät kulut	-1
Nettorahavirta	-16

Yritysmyyntit

2019

Neste Engineering Solutions alueellinen liiketoimintayksikkö

Kesäkuussa 2019 Neste Engineering Solutions Oy ja teknisiin konsulttipalveluihin erikoistunut Rejlers AB sopivat strategisesta kumppanuudesta. Kumppanuus vahvistaa Neste Engineering Solutionsin toimituskykyä ja mahdollistaa keskittymisen Nesteen strategian toteuttamiseen. Osana kumppanuussopimusta Rejlers osti Neste Engineering Solutionsin alueellisen liiketoimintayksikön ja osapuolet tekivät pitkäaikaisen yhteistyösopimuksen. Kyseinen liiketoimintayksikkö koostuu Turun, Kotkan, Oulun, Ruotsin ja Yhdistyneiden Arabiemiirikuntien toiminnoista ja henkilöstöstä, poislukien NAPCON-liiketoimintayksikkö. Alueellisen liiketoimintayksikön koko henkilöstö siirtyi Rejlersille vanhoina työntekijöinä. He jatkavat työskentelyä nykyisten Neste Engineering Solutionsin ja muiden asiakasprojektien parissa. Myyty liiketoimintayksikkö oli osa Muut-raportointisegmenttiä. Kilpailuviranomainen hyväksyi myynnin ja kaupan toteutui 30.9.2019.

Neste Engineering Solutionsin alueellisen liiketoimintayksikön varat ja velat	Kirjanpitoarvo
Aineettomat hyödykkeet	9
Pitkäaikaiset saamiset	1
Laskennalliset verosaamiset	1
Myyntisaamiset ja muut saamiset	3
Rahat ja pankkisaamiset	2
Varat yhteensä	15
Ostovelat ja muut velat	6
Velat yhteensä	6
Myyty nettovarallisuus	9
Saatu vastike ¹⁾	19
Myyty nettovarallisuus	-9
Myyntiin liittyvät muuntoerot (siirretty omasta pääomasta)	-1
Myyntivoitto	9
Rahana saatu vastike vuoden 2019 aikana	22
Luovutetun liiketoimintayksikön rahat ja pankkisaamiset	-2
Nettorahavirtavaikutus 1-12/2019	20
Vastikkeesta palautetaan rahana ensimmäisellä vuosineljänneksellä 2020	-2
Nettorahavirtavaikutus yhteensä	18

¹⁾ Saadussa vastikkeessa on huomioitu myyntiin liittyvät kulut sekä vastikkeen oikaisu

LLC Neste Saint-Petersburg

Heinäkuussa 2019 Neste Oyj ilmoitti tehneensä sopimuksen Venäjän luoteisosissa sijaitsevista 75 asemasta ja terminaalista koostuvan polttoaineen vähittäiskaupan luovuttamisesta PJSC Tatneftille, joka on Venäjän johtavia öljy- ja kaasuyhtiöitä. Luopumalla Venäjän polttoaineen vähittäiskaupasta pystytään keskittymään ensisijaisiin strategisiin tavoitteisiin. Divestoinnilla ei ole vaikutusta Nesteen Marketing & Services -liiketoimintayksikön toimintaan Suomessa ja Baltian maissa. Liiketoiminta oli osa Marketing & Services -segmenttiä. Venäjän kilpailuviranomaiset hyväksyivät kaupan 4. lokakuuta ja se toteutui 31. lokakuuta.

LLC Neste Saint-Petersburgin varat ja velat

LLC Neste Saint-Petersburgin varat ja velat	Kirjanpitoarvo
Aineelliset hyödykkeet	55
Vaihto-omaisuus	13
Myyntisaamiset ja muut saamiset	9
Rahat ja pankkisaamiset	24
Varat yhteensä	100
Korolliset velat	6
Laskennalliset verovelat	1
Ostovelat ja muut velat	13
Velat yhteensä	21
Myyty nettovarallisuus	79
Saatu vastike ¹⁾	149
Myyty nettovarallisuus	-79
Myyntiin liittyvät muuntoerot (siirretty omasta pääomasta)	-42
Myyntivoitto	27
Rahana saatu vastike	149
Luovutetun liiketoimintayksikön rahat ja pankkisaamiset	-24
Nettorahavirtavaikutus	125

¹⁾ Saadussa vastikkeessa on huomioitu myyntiin liittyvät kulut

2018

Tilikauden 2018 aikana konserni myi 33,33 % osuutensa yhteisjärjestely Porvoon Alueverkko Oy:stä. Kauppa saatiin päätökseen 1.2.2018, eikä siitä seurannut olennaista myyntivoittoa konsernitilinpäätökseen.

28 Vastuusitoumukset

	Vakuuden arvo 2019	Vakuuden arvo 2018
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset		
Omasta puolesta sitoumuksiin annetut		
Kiinteistökiinnitykset	26	26
Pantit	0	116
Vastuusitoumukset ja muut vastuut	29	34
Yhteensä	55	177
Yhteisjärjestelyjen puolesta annetut		
Pantit	31	45
Takaukset	0	0
Yhteensä	31	45
Muiden puolesta annetut		
Takaukset	1	1
Yhteensä	1	1
	87	223

Yhteisjärjestelyn puolesta annettut pantit liittyvät Kilpilahden Voimalaitos Oy:n kaikkien maksuvelvoitteiden täyttämiseen luotonantajille. Pantti käsittää osakaslainan ja rahoitusosuuslainan saatavat sekä Kilpilahden Voimalaitos Oy:n osakkeet. Vakuusjakso päättyy sinä päivänä, jolloin kaikki taatut velvoitteet on täysin maksettu.

Leasingvastuut

Vuokrasopimusten vastaisten vähimmäisvuokrien kokonaismäärä

Käyttöleasingsitoumukset	2019	2018
Yhden vuoden kuluessa erääntyvät	24	81
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua erääntyvät	3	86
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät	0	68
Yhteensä	27	235

2018 leasingsitoumukset liittyivät käyttöleasingvastuuihin ja 2019 lyhytaikaisiin, arvoltaan vähäisiin ja muuttuvien maksujen vuokrasopimuksiin.

Sitoumukset

Sitoumukset	2019	2018
Sitoumus aineellisten hyödykkeiden ostamiseen	754	138
	754	138

Ota tai maksa -sopimukset

Konsernin ota tai maksa -sopimukset liittyvät vedynhankintasopimuksiin. Sopimuksiin liittyy volyymiperusteinen vedynostovelvoite. Sopimusten perusteella vuosina 2011–2026 maksettavat kiinteät palkkiot 31.12.2019 tilanteessa on esitetty seuraavassa taulukossa.

Ota tai maksa sopimusten perusteella maksettavat kiinteät palkkiot	2019	2018
Maksettava summa	24	17
Maksettava summa tilikauden jälkeen	141	114
Maksettava summa yhteensä	164	131

29 Riita-asiat ja mahdolliset oikeusprosessit

Nesteellä on ollut vireillä muutoksenhakuasia vientimenettelyyn asetetuista tuotteista kannetusta valmisteverosta. Suomen tulli määräsi vuonna 2016 Nesteelle maksettavaksi valmisteveroa, veronlisäystä ja veronkorotusta yhteensä noin 16 miljoonaa euroa valmisteveron alaisten tuotteiden siirtoon käytettävän EMCS-järjestelmän virheellisen käytön vuoksi. Tammikuussa 2019 Suomen veroviranomainen päätti Nesteen hyväksi valmisteverotuksen muutoksenhakuasian, 13 miljoonaa euroa, mikä vaikuttaa positiivisesti vuoden 2019 tulokseen. Huolimatta pääasian päätöksen sisällöstä, veroviranomainen ei kuitenkaan päättänyt Nesteen eduksi poistaa 3 miljoonan euron veronlisäystä ja veronkorotusta. Neste on valittanut asiasta Helsingin hallinto-oikeuteen. Maksu kirjattiin kuluksi tilikaudella 2016.

Neste on sopinut riitansa koskien Neste Oil Bahrain W.L.L. -yhtiön joulukuussa 2018 saamaa epäedullista verotuspäätöstä. Lisäksi sovinto on saavutettu välimiesmenettelyssä Neste Oil Bahrain W.L.L.:n perusöljyliiketoiminnan yhteistoiminnan osakkaiden kesken koskien sopimusriitaa.

Lisäksi konserniyhtiöt ovat asianosaisina eräissä konsernin liiketoimintaan liittyvissä oikeudenkäynneissä tai riita-asioissa. Johdon arvion mukaan näiden lopputulokset ovat vaikeasti ennustettavia, mutta niillä ei ole todennäköisesti olennaista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

30 Vuokrasopimukset

Laadintaperiaatteet

Aineellista käyttöomaisuutta koskevat vuokrasopimukset luokiteltiin tilikauteen 2018 saakka joko rahoitusleasingsopimuksiksi tai operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi. Vuokrasopimuksista kirjataan 1.1.2019 alkaen käyttöoikeusomaisuuserä ja vastaava velka, kun vuokralle otettu omaisuuserä on konsernin käytettävissä.

Konsernin vuokrasopimukset koostuvat pääosin maa-alueiden, alusten, tankkien, säiliöiden ja toimitilojen vuokrista. Vuokrasopimukset tehdään kiinteälle ajanjaksolle vaihdellen yhdestä 60 vuoteen.

Konsernilla on joitain lyhytaikaisia vuokrasopimuksia, joiden vuokra-aika on alle 12 kuukautta, ja joitain arvoltaan vähäisiä vuokrasopimuksia. Näihin vuokrasopimuksiin liittyvät maksut kirjataan kuluksi tasaerinä.

Vuokrasopimuksista aiheutuvat varat ja velat arvostetaan aluksi nykyarvoon perustuen.

Vuokrasopimusvelat sisältävät seuraavien vuokrien nettomääräisen käyvän arvon:

- kiinteät maksut (mukaan lukien tosiasiallisesti kiinteät maksut) vähennettyinä mahdollisilla saatavilla kannustimilla
- muuttuvat vuokrat, jotka perustuvat indeksiin tai hintatasoon ja jotka alun perin arvostetaan käyttäen sopimuksen solmimisajankohdan indeksiä tai hintaa
- osto-option toteutushinta, jos on kohtuullisen varmaa, että konserni käyttää tämän option, ja
- rangaistusmaksut vuokrasopimuksen päättämisestä, jos vuokra-ajassa on otettu huomioon, että konserni käyttää tämän option.

Velkaan sisällytetään myös sellaisiin jatko-optioihin perustuvat vuokrat, joiden käyttäminen on suhteellisen varmaa.

Vuokrat diskontataan käyttäen vuokrasopimuksen sisäistä korkoa. Jos tämä korko ei ole helposti määritettävissä, mikä on yleistä konsernin vuokrasopimuksissa, käytetään vuokralle ottajan lisäluoton korkoa, jolla tarkoitetaan korkoa, jonka asianomainen vuokralle ottaja joutuisi maksamaan lainatessaan vastaavaksi ajaksi ja vastaavanlaisin vakuuksin rahat, jotka tarvitaan käyttöoikeusomaisuuserän arvoa vastaavan omaisuuserän hankkimiseksi vastaavanlaisessa taloudellisessa ympäristössä.

Konserni on altistunut indeksiin tai hintaan perustuvien muuttuvien vuokrien mahdollisille korotuksille, joita ei oteta huomioon vuokrasopimusvelassa ennen kuin ne toteutuvat. Kun indeksiin tai hintaan perustuvat vuokrien muutokset toteutuvat, vuokrasopimusvelka arvioidaan uudelleen ja sitä oikaistaan käyttöoikeusomaisuuserää vastaan.

Maksettavat vuokrat kohdistetaan pääomaan ja rahoitusmenoon. Rahoitusmeno kirjataan tulosvaikutteisesti vuokra-aikana siten, että jäljellä olevan velan korkoprosentti on jokaisella kaudella sama.

Käyttöoikeusomaisuuserät arvostetaan hankintamenuon, joka sisältää seuraavat erät:

- vuokrasopimusvelan alkuperäinen määrä
- ennen sopimuksen alkamisajankohtaa maksetut vuokrat vähennettyinä mahdollisilla saaduilla kannustimilla
- alkuvaiheen välittömät menot

Käyttöoikeusomaisuuseristä tehdään poistot yleensä tasaerinä omaisuuserän taloudellisenä vaikutusaikana tai sitä lyhyempänä vuokra-aikana.

Neste otti IFRS 16 -standardin käyttöön 1.1.2019 soveltaen yksinkertaistettua menettelytapaa eikä oikaise aikaisempia kausia.

IFRS 16 Vuokrasopimukset, joka julkaistiin tammikuussa 2016, määrittää vuokrasopimusten kirjaamisen, arvostamisen, esittämisen ja tilinpäätöksessä esitettävien tietojen periaatteet. Standardin tavoitteena on varmistaa, että vuokralleottaja ja vuokralleantaja antavat olennaista tietoa tavalla, joka ottaa huomioon järjestelyiden tosiasiallisen luonteen. Tämä tieto antaa tilinpäätöksen käyttäjälle perusteet arvioida vuokrasopimusten vaikutuksia yhteisön taloudelliseen asemaan, taloudelliseen toimintaan ja rahavirtaan. EU on hyväksynyt IFRS 16 standardin marraskuussa 2017 ja se on voimassa 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla.

IFRS 16 korvaa standardin IAS 17 Vuokrasopimukset sekä IFRIC 4 Miten määritetään sisältääkö järjestely vuokrasopimuksen. Standardi edellyttää vuokralleottajan kirjaamaan varat ja velat kaikista vuokrasopimuksista taseeseensa käyttöoikeusomaisuuseräksi sekä vuokranmaksuihin liittyvän velvollisuuden velaksi. Konserni on päättänyt käyttää standardin sallimia helpotuksia, eikä sovelta standardia alle 12 kuukauden pituisiin vuokrasopimuksiin eikä vuokrasopimuksiin, joissa kohdeomaisuuserä on arvoltaan vähäinen. Näihin vuokrasopimuksiin liittyvät maksut jäävät kuluksi tuloslaskelmaan. Vuokralleottajan on kirjattava käyttöoikeusomaisuuserä, joka kuvaa oikeutta käyttää kyseistä omaisuuserää ja vuokrasopimusvelka, joka kuvaa vuokramaksuista syntyvää vastuuta.

Konserni on käynyt läpi vuokra-, palvelu- ja hankintasopimukset ja laskenut IFRS 16 -standardin vaikutukset. Muutoksen tasevaikutus ei ole merkittävä suhteessa konsernin kokonaistaseeseen. Sopimukset koostuvat pääosin maa-alueiden, alusten, tankkien, säiliöiden ja toimitilojen vuokrista.

Standardin käyttöönoton vaikutukset on esitetty alla olevissa taulukoissa. Käyttöönoton vaikutuksen havainnollistamiseksi, alla esitetyt taulukot eivät sisällä 31.12.2018 taseeseen kirjattuja rahoitusleasingisopimuksia.

IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus 1.1.2019 avaavaan taseeseen	31.12.2018	IFRS 16 oikaistu	31.12.2019
VARAT			
Aineelliset hyödykkeet	3 737	215	3 952
Varat yhteensä	8 210	215	8 425
VELAT			
Pitkäaikaiset korolliset velat	849	175	1 024
Lyhytaikaiset korolliset velat	291	41	332
Velat yhteensä	3 594	215	3 809
Oma pääoma ja velat yhteensä	8 210	215	8 425

IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus konsernin tuloslaskelmaan	2019
Materiaalit ja palvelut	45
Liiketoiminnan muut kulut	34
Poistot ja arvonalentumiset	-68
Liikevoitto	11
Rahoituskulut	-13
Kauden voitto	-2

IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus konsernin taseeseen	2019
VARAT	
Hankintameno 1.1.2019	215
Lisäykset	188
Vähennykset	-19
Poistot	-68
Hankintameno 31.12.2019	316
VELAT	
Pitkäaikaiset korolliset velat	220
Lyhytaikaiset korolliset velat	99
Velat yhteensä	319

IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus konsernin rahavirtalaskelmaan	2019
Liiketoiminnan nettorahavirta	69
Rahoituksen rahavirta	-69
Rahavarojen muutos, lisäys (+) / vähennys (-)	0
Maksut, joita ei sisällytetä vuokrasopimusvelkoihin	2019
Vuokramaksut lyhytaikaisista sopimuksista	55
Vuokramaksut arvoltaan vähäisistä omaisuuseristä	0
Muuttuvat vuokrasopimusmaksut	10
Ero käyttöleasingvastuiden ja vuokrasopimusvelkojen välillä soveltamisen alussa	2019
Käyttöleasingsitoumukset 31.12.2018	235
Vähennys:	
Sitoumukset liittyen lyhytaikaisiin vuokrasopimuksiin	55
Sitoumukset liittyen arvoltaan vähäisten omaisuuserien vuokrasopimuksiin	0
Sitoumukset liittyen muuttuvien vuokramaksujen sopimuksiin	0
Painotettu keskimääräinen lisäluoton korko 1.1.2019	4 %
Diskontatut käyttöleasingsitoumukset 1.1.2019	173
Lisäys:	
Sitoumukset liittyen aiemmin rahoitusleasingsopimuksiksi luokitelluista sopimuksista	101
Jatko-optiokausien maksut, joita ei oltu sisällytetty sitoumuksiin 31.12.2018	42
Pitkäaikaiset korolliset velat 1.1.2019	272
Lyhytaikaiset korolliset velat 1.1.2019	44
Velat yhteensä	316

31 Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Tilinpäätöspäivän jälkeen konsernissa ei ole ollut merkittäviä tapahtumia.

Emoyhtiön tuloslaskelma

milj. euroa	Liite	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Liikevaihto	2	9 893	9 100
Valmiiden tuotteiden varastojen muutos		126	-8
Liiketoiminnan muut tuotot	3	101	12
Materiaalit ja palvelut	4	-8 731	-8 136
Henkilöstökulut	5	-219	-221
Poistot ja arvonalentumiset	6	-221	-205
Liiketoiminnan muut kulut	7	-332	-374
Liikevoitto/-tappio		617	168
Rahoitustuotot ja -kulut		-18	87
Sulautumisvoitto		1 006	0
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	8	987	87
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		1 604	255
Tilinpäätössiirrot	9	61	564
Tuloverot	10	-104	-141
Tilikauden voitto		1 561	678

Emoyhtiön tase

milj. euroa	Liite	31.12.2019	Oikaistu ¹⁾ 31.12.2018
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	11, 12		
Aineettomat hyödykkeet		112	91
Aineelliset hyödykkeet		2 116	1 904
Sijoitukset		1 548	2 092
		3 777	4 088
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus	13	918	703
Pitkäaikaiset saamiset	14	31	9
Lyhytaikaiset saamiset	15	1 893	2 172
Rahat ja pankkisaamiset		1 410	1 039
		4 253	3 924
Vastaavaa yhteensä		8 030	8 012
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	16		
Osakepääoma		40	40
Muut rahastot		16	-1
Edellisten tilikausien voitto		1 607	1 512
Tilikauden voitto		1 561	678
		3 224	2 229
Tilinpäätössiirtojen kertymä	17	1 109	1 003
Pakolliset varaukset	18	5	38
Vieras pääoma	19		
Pitkäaikainen vieras pääoma		754	1 090
Lyhytaikainen vieras pääoma		2 937	3 651
		3 691	4 741
Vastattavaa yhteensä		8 030	8 012

¹⁾ Määräaikaistalletukset esitetään Lyhytaikaiset saamiset -ryhmässä poiketen vuoden 2018 tilinpäätöksestä, jolloin ne on esitetty Rahat ja pankkisaamiset -ryhmässä.

Emoyhtiön rahoituslaskelma

milj. euroa	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	1 604	255
Poistot ja arvonalentumiset	221	205
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-162	-105
Rahoitustuotot ja -kulut	18	-87
Pysyvien vastaavien sulautumisvoitot ja -tappiot	-1 006	0
Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot	-90	-2
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	585	266
Käyttö pääoman muutos		
Korottomat liikesaamiset, lisäys (-) / vähennys (+)	-207	-137
Vaihto-omaisuus, lisäys (-) / vähennys (+)	-5	84
Korottomat velat, lisäys (+) / vähennys (-)	-949	401
Käyttö pääoman muutos	-1 161	348
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-576	613
Maksetut korot ja muut rahoituserät	-15	-19
Saadut osingot	102	242
Maksetut välittömät verot	-248	-121
Toteutuneet kurssierot	-2	-6
Liiketoiminnan rahavirta	-739	709
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-276	-216
Käyttöomaisuuden myyntitulot	0	2
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin	-50	0
Myyntitulot ja pääomanpalautukset tytäryhtiöosakkeista	219	0
Muiden sijoitusten muutos, lisäys (-) / vähennys (+)	86	-120
Investointien rahavirta	-21	-334
Rahavirta ennen rahoitusta	-760	375

milj. euroa	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten velkojen nostot	0	450
Pitkäaikaisten velkojen lyhennykset	-498	-301
Lyhytaikaisten velkojen muutos	383	-60
Maksetut osingot	-583	-435
Saadut ja maksetut konserniavustukset	589	305
Rahoituksen rahavirta	-109	-41
Laskelman mukainen rahavarojen muutos, lisäys (+) / vähennys (-)	-869	335
Rahavarat tilikauden alussa	1 039	705
Sulautumisen yhteydessä siirtyneet kassavarat	1 240	0
Rahavarat tilikauden lopussa	1 410	1 039
Taseen mukainen rahavarojen muutos, lisäys (+) / vähennys (-)	-869	335

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

1 Laadintaperiaatteet

Neste Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain säännösten ja muiden Suomessa voimassa olevien tilinpäätöstä koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös esitetään miljoonina euroina, ellei muuta ole kerrottu. Taulukoiden luvut ovat tarkkoja arvoja, ja tästä johtuen yksittäisistä luvuista lasketut summat saattavat poiketa esitetystä summasta.

Vertailtaessa tilikauden tietoja edelliseen tilikauteen tulee huomioida, että tytäryhtiö Neste Renewable Fuels Oy on sulautettu emoyhtiöön (Neste Oyj) 1.10.2019 lähtien, mikä on keskeisin syy tase-erien merkittävään nousuun. Lopullinen sulautuspäätös tehtiin hallituksen kokouksessa 10.9.2019, jolloin päätettiin hyväksyä sulautuminen 23.5.2019 rekisteröidyn sulautumissuunnitelman mukaisesti. Sulautuminen toteutettiin OYL 16 2 § mukaisesti tytäryhtiösulautumisena. Sulautumisen taustalla on yhtiörakenteen ja toimintatapojen selkeyttäminen.

Sulautumisvoitto esitetään tilinpäätöksessä rahoitustuotoissa sulautumisvoiton ollessa luonteeltaan rahoitustuottoon rinnastuva erä (KILA 1984/2018). Sulautumisvoiton määrä vastaa Neste Renewable Fuels Oy:n voittovarojen (edellisten tilikausien voitto ja tilikauden voitto) yhteismäärää, jolloin vastaavat Neste Renewable Fuels Oy:n jakamat osingot olisivat olleet rahoitustuottoja emoyhtiölle Neste Oyj:lle. Sulautumisvoiton käsittely rahoitustuotoina on täten myös linjassa valmisteverolainsäädännön kanssa.

Liikevaihto

Liikevaihtoon luetaan myyntituotot vähennettynä alennuksilla sekä myyntiin perustuvilla välillisillä veroilla, kuten arvonalisäveroilla, valmistajana suoritetuilla valmisteveroilla ja huoltovarmuusmaksuilla. Liikevaihto kirjataan suoriteperusteisesti.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muina tuottoina kirjataan omaisuuden myyntivoitot, saadut avustukset ja muut kuin varsinaiseen suoritemyyniin liittyvät säännölliset tuotot, kuten vuokrat.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat kirjataan tapahtumahetken kurssiin. Tilinpäätöshetkellä taseessa olevat ulkomaanrahan määräiset saatavat ja velat arvostetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisu-erinä. Rahoituserien kurssierot kirjataan rahoitustuottoihin tai -kuluihin.

Rahoitusvarat ja -velat

Rahoitusvälineistä johdannaiset arvostetaan kirjanpitolain 5 luvun 2a §:n sallimaa vaihtoehtoista menettelyä noudattaen käypään arvoon. Rahoitusvälineistä muut lainat ja saamiset sekä muut rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun. Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältävät noteeraamattomia osakkeita, jotka on arvostettu hankintamenuun.

Lainat ja saamiset koostuvat rahavaroista, myönnettyistä lainoista sekä myynti- ja muista saamisista. Muut rahoitusvelat sisältävät korollisia velkoja sekä osto- ja muita velkoja.

Johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja kirjataan tuloslaskelmaan. Käyvän arvon muutos kirjataan omaan pääomaan, jos johdannaissopimus täyttää rahavirran suojaukset ehdot. Derivaatiivit merkitään taseeseen käypään arvoon sinä päivänä, jolloin johdannaissopimus solmitaan, ja muut rahoitusvarat ja -velat niiden selvityspäivänä. Johdannaiset arvostetaan uudelleen käypään arvoon tilinpäätöspäivänä ja arvostuserosta syntyvä voitto tai tappio kirjataan tuloslaskelmaan, mikäli suojauslaskentaa ei sovelleta.

Johdannaissopimukset

Yhtiö solmii johdannaissopimuksia pääasiassa suojautuakseen hyödykkeiden hintariskiltä, valuuttakurssivaihteluilta ja korkotason vaihteluilta, mutta kaikkiin sopimuksiin ei sovelleta suojauslaskentaa. Ilman suojauslaskentaa olevien johdannaissopimusten nettotulos kirjataan tuloslaskelmassa liikevoittoon tai rahoitukseen liittyvien johdannaissopimusten osalta rahoitustuottoihin ja -kuluihin suojatun kohteen luonteen mukaisesti.

Lyhytaikaiset sijoitukset

Lyhytaikaiset sijoitukset koostuvat pankkitalletuksista ja muista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden alkuperäinen maturiteetti on kolmesta kuukaudesta vuoteen.

Suojauslaskenta

Suojauslaskennassa käytettäviä johdannaissopimuksia ovat valuuttatermiinit, optiot sekä korkojohdannaiset.

Käyvän arvon suojaus

Emoyhtiö käyttää käyvän arvon suojauslaskentaa vähentääkseen korkotason muutoksista johtuvien korollisten velkojen käyvän arvon muutosten vaikutusta. Käyvän arvon suojauksessa käytettävien johdannaisten käyvän arvon muutos sekä käyvän arvon suojauslaskennan piirissä olevien rahoitusvelkojen käyvän arvon muutoksen se osuus, joka syntyy suojattavan riskin vaikutuksesta, kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Rahavirran suojaus

Yhtiö soveltaa suojauslaskentaa vähentämään tulevien rahavirtojen valuuttakurssien ja korkojen vaihtelusta johtuvaa tulosvaihtelua. Valuuttajohdannaiset, jotka suojaavat tulevia valuuttamääräisiä rahavirtoja ja täyttävät suojauslaskennan ehdot, kirjataan tuloslaskemaan kun ne erääntyvät, ja alla oleva suojauskohde vaikuttaa tulokseen. Koronvaihtosopimusten voitot ja tappiot, jotka suojaavat korkopositiota, jaksotetaan eräpäivään asti, jolloin ne kirjataan siihen liittyvän velan korkotulojen tai -kulojen oikaisuksi.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden tasearvo muodostuu välittömästä hankintamenosta vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja mahdollisilla arvonalennuksilla sekä lisätyn tehdyillä arvonoroketuksilla. Aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä tehdään suunnitelman mukaiset poistot, jotka perustuvat hyödykkeiden taloudelliseen pitoaikaan. Maa-alueita ei poisteta. Poistoajat ovat:

Rakennukset ja rakennelmat	20–40 vuotta
Tuotantokoneet ja kalusto, mukaan lukien erikoisvaraosat	15–20 vuotta
Muut kulkuneuvot, koneet ja kalusto	3–15 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	20–40 vuotta
Aineettomat hyödykkeet	3–10 vuotta

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Emoyhtiöön sulautuneen Neste Renewable Fuels Oy:n vaihto-omaisuuden arvostusta muutettiin vuoden 2019 viimeisen neljänneksen aikana. Aiemman FIFO-menetelmän sijaan hankintameno määritetään käyttäen painotetun keskihinnan menetelmää, jota vastaanottavassa yhtiössä noudatetaan. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenoon sisällytetään raaka-aineet, välittömät valmistuspalkat, muut välittömät menot sekä osuus valmistuksen yleiskustannuksista (määritely normaalitoiminta-asteen mukaan). Nettorealisointiarvo on tavallisessa liiketoiminnassa saatu arvioitu myyntihinta vähennettynä arvioiduilla välittömillä myyntikuluilla. Trading-tarkoituksessa hankitut varastot arvostetaan tilinpäätöspäivänä käypään arvoon vähennettynä välittömillä myyntikuluilla. Standardivaraosat sisällytetään vaihto-omaisuuteen ja kirjataan tulosvaikutteisesti käytön mukaan.

Tutkimus ja tuotekehitys

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät. Tutkimusmenot sisältyvät tuloslaskelman liiketoiminnan muihin kuluihin. Kehitysmenoja aktivoidaan ainoastaan silloin, kun ne täyttävät tiukat ehdot eli liittyvät esimerkiksi uusiin tuotteisiin, jotka ovat kaupallisesti ja teknisesti käyttökelpoisia. Yhtiön kehitysmenot eivät pääosin täytä aktiivoinnin edellytyksiä, ja ne kirjataan kuluksi syntymiskaudella.

Konsernitilisaamiset/velat

Konsernitililerät esitetään luonteensa mukaan lyhytaikaisina saamisina tai velkoina.

Eläkekulut

Lakisääteinen eläketurva on hoidettu ulkopuolisessa eläkevakuutusyhtiössä. Eläkemenot kirjataan kuluiksi kertymisvuonna.

Tilinpäätössiirrot

Tilinpäätössiirtoihin kirjataan konserniyritysten väliset konserniavustukset ja poistoeron muutos.

Laskennalliset verot

Laskennalliset verot on kirjattu väliaikaisista eroista, jotka johtuvat varojen ja velkojen kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon erosta. Laskennallinen vero on laskettu vahvistettua verokantaa käyttäen.

Pakolliset varaukset

Vastaisuudessa toteutuvat menot ja ilmeiset menetykset, jotka eivät enää kerrytä vastaavaa tuloa ja joiden suorittamiseen yhtiö on veloitettu tai sitoutunut ja joiden rahallinen arvo voidaan kohtuullisesti arvioida, kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi ja taseen pakollisiin varauksiin. Tällaisia eriä ovat esim. eläkevastuut, takausvastuut, todettujen ympäristövahinkojen tulevat puhdistusmenot ja päästö-oikeuksien palautusvelvollisuus, sekä uudelleenjärjestelyvaraukset. Varaukset perustuvat johdon arvioon tulevasta veloitteesta.

2 Liikevaihto

Liikevaihto toimialoitain	2019	2018
Öljytuotteet	8 913	8 986
Uusiutuvat tuotteet	896	38
Marketing & Services	-6	0
Muut	89	76
	9 893	9 100

Liikevaihto markkina-alueittain	2019	2018
Suomi	3 742	3 797
Muut Pohjoismaat	1 579	997
Baltian maat, Venäjä ja Puola	575	555
Muu Eurooppa	3 390	3 571
Pohjois- ja Etelä-Amerikka	462	2
Muut maat	145	178
	9 893	9 100

3 Liiketoiminnan muut tuotot

	2019	2018
Vuokratuotot	7	6
Myyntivoitot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	0	0
Tytäryhtiöosakkeiden myyntivoitot	90	2
Vakuutuskorvaukset	1	0
Saadut avustukset	1	1
Muut	2	3
	101	12

4 Materiaalit ja palvelut

	2019	2018
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	8 533	8 052
Varastojen muutos	128	76
	8 661	8 128
Ulkopuoliset palvelut	70	9
	8 731	8 136

5 Henkilöstökulut

	2019	2018
Palkat ja palkkiot	179	176
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	35	38
Muut henkilöstökulut	7	8
Käyttöomaisuuteen aktivoidut palkat	-1	-2
	219	221

Johdon palkat ja palkkiot

Johdon palkat ja palkkiot on esitetty konsernitilinpäätöksen yhteydessä liitteessä 25.

Henkilöstö keskimäärin	2019	2018
Toimihenkilöt	1 667	1 387
Työntekijät	982	968
	2 649	2 355

6 Poistot ja arvonalentumiset

	2019	2018
Suunnitelman mukaiset poistot	218	204
Romutukset	2	0
	221	205

7 Liiketoiminnan muut kulut

	2019	2018
Vuokrat ja muut kiinteistökulut	21	22
Kunnossapitokulut	112	141
Muut	198	210
	332	374

Tilintarkastajan palkkiot, PwC

1 000 euroa	2019	2018
Lakisääteinen tilintarkastus	742	615
Veroneuvonta	3	5
Muut palvelut	214	297
	959	917

8 Rahoitustuotot ja -kulut

	2019	2018
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	102	242
Osinkotuotot yhteensä	102	242
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Saman konsernin yrityksiltä	3	3
Korkotuotot muilta	2	1
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista yhteensä	5	4
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	5	4
Sulautumisvoitto	1 006	0
Muut korko- ja rahoitustuotot yhteensä	1 011	4
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-85	-100
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-2	-2
Muille	-22	-25
Korkokulut ja muut rahoituskulut yhteensä	-23	-27
Kurssierot	-22	-36
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	987	87
Korkotuottojen ja -kulujen yhteismäärät	2019	2018
Korkotuotot	10	8
Korkokulut	-19	-22
Nettokorot	-9	-14

9 Tilinpäätössiirrot

	2019	2018
Poistoeron muutos		
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	-8	-25
Konserniavustukset		
Saadut konserniavustukset	79	589
Annetut konserniavustukset	-10	0
Tilinpäätössiirrot yhteensä	61	564

10 Tuloverot

	2019	2018
Tuloverot varsinaisesta liiketoiminnasta	104	143
Tuloverot aikaisemmilta vuosilta	0	-2
	104	141

11 Pysyvät vastaavat

Hankintamenon muutos 2019

Aineettomat hyödykkeet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	1	210	211
Lisäykset	0	43	43
Vähennykset	0	-1	-1
Lisäykset sulautumisesta	0	3	3
Hankintameno 31.12.2019	1	255	256
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2019	1	119	119
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset	0	22	22
Lisäykset sulautumisesta	0	2	2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019	1	142	143
Tasearvo 31.12.2019	0	112	112

Hankintamenon muutos 2018

Aineettomat hyödykkeet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	1	178	178
Lisäykset	0	32	32
Hankintameno 31.12.2018	1	210	211
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2018	1	100	101
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset	0	19	19
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018	1	119	119
Tasearvo 31.12.2018	0	91	91

Hankintamenon muutos 2019

Aineelliset hyödykkeet	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	26	1 271	2 920	96	109	4 421
Lisäykset	0	22	45	1	212	280
Vähennykset	0	0	-7	0	0	-7
Siirrot erien välillä	0	16	15	2	-34	0
Lisäykset sulautumisesta	0	100	202	2	4	309
Hankintameno 31.12.2019	26	1 409	3 176	101	292	5 003
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2019	0	660	1 842	41	0	2 544
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot ja arvonalentumiset	0	0	-7	0	0	-7
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset	0	35	161	2	0	198
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset sulautumisesta	0	41	138	1	0	180
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019	0	736	2 134	44	0	2 915
Arvonkorotukset	6	21	0	0	0	27
Tasearvo 31.12.2019	31	694	1 042	58	292	2 116
Koneiden ja laitteiden tasearvo						1 042

Hankintamenon muutos 2018

Aineelliset hyödykkeet	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	26	1 206	2 809	90	129	4 260
Lisäykset	0	15	76	4	82	177
Vähennykset	0	0	-15	0	0	-15
Siirrot erien välillä	0	49	50	2	-101	0
Hankintameno 31.12.2018	26	1 271	2 920	96	109	4 421
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2018	0	626	1 708	39	0	2 374
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot ja arvonalentumiset	0	0	-15	0	0	-15
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset	0	34	149	2	0	186
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018	0	660	1 842	41	0	2 544
Arvonkorotukset	6	21	0	0	0	27
Tasearvo 31.12.2018	31	631	1 078	55	109	1 904
Koneiden ja laitteiden tasearvo						1 078

Sijoitukset	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Saamiset saman konsernin yrityksiltä	Osuudet omistus-yhteys-yrityksissä	Saamiset omistus-yhteys-yrityksiltä	Muut osakkeet ja osuudet	Muut saamiset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	2 000	54	5	30	3	0	2 092
Lisäykset	34	35	2	2	0	4	76
Vähennykset	-1 735	-56	0	0	0	0	-1 791
Lisäykset sulautumisesta	1 170	0	0	0	0	0	1 170
Hankintameno 31.12.2019	1 470	33	7	31	3	4	1 548
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2019	0	0	0	0	0	0	0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019	0	0	0	0	0	0	0
Tasearvo 31.12.2019	1 470	33	7	31	3	4	1 548

Sijoitukset	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Saamiset saman konsernin yrityksiltä	Osuudet omistus-yhteys-yrityksissä	Saamiset omistus-yhteys-yrityksiltä	Muut osakkeet ja osuudet	Muut saamiset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	2 000	72	3	43	3	0	2 122
Lisäykset	0	154	1	7	0	0	162
Vähennykset	0	-171	0	-20	0	0	-191
Hankintameno 31.12.2018	2 000	54	5	30	3	0	2 092
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2018	0	0	0	0	0	0	0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018	0	0	0	0	0	0	0
Tasearvo 31.12.2018	2 000	54	5	30	3	0	2 092

Korolliset ja korottomat saamiset	2019	2018
Korollinen	68	84
Koroton	0	0
	69	84

12 Arvonkorotukset

	Arvon- korotukset 1.1.2019	Lisäykset	Vähennykset	Arvon- korotukset 31.12.2019
Maa-alueet	6	0	0	6
Rakennukset	21	0	0	21
Arvonkorotukset yhteensä	27	0	0	27

Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmääritysmenetelmät

Arvonkorotukset perustuvat tekohetken laskennalliseen nykykäyttöarvoon. Arvonkorotuksista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa.

13 Vaihto-omaisuus

	2019	2018
Aineet ja tarvikkeet	402	319
Valmiit tuotteet ja tavarat	513	378
Ennakkomaksut	2	7
	918	703
Jälleenhankintahinta	1 026	719
Kirjanpitoarvo	918	703
Erötus	108	16

14 Pitkäaikaiset saamiset

	2019	2018
Pitkäaikaiset ennakkomaksut	20	0
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Muut pitkäaikaiset saamiset	9	3
Laskennalliset verosaamiset	3	5
	31	8

15 Lyhytaikaiset saamiset

	2019	Oikaistu ¹⁾ 2018
Myyntisaamiset	572	377
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	680	480
Muut saamiset	181	725
Siirtosaamiset	30	118
Yhteensä	891	1 324
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä		
Myyntisaamiset	32	42
Muut saamiset	0	14
Yhteensä	32	56
Muut saamiset	114	144
Siirtosaamiset	284	271
	1 893	2 172

Siirtosaamiset

	2019	2018
Korot	2	1
Johdannaissopimukset	277	305
Lyhytaikaiset sijoitukset	19	74
Muut	15	10
	314	389

¹⁾ Määräaikaistalletukset esitetään Lyhytaikaiset saamiset -ryhmässä poiketen vuoden 2018 tilinpäätöksestä, jolloin ne on esitetty Rahat ja pankkisaamiset -ryhmässä.

16 Oman pääoman muutos

	2019	Oikaistu ¹⁾ 2018
Osakepääoma 1.1.	40	40
Osakepääoma 31.12.	40	40
Käyvän arvon rahasto 1.1.	-14	15
Lisäykset	759	800
Vähennykset	-748	-830
Käyvän arvon rahasto 31.12.	-3	-14

Neste Renewable Fuels Oy:n omaan pääomaan kirjatut erät liittyen suojauslaskentaan siirtyivät Neste Oyj:lle sulautumisen myötä.

	2019	Oikaistu ¹⁾ 2018
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	13	10
Omien osakkeiden luovutus	6	3
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	19	13
Kertyneet voittovarot 1.1.	2 191	1 947
Maksetut osingot	-583	-435
Tilikauden voitto	1 561	678
Kertyneet voittovarot 31.12.	3 168	2 191
Aktivoidut kehittämismenot	4	9
Jakokelpoiset voittovarot	3 180	2 181

¹⁾ Vuoden 2018 tilinpäätöksen liitetiedossa esitetyn jakokelpoisten voittovarojen määrää on korjattu liitetiedossa esitetyn virheen vuoksi. Tämän lisäksi vuoden 2018 kertyneitä voittovaroja on oikaistu optioiden aika-arvolla.

17 Tilinpäätössiirtojen kertymä

	2019	2018
Poistoero	1 109	1 003

18 Pakolliset varaukset

	2019				2018			
	1.1.2019	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2019	1.1.2018	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2018
Uudelleenjärjestelyvaraukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Ympäristövaraukset	1	0	0	1	2	0	1	1
Päästöoikeuksien palautusvelvollisuus	2	4	2	4	0	2	0	2
Muut varaukset	35	0	35	0	0	35	0	35
Yhteensä	38	4	37	5	2	37	1	38

19 Vieras pääoma

Pitkäaikainen vieras pääoma	2019	2018
Joukkovelkakirjalainat	719	719
Saadut ennakot	19	13
Velat saman konsernin yrityksille		
Muut pitkäaikaiset velat	7	351
Muut pitkäaikaiset velat	1	2
Siirtovelat	7	5
	754	1,090
Viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua erääntyvät korolliset velat	2019	2018
Joukkovelkakirjalainat	0	399

Pitkäaikaisten velkojen käypä arvo on määritetty diskontatun kassavirran menetelmällä diskonttaamalla tilinpäätöshetken markkinakorolla tai tilinpäätöshetken markkina-arvon avulla. Joukkovelkakirjalainojen käypä arvo oli 749 milj. euroa (2018: 740 milj. euroa), joista 749 milj. euroa kuuluu käyvän arvon hierarkiassa luokkaan 1. Muiden pitkäaikaisten velkojen käyvät arvot eivät poikkeaa merkittävästi niiden kirjanpitoarvoista.

Lyhytaikainen vieras pääoma	2019	2018
Joukkovelkakirjalainat	0	148
Saadut ennakot	3	0
Ostovelat	990	711
Velat saman konsernin yrityksille		
Saadut ennakot	0	0
Ostovelat	295	197
Muut lyhytaikaiset velat	914	1 614
Siirtovelat	142	153
Yhteensä	1 351	1 964
Velat omistusyhteisyyksille		
Ostovelat	12	4
Yhteensä	12	4
Muut lyhytaikaiset velat	404	514
Siirtovelat	176	310
	2 937	3 651

Lyhytaikaisten velkojen käypä arvo on määritetty diskontatun kassavirran menetelmällä diskonttaamalla tilinpäätöshetken markkinakorolla tai tilinpäätöshetken markkina-arvon avulla.

Lyhytaikaiset siirtovelat	2019	2018
Palkat ja henkilösivukulut	56	63
Korot	9	11
Verot	0	51
Johdannaissopimukset	250	339
Muut	3	0
	318	463

Korolliset ja korottomat velat	2019	2018
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Korollinen	721	1 071
Koroton	34	19
	754	1 090
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Korollinen	902	1 756
Koroton	2 035	1 895
	2 937	3 651

Joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskut

Listatut joukkovelkakirjat	Koron peruste	Korko, %	Efektii- vinen korko, %	Valuutta	Nimellis- arvo	Tasearvo
2015/2022	Kiinteä	2,1250	2,2080	EUR	321	320
2017/2024	Kiinteä	1,5000	1,5080	EUR	400	399
Yhteensä 31.12.2019						719

20 Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset	2019	2018
Leasingvastuut		
Vuoden sisällä erääntyvät	2	2
Yli vuoden kuluttua erääntyvät	5	3
	6	5
Vastuusitoumukset omasta puolesta		
Kiinteistökiinnitykset	26	26
Annetut pantit	0	0
Muut vakuudet	25	21
	50	47
Vastuusitoumukset konserniyritysten puolesta		
Takaukset	58	53
	58	53
Vastuusitoukset omistusyhteisyritysten puolesta		
Annetut pantit	31	45
	31	45
Vastuusitoumukset muiden puolesta		
Takaukset	1	1
	1	1
Vastuusitoumukset yhteensä	146	151

21 Johdannaisopimukset

	31.12.2019					31.12.2018				
	Nimellisarvo maturiteetin mukaan		Käypä arvo			Nimellisarvo maturiteetin mukaan		Käypä arvo		
	< 1 vuosi	> 1 vuosi	Positiivinen	Negatiivinen	Netto	< 1 vuosi	> 1 vuosi	Positiivinen	Negatiivinen	Netto
Valuutta- ja korkojohdannaiset										
Valuuttatermiinit	1 094	0	6	10	-4	592	0	1	15	-14
Valuuttaoptiot										
Ostetut	215	0	1	0	1	126	0	0	1	-1
Asetetut	215	0	0	1	0	126		0	2	-2
Rahavirran suojaukseksi määritellyt johdannaiset	1 523	0	8	12	-4	844	0	1	18	-17
Koronvaihtosopimukset	0	0	0	0	0	74	0	1	0	1
Käyvän arvon suojaukseksi määritellyt johdannaiset	0	0	0	0	0	74	0	1	0	1
Koronvaihtosopimukset	0	0	0	0	0	26	0	0	0	0
Valuuttatermiinit	2 199	200	38	6	31	1 971	340	6	14	-8
Konsernin sisäiset valuuttatermiinit	752	200	4	21	-17	753	340	11	1	10
Valuuttaoptiot										
Ostetut	45	0	0	0	0	194	0	0	1	-1
Asetetut	45	0	0	0	0	194	0	1	1	0
Konsernin sisäiset valuuttaoptiot										
Ostetut	45	0	0	0	0	194	0	1	0	1
Asetetut	45	0	0	0	0	194	0	1	1	0
Ilman suojauslaskentaa olevat johdannaiset	3 130	400	42	27	14	3 526	681	20	18	2

	31.12.2019					31.12.2018				
	Nimellisarvo maturiteetin mukaan		Käypä arvo			Nimellisarvo maturiteetin mukaan		Käypä arvo		
	< 1 vuosi	> 1 vuosi	Positiivinen	Negatiivinen	Netto	< 1 vuosi	> 1 vuosi	Positiivinen	Negatiivinen	Netto
Hyödykejohdannaiset ¹⁾										
Öljy- ja kasviöljyjohdannaiset										
Myytyt termiinit, miljoonaa bbl	18	0	15	34	-19	19	0	194	2	192
Ostetut termiinit, miljoonaa bbl	18	0	181	3	178	19	0	1	123	-122
Konsernin sisäiset termiinit										
Myytyt termiinit, miljoonaa bbl	13	0	2	138	-136	18	0	121	1	120
Ostetut termiinit, miljoonaa bbl	9	0	27	7	20	17	0	2	175	-173
Sähkö- ja kaasujohdannaiset										
Myytyt termiinit, GWh	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostetut termiinit, GWh	2 121	898	0	9	-9	2 258	823	15	0	15
Konsernin sisäiset termiinit										
Myytyt termiinit, GWh	1 213	569	9	0	9	1 018	439	0	2	-2
Ilman suojauslaskentaa olevat johdannaiset	3 392	1 467	235	191	44	3 349	1 262	333	303	30
Johdannaiset yhteensä			285	230	55			355	339	16
joista										
BS Lyhytaikaiset johdannaissopimukset			277	222	55			352	338	14
BS Pitkäaikaiset johdannaissopimukset			8	8	0			3	1	2

¹⁾ Hyödykejohdannaiset ilman suojauslaskentaa sisältävät öljy-, kasviöljy- ja sähkö- ja kaasujohdannaisia. Ne ovat trading-tarkoituksessa solmittuja johdannaissopimuksia ja rahavirran suojauksia, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa.

Käyvän arvon määrittäminen

Johdannaissopimukset on alun perin merkitty taseeseen ja uudelleenarvostettu tilinpäätöspäivänä käypiin arvoihin, eli hintaan, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Koronvaihtosopimusten käyvät arvot ovat ennustettujen tulevien kassavirtojen nykyarvoja. Valuuttatermiinisopimukset on laskettu käyttämällä arvonmäärittäysmalleja ja markkinanoteerauksia

31.12.2019. Valuuttaoptioiden käyvät arvot on laskettu käyttämällä markkinanoteerauksia 31.12.2019 ja Black and Scholes -optioarvostumalla.

Hyödykepörssissä noteerattujen johdannaissopimusten käyvät arvot perustuvat tilinpäätöshetken markkinahintoihin. Hyödykepörssien ulkopuolella tehtyjen hyödykejohdannaisten käyvät arvot perustuvat niistä aiheutuvien markkinanoteerausten mukaisten kassavirtojen nykyarvoon.

Johdannaissopimusten käyvän arvon hierarkia milj. euroa

	2019				2018			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Rahoitusvarat								
Pitkäaikaiset johdannaissopimukset								
Valuuttajohdannaiset	0	7	0	7	0	1	0	1
Hyödykejohdannaiset	0	1	0	1	0	2	0	2
Muut rahoitusvarat	0	0	3	3	0	0	3	3
Lyhytaikaiset johdannaissopimukset								
Korkojohdannaiset	0	0	0	0	0	1	0	1
Valuuttajohdannaiset	0	43	0	43	0	20	0	20
Hyödykejohdannaiset	6	228	0	234	34	297	0	331
Rahoitusvelat								
Pitkäaikaiset johdannaissopimukset								
Valuuttajohdannaiset	0	7	0	7	0	1	0	1
Hyödykejohdannaiset	0	1	0	1	0	0	0	0
Lyhytaikaiset johdannaissopimukset								
Valuuttajohdannaiset	0	32	0	32	0	36	0	36
Hyödykejohdannaiset	48	142	0	190	24	278	0	302

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit luokitellaan tasoihin käyvän arvon määrittämiseen käytettävien arvostusmenetelmien syöttötietojen perusteella:

Taso 1: syöttötiedot täysin samanlaisille varoille ja veloille toimivilla markkinoilla noteerattuja (oikaisemattomia) hintoja

Taso 2: syöttötiedot muita kuin tasolle 1 kuuluvia hintoja, jotka ovat havainnoitavissa varoille tai veloille joko suoraan tai epäsuorasti

Taso 3: varoja tai velkoja koskevat syöttötiedot, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon (ei todettavissa olevat syöttötiedot).

22 Muut vastuut

Kiinteistöinvestoinnit

Yhtiö on velvollinen tarkistamaan vuonna 2008 tai sen jälkeen valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonalisäverovähennyksiä, mikäli kiinteistön verollinen käyttö vähenee 10 vuoden tarkistuskauden aikana.

23 Osakkeet ja osuudet

	Kotipaikka	Osakkeet kpl	Osuus-%	Kirjanpitoarvo 31.12.2019 1 000 euroa
Tytäryritykset				
Kiinteistö Oy Espoon Keilaranta 21	Suomi	16 000	100,00	36 725
Navidom Oy	Suomi	50	50,00	1
Neste (Suisse) S.A.	Sveitsi	200	100,00	62
Neste AB	Ruotsi	2 000 000	100,00	77 653
Neste Affiliate B.V.	Alankomaat	26 090	100,00	14 577
Neste Components Finance B.V.	Alankomaat	40	100,00	58 022
Neste Eesti AS	Viro	10 000	100,00	5 927
Neste Engineering Solutions Oy	Suomi	2 100	100,00	27 780
Neste Germany GmbH	Saksa	25 000	100,00	25
Neste Insurance Limited	Guernsey	7 000 000	100,00	3 000
Neste Italy S.R.L.	Italia	1	100,00	10
Neste Markkinointi Oy	Suomi	210 560	100,00	51 467
Neste NV	Belgia	4 405 414	99,99	3 128
Neste Netherlands B.V.	Alankomaat	18 000	100,00	590 018
Neste Shipping Oy	Suomi	101	100,00	55 452
Neste Singapore Pte. Ltd.	Singapore	1 727 535 875	100,00	525 230
Neste US, Inc.	USA	1 000	100,00	19 528
NSE Biofuels Oy	Suomi	100	100,00	1 215
				1 469 821

Omistusyhteisyritykset

A/B Svartså Vattenverk – Mustijoen Vesilaitos O/Y	Suomi	14	40,00	125
Kilpilahden Voimalaitos Oy	Suomi	20 000	40,00	6 408
Neste Arabia Co. Ltd.	Saudi-Arabia	480	48,00	0
Tahkoluodon Polttoöljy Oy	Suomi	630	31,50	5
Vaskiluodon Kalliovarasto Oy	Suomi	330	50,00	0
				6 537

	Kotipaikka	Osakkeet kpl	Kirjanpitoarvo 31.12.2019 1 000 euroa
Muut osakkeet ja osuudet			
CLEEN Oy	Suomi	100	100
East Office of Finnish Industries Oy	Suomi	1	10
Kiinteistö Oy Anttilankaari 8	Suomi	51	545
Kiinteistö Oy Himoksen Aurinkopaikka	Suomi	51	457
Kiinteistö Oy Katinkullan Hiekkaniemi	Suomi	102	903
Kiinteistö Oy Katinkultaniemi	Suomi	51	398
Kiinteistö Oy Kuusamon Tähti 1	Suomi	51	457
Kiinteistö Oy Laavutieva	Suomi	51	311
Kiinteistö Oy Lapinniemi & Osakeyhtiö Lapinniemi	Suomi	24	125
Posintra Oy	Suomi	190	34
			3 340

Puhelinosaakkeet ja -osuudet

Elisa Oyj	Suomi	1	0
Osuuskunta PPO	Suomi	1	0
Pietarsaaren Seudun Puhelin Oy	Suomi	3	1
Savonlinnan Puhelinosuuskunta SPY	Suomi	1	1
			2

Liittymismaksut

			63
Yhteensä			1 479 763

24 Riita-asiat ja mahdolliset oikeusprosessit

Nesteellä on ollut vireillä muutoksenhakuasia vientimenettelyyn asetetuista tuotteista kannetusta valmisteverosta. Suomen tulli määräsi vuonna 2016 Nesteelle maksettavaksi valmisteveroa, veronlisäystä ja veronkorotusta yhteensä noin 16 miljoonaa euroa valmisteveron alaisten tuotteiden siirtoon käytettävän EMCS-järjestelmän virheellisen käytön vuoksi. Tammikuussa 2019 Suomen veroviranomainen päätti Nesteen hyväksi valmisteverotuksen muutoksenhakuasian, 13 miljoonaa euroa, mikä vaikuttaa positiivisesti vuoden 2019 tulokseen. Huolimatta pääasian päätöksen sisällöstä, veroviranomainen ei kuitenkaan päättänyt Nesteen eduksi poistaa 3 miljoonan euron veronlisäystä ja veronkorotusta. Neste on valittanut asiasta Helsingin hallinto-oikeuteen. Maksu kirjattiin kuluksi tilikaudella 2016.

Hallituksen ehdotus voittovarojen käyttöksi ja hallituksen toimintakertomuksen sekä tilinpäätöksen allekirjoitus

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2019 olivat 3 180 miljoonaa euroa. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että Neste Oyj jakaa vuodelta 2019 osinkoa 0,92 euroa osaketta kohti eli yhteensä 706 miljoonaa euroa, ja ylimääräistä osinkoa 0,10 euroa osaketta kohti eli yhteensä 77 miljoonaa euroa. Loppuosa jakokelpoisista varoista jätetään voittovarioihin. Lisäksi hallitus esittää, että osinko maksetaan kahdessa erässä ja että ylimääräinen osinko maksetaan erillisenä eränä.

Espoossa 25. päivänä helmikuuta 2020

Matti Kähkönen

Sonat Burman-Olsson

Martina Flöel

Jari Rosendal

Marco Wirén

Willem Schoeber

Elizabeth Burghout

Jean-Baptiste Renard

Peter Vanacker
toimitusjohtaja

Tilintarkastusmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 26. päivänä helmikuuta 2020

PricewaterhouseCoopers Oy
tilintarkastusyhteisö

Markku Katajisto
KHT

Tilintarkastuskertomus

Neste Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätös-standardien (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäräportin kanssa.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Neste Oyj:n (y-tunnus 1852302-9) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää:

- konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista
- emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1-kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 9.

Tarkastuksen yleinen lähestymistapa

Yhteenveto

Osana tilintarkastuksen suunnittelua olemme määrittäneet olennaisuuden ja arvioineet riskiä siitä, että tilinpäätöksessä on olennainen virheellisyys. Erityisesti olemme arvioineet alueita, joiden osalta johto on tehnyt subjektiivisia arvioita. Tällaisia ovat esimerkiksi merkittävät kirjanpidolliset arviot, joihin liittyy oletuksia ja tulevien tapahtumien arviointia.

Olennaisuus

Tarkastuksemme suunnitteluun ja suorittamiseen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Tilintarkastuksen tavoitteena on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena olennaista virheellisyttä. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä. Niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Perustuen ammatilliseen harkintaamme määritimme olennaisuuteen liittyviä kvantitatiivisia raja-arvoja, kuten alla olevassa taulukossa kuvatun konsernitilinpäätökselle määritetyn olennaisuuden. Nämä raja-arvot yhdessä kvalitatiivisten tekijöiden kanssa auttoivat meitä määrittämään tarkastuksen kokonaislaajuuden ja yksittäisten tilintarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden sekä arvioimaan virheellisyyksien vaikutusta tilinpäätökseen kokonaisuutena.

Konsernitilinpäätökselle määritetty olennaisuus	80 miljoonaa € (edellinen vuosi 50 miljoonaa €)
--	---

Olennaisuuden määrittämisessä käytetty vertailukohde	Noin 4 % tuloksesta ennen veroja (edellinen vuosi noin 5 % tuloksesta ennen veroja)
---	---

Perustelut vertailukohteen valinnalle

Valitsimme olennaisuuden määrittämisen vertailukohdeksi tuloksen ennen veroja, koska käsityksemme mukaan tilinpäätöksen lukijat käyttävät yleisimmin sitä arvioidessaan konsernin suoriutumista. Lisäksi tulos ennen veroja on yleisesti hyväksytty vertailukohde. Valitsimme sovellettavaksi prosentiosuudeksi 4 %, joka on tilintarkastusstandardeissa yleisesti hyväksytyjen määrällisten rajojen puitteissa.

Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen laajuuden määrittäminen

Tilintarkastuksemme laajuutta määrittäessämme olemme ottaneet huomioon konsernin rakenteen, toimialan sekä taloudelliseen raportointiin liittyvät prosessit ja kontrollit.

Tilintarkastuksen laajuuteen ovat sisältyneet jalostamatot ja toiminnot Suomessa, Sveitsissä, Singaporessa, Alanko-maissa, Ruotsissa ja Yhdysvalloissa, kattaen tärkeimmät yhtiöt Uusiutuvat tuotteet, Öljytuotteet sekä Marketing & Services -segmenteissä. Olemme edellä mainituissa raportointiyksiköissä suoritettujen tarkastustoimenpiteiden, sekä konsernin tasolla suorittamiemme lisätarkastustoimenpiteiden, kautta hankkineet riittävän määrän tarkoituksellisesti soveltuvaan tilintarkastusevidenssiä konsernin taloudellisista tiedoista kokonaisuutena konsernitilinpäätöstä koskevan lausuntonne perustaksi.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Otamme kaikissa tilintarkastuksissamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän sisältyy arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Liikevaihdon tuloutusajankohta

Katso liitetieto 5 tilinpäätöksestä

Konsernilla on useita erilaisia tulovirtoja Uusiutuvat tuotteet, Öljytuotteet ja Marketing & Services -segmenteissä.

Sekä Uusiutuvat tuotteet että Öljytuotteet -segmenteissä tapahtuu toimituksia, joiden voidaan katsoa olevan yksittäin tarkasteltuina merkittäviä. Katsomme, että näissä segmenteissä lähellä tilikauden loppua toteutuviin liiketapahtumiin liittyy riski siitä, että liiketapahtumia kirjattaisiin väärälle tilikaudelle (katko). Marketing & Services -segmentin liikevaihto koostuu lukuisista pienistä liiketapahtumista, maksuajat ovat lyhyitä, tapahtumat eivät ole monimutkaisia ja automatisointi on viety pitkälle, joten katkoon liittyvä riski on tässä segmentissä pienempi.

Näin ollen katkoon kohdistuva työemme on painottunut Uusiutuvat tuotteet -segmenttiin ja Öljytuotteet-segmenttiin.

Vastasimme katkoon liittyvään virheellisyyden riskiin tarkastamalla taseeseen sisältyviä saldoja ja yksittäisiä tapahtumia, jotka ovat toteutuneet joko välittömästi ennen vuoden vaihdetta tai hetken jälkeen.

Tarkastimme yksittäisiä jaksotettuja myyntitapahtumia ja taseeseen sisältyviä myyntisaamissaldoja tilinpäätöshetkellä.

Yksittäisten tapahtumien tarkastus painottui Uusiutuvat tuotteet -segmentin ja Öljytuotteet-segmentin tapahtumiin, jotka ovat toteutuneet lähellä tilikauden loppua. Hankimme myyntisopimusten ehtojen ja toimitusasiakirjojen, tai järjestelmästä tuotettujen raporttien perusteella evidenssiä sen tueksi, että tulouttaminen on tapahtunut oikea-aikaisesti.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Vaihto-omaisuuden arvostus

Katso liitetieto 18 tilinpäätöksestä

Konsernilla on merkittäviä määriä vaihto-omaisuutta sekä Uusiutuvat tuotteet -segmentissä että Öljytuotteet-segmentissä. Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan netto-realisointiarvoon.

Uusiutuvat tuotteet -segmentin tärkein tuote, uusiutuva diesel, valmistetaan useista erilaisista raaka-aineista, kun taas Öljytuotteet-segmentin tuotteet on jalostettu yhdestä raaka-aineesta, joka on raakaöljy. Koska Uusiutuvat tuotteet -segmentin vaihto-omaisuuden nettorealisointiarvoa koskevat laskelmat ovat monimutkaisia ja niihin liittyy tästä syystä korkeampi virheen riski, olemme keskittyneet Uusiutuvien tuotteiden vaihto-omaisuuden arvostuksen oikeellisuuteen tarkastuksessamme.

Uusiutuvat tuotteet -segmentissä vaihto-omaisuuden hankintameno kuvastaa ostohintoja, joihin vaikuttavia tekijöitä ovat erilaisten raaka-aineiden, kuten jäte- ja tähdeaineiden ja kasviöljyjen, markkinahinnat sekä ostettujen raaka-aineiden jakautuminen.

Vaihto-omaisuuden nettorealisointiarvo vastaa johdon parasta arviota todennäköisistä myyntihinnoista, jotka riippuvat useista eri tekijöistä, sekä myynnin odotetusta jakautumisesta raaka-aineittain.

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Tarkastuksessa keskityimme Uusiutuvien tuotteiden vaihto-omaisuuden arvostuksen oikeellisuuteen. Uusiutuvien tuotteiden vaihto-omaisuuteen kuuluvien hyödykkeiden hankintameno määritetään käyttäen painotetun keskihinnan menetelmää.

Tarkastimme raaka-aineiden ja esikäsitelyjen tuotteiden hankintamenoa tekemällä vertailuja ostolaskuihin. Varmistuimme samalla siitä, että painotetun keskihinnan menetelmää on sovellettu oikein ja oikeita ostohintoja käytetty.

Valmiiden tuotteiden hankintameno tarkastuksessa varmistimme, että tuotannossa käytettyjen raaka-aineiden hinnat täsmäävät raaka-aineiden ostolaskuihin. Lisäksi tarkastimme, että vaihto-omaisuuteen aktivoitujen tuotantokustannukset perustuvat jalostamokustannuksiin ja ovat asianmukaisia.

Nettorealisointiarvon tarkastuksemme kattoi raaka-aineet, esikäsitellyt tuotteet ja valmiit tuotteet. Vertasimme raaka-aineita ja esikäsitelyjä tuotteita relevantteihin markkinahintoihin, mikäli sellaisia oli saatavilla. Jos markkinahintaa ei ollut saatavilla tuotteelle, vertasimme vaihto-omaisuuden arvoa raaka-ainetasolla jälleenhankintahintaan tai viimeisimpien hankintojen ostohintojen keskiarvoon. Tarkastimme valmiiden tuotteiden nettorealisointiarvon vertaamalla vuoden viimeisimmän kuukauden myyntien keskihintaa varastossa olevan valmiin tuotteen varastoarvoon. Vertailuissa varmistimme, että alimman arvon periaate toteutui.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Järjestelmäympäristö ja sisäiset kontrollit

Konsernin järjestelmäympäristö on monimutkainen toimintasegmenttien erilaisesta luonteesta johtuen. Konserni on uudistamassa järjestelmäympäristöään, ja otti käyttöön uusia järjestelmiä 2019 aikana ja käyttöönotot jatkuvat vielä tulevina vuosina.

Uusien järjestelmien käyttöönotto sekä monimutkainen järjestelmäympäristö aiheuttavat riskejä, jotka liittyvät järjestelmiin pääsyn valvontaan, muutosten hallintaan ja eri järjestelmien väliseen tiedonsiirtoon. Olemme tämän takia määrittäneet järjestelmäympäristön tilintarkastuksen painopistealueeksi.

Johto on pienentänyt tätä riskiä manuaalisten kontrollien avulla.

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Vastasimme järjestelmien käyttöönotosta aiheutuviin riskeihin testaamalla implementaatioon liittyviä kontroleja ja testaamalla vanhan järjestelmän tase- ja tulostietojen siirtoja uuteen järjestelmään.

Vastasimme monimutkaisesta järjestelmäympäristöstä aiheutuviin riskeihin testaamalla sekä järjestelmiin että liiketoimintaprosesseihin liittyviä kontroleja. Tarkastimme tämän lisäksi riittävän määrän yksittäisiä tapahtumia.

Keskeisten järjestelmien osalta keskityimme järjestelmien pääsy- ja muutostenhallintakontroleihin.

Testasimme lisäksi järjestelmien välisiin liittyviin ja eri järjestelmien väliseen tiedonsiirtoon liittyviä kontroleja.

Havaitsimme tiettyjä heikkouksia eräissä kontroleissa, jotka liittyvät keskeisten järjestelmien pääsynvalvontaan. Olemme raportoineet näistä heikkouksista johdolle, ja sisällytimme tarkastustoimenpiteisiimme tarpeellisen määrän yksittäisten tapahtumien tarkastusta vähentääksemme heikkouksista johtuvia riskejä tilintarkastuksessa riittävän alhaiselle tasolle.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Riita-asiat ja mahdolliset oikeusprosessit

Katso liitetiedot 29 tilinpäätöksestä

Kuten liitetiedossa 29 on esitetty, konserni on asianosaisena muutamissa oikeusprosesseissa. Vaateiden kirjanpitokäsittely ja kirjattavat määrät riippuvat kanteiden perusteluista, sekä siitä, onko oikeuden päätöstä olemassa. Välimiesmenettelyiden osalta arvioidaan joutuuko osallinen korvaamaan toiselle osapuolelle.

Riita-asioiden ja mahdollisten oikeusprosessien kirjanpitokäsittelyä koskevaan arviointiin liittyy johdon harkintaa, erityisesti vaateiden menestymisen todennäköisyyden arvioinnissa, ja olemme tämän takia määrittäneet tämän tilintarkastuksen painopistealueeksi. Vaateista johtuva riski liittyy etenkin siihen, onko tilinpäätöksessä esitetty niistä riittävät tiedot ja onko tilinpäätökseen merkityt varaukset asianmukaisia.

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Hankimme ulkopuoliset vahvistukset suoraan konsernin oikeudellisilta neuvonantajilta arvioidaksemme konsernitilinpäätöksessä esitettyjä tietoja ja kirjattuja varauksia. Keskustelimme tapauksista konsernin johdon kanssa. Luimme hallituksen kokousten pöytäkirjat ja kävimme läpi konserniyhtiöiden oikeudellisia kuluja sen varmistamiseksi, että kaikki tapaukset on tunnistettu. Kävimme läpi tilinpäätöksessä esitettävää tietoa sen toteamiseksi, ovatko ne edellä kuvattujen toimenpiteidemme perusteella riittävät.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Uusiutuvien polttoaineiden kannustimet Yhdysvalloissa

Katso liitetiedot 5 ja 18 tilinpäätöksestä

Nesteellä on myyntitoimintaa Yhdysvalloissa, joka on keskittynyt lähinnä Kalifornian alueelle.

Neste saa uusiutuvien polttoaineiden kannustimia liittyen uusiutuvien polttoaineiden maahantuontiin ja myyntiin Yhdysvalloissa ja Kaliforniassa RIN:n (Renewable Identification Number) ja LCFS:n (California Low Carbon Credit) muodossa.

RIN:t ja LCFS:t käsitellään kirjanpidossa valtionavustuksina, kun tuotevarasto vastaanotetaan Yhdysvalloissa. RIN:t ja LCFS:t käsitellään kirjanpidossa osana varastoa siinä määrin kuin ne on erotettu fyysisistä polttoaineista, mikä tapahtuu, kun fossiilista polttoainetta sekoitetaan uusiutuvaan polttoaineeseen.

Määritimme uusiutuvien polttoaineiden kannustimet Yhdysvalloissa tarkastuksen painopistealueeksi, koska on olemassa riski, että käytetyt kirjanpitoarvot eivät olisi asianmukaiset.

Emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole sellaisia tilintarkastuksen kannalta keskeisiä seikkoja, joista olisi viestittävä kertomuksessamme.

Konsernitilinpäätöksen tai emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettuja merkittäviä olennaisen virheellisuuden riskejä.

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Tarkastus uusiutuvien polttoaineiden kannustimista Yhdysvalloissa sisälsi saldon täsmäyttämisen EPA:n (Environmental Protection Agency) hallinnoimiin järjestelmiin ja saldojen todentamista osto- ja myyntisopimuksia vastaan.

Arvostukseen kohdentuva tarkastuksemme sisälsi:

- RIN ja LCFS-luokitusten arvostuksen vertaamisen noteerattuihin markkinahintoihin sekä erotuksen järkevyyden arvioimisen ottaen huomioon markkinaolosuhteet
- RIN:n ja LCFS:n arvon vertaamisen Nesteen aikaisempien kausien myyntihintatietoihin.

Täsmäytimme lisäksi laskelmat kirjanpitoon, varmistaen samalla että Nesteen laadinta-periaatteita oli noudatettu.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön

tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistä, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoidimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 3.4.2014 alkaen yhtäjaksoisesti 6 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausumat

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 26.2.2020

PricewaterhouseCoopers Oy

Tilintarkastusyhteisö

Markku Katajisto

KHT

NESTE
Ainoa suunta on eteenpäin